24 szám. Nagy-Kanizsa, 1898. március hó 24-én. XXV. évfolyam

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Minden intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr
Hirdetések jutányosan számittatnak.

Bérmentetlen leveket csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.
Előfizetések, valamint a hirdetések a vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A névmagyarositás.

Örömmel tapasztaljuk, hogy az ország különböző részeiben, még a nemzetiségek lakta vidékeken is megindult a mozgalom a tömeges névmagyarositásra. Midőn erre a hazafias mozgalomra rámutatunk, egyuttal megragadjuk az alkalmat, hogy mi is nehány buzditó szót intézzünk vármegyénknek, különösen pedig Nagy-Kanizsa városának és vidékének idegen nevü közönségéhez.

Jól tudjuk nagyon, hogy az őszinte, igaz, lelkes hazafiakat nem a név válogatja. Meghisszük, hogy valaki nagyon derék, odaadó, áldozatkész fia lehet hazájának idegen hangzásu névvel is. De hát azért nem veheti tőlünk rossz néven senki, ha azt ohajtjuk, hogy ebben a mi maroknyi, rokontalan nemzetünkben még a külső tényezők is kifejezői legyenek egybetartozásunknak, egységesitő törekvéseinknek.

Tudjuk mi nagyon jól, hogy az idegen nevek viselőinek nagy többsége: izraelita polgártársaink, érzelmökkel, gondolkozásunkkal teljesen egygyéforrtak a magyar nemzettel s őket immár erős benső kapocs fűzi a mi szent rögeinkhez: a hazaszeretet szétféphetetlen köteléke. És előttünk ez a fő. Nem keressük: milyen névvel, hanem, hogy milyen hévvel fűződnek ehhez a földhöz, melyről az a tudat gyökerezett szivünkbe, hogy »a nagy világon e kivül nincsen számunkra hely.«

De azért mégis hozzájok (sőt éppen ezért egyenesen hozzájok) fordulunk a névmagyarositás érdekében; mert erősen hisszük, hogy nekik már nem lesz áldozat megválni attól az idegen névtől, melyet II. József császártól kaptak ajándékul; mert az a meggyőződésünk, hogy nekik kell példával elüljárni a névmagyarositásban: nekik, a velünk egygyéforrott hazafiaknak, azok előtt, akiket talán még nem csatolnak olyan széttéphetetlen kötelékek ehhez a földhöz, mint őket.

Igazán jól esnék szivünknek, ha az általános népszabadság kivivásának ötvenedik évfordulóját azzal a hazafias példát adó tettel szentelnék meg, hogy tömegesen megmagyarositanák nevőket. És büszkeségünk volna, fölemelőleg hatna lelkünkre, ha ez a példás mozgalom innen Nagy-Kanizsáról, a mi izraelitánk köréből indulna ki.

Végtelen örömünkre szolgálna, ha az itteni izraelita hitközség igen érdemes főrabbija, *dr. Neumann Ede*, aki Isten házában és azonkivül is igazán lelkes apostola a hazaszeretetnek, — a nemzeti egységesités eme külső tényezőjére is sulyt fektetve, buzditó hatással lenne hiveire.

Ugy hisszük: nagyon könnyü lesz beláttatni izraelita polgártársainkkal, hogy nagyon furcsa dolog az, mikor egy ilyen teljesen magyarrá lett eleme a nemzetnek még mindig a mult században ráerőszakolt német neveket őrzi. Ha még valami kegyeletes tradició fűződnék ezekhez az idegen nevekhez, akkor volna értelme e ragaszkodásnak; de igy éppenséggel nincsen. Ezt a ragaszkodást még üzleti érdekekkel sem lehet megmagyarázni; mert a mi kereskedőink magyar neve a velők összeköttetésben levő külföldi cégek előtt éppen olyan *jó* név lesz, mint most a német név.

Nem látunk mi egyátalán semmi akadályt arra nézve, hogy még ezzel a külsőséggel is ne dokumentálhatnák lényegében, belső erejében eltagadhatatlan hazafiságukat és a

TÁRCA.

Az élet iskolájából.

A midőn valamely komolyabb lépésre határozzuk magunkat, nagyon soktéleképp meghányjuk-vetjük a dolgot, s minden végképp elhatározott dolognak elég fontos okának kell lenni. Ilyen a nő szakképzése is.

Hogy miért lehet „egy emancipált nőre ellenszenvvel tekinteni“, nem tudom, s nem találom helyesnek, de annál inkább tisztelem az eszmét, ha valaki ragaszkodik a kellő iskoláztatáshoz.

Sokszor erőnfelül áldoznak a szülők, csakhogy gyermekeiknek valami alapot szerezzenek, hogy hányattatva az élet tengerén, a küzdes biztosabb révbe vezessen. S mi a jutalom? Az iskolázott hölgyekkel ellenszenveznek.

Mintha az hivatástévesztett dolog volna. Ha kitanul tanitónőnek, postásnak, távirásznak, ügyvédnek, orvosnak, ne rójjuk fel azt hibának, hisz igy szépen megélhet a maga erejéből, ugy költ, hogyan az erszénye diktálja, de legalább fönntartja magát tisztességgel.

Igaz, hogy egy nő a család törzsfája; de sokszor a csemeték jó kertész hiányában elkallódnak, nincs gondos kéz, ki azokat szeretettel ápolná, s a nem gondozás áldozatául esnek néha pedig megnyirbálják s a sebek gyógyulatlanná válnak, s elhervadnak, mint a tavasz virága.

Ne higyje senki azt, hogy nem lenne abból a tanitónőből, nőorvosból, nőügyvédből elég jó házi asszony! Csak mindenegyik leánykának kerüljön megfelelő időben párja, kisérője az élet göröngyös utain, ki szeretettel őrködjék féltett kincse fölött.

Figyelem figyelmet szül; a kölcsönös forró ragaszkodás ekes zománczczal ragyogja be az arcot, s a mélységes tekintetű szemekben pedig az édes boldogság tükröződik. Igy lesz a jó házi-asszony.

De ha kellő időben nincs gondoskodva kikepeztetéséről, mondjuk: legyen a családban 3—4 lány, igen szépnek s jó hozománynak kell lenni, hogy elvegyék, mert ha nincsenek meg e kellékek, már nem számithat biztos otthonra, s ki van téve annak, hogy az urak nem komolyan teszik a court, mert sokkal anyagiasabbak, semhogy jó szív, tiszta, nemes lélek rájok komolyan hasson, s hogy mint kérő jelentkezzenek. Hába adja értésökre minden erejével a mamácska, hogy „kész minden a sifonérban“, — az nekik nem elég az üdvösségre...

„Mi a nő, s mi a hivatása“?... ezt a sarkalatos kérdést uraim önök tudják megoldani, mely elől azonban inkább kiternek. Mi az oka e kitérésnek? Mért maradnak inkább agglegénynek, mintsem annyi száz és ezer hölgy közül egyet is boldogitsanak, pedig van mit apritani a tejbe, hozomány nélkül is megélnének holtig vigan, hőséggel, kellő szereplésben... Nem!! inkább végig járják ötven éves korukig a bálokat, melyekben megfelelő pártira nem lelnek, mig egyszer eljön a legvégső idő, nincs sem testvér, sem rokon; a szülőket régen hant fedi, nincs ki csak szemeiket is lezárja, s igaz érzelemből lakadt könyeket hullatna értők, nem mondhatják senkinek:

„*Zord életem gondos őre, jöjj ki majd a temetőbe, látogasd meg siromat!*“

Ez itt hal meg szerető karok nélkül, haszonlesőktől körülvéve, egy mogorva gazdasszony az egész környezete, ki siet az érték-sebb holmik elhelyezésével, nehogy a »Nagyságos Úr« rokonai mindent elvigyenek.

Amott egy magányos cellába térdelve állják körül az apácák haldokló társukat, az agglegény egykori ideálját, kinek nem levén sok hozománya, cserben maradt.

Kell hogy legyen többféle hivatás a nő számára, nem kizárólag »családanya lenni«, mert akkor ha nincs is elég „katonai müveltsége“, (vagyis pénze) nem kell kétségbeesnie abban a tudatban, hogy szegény lányt nem fognak elvenni, szegénynek nem »zabad szeretni!

Ha azonban találkoznék egy elszánt férfi, ki megházasodik, ne hibáztassa szegény szülőket, hogy „szemkápráztató (lérjet logó) neveésben“ részesült a felesége. Mint kormányzónak módjában állnak az ujitások. Nevelje az asszonyt, de ne túlzsarnoksággal bánva vele, (mert a ferde nevelésnek káros következményei vannak) hanem gyengéden s csak azt engedje meg, a mi állandó boldogság révébe vezet.

Tanitjuk-e lányainkat a szerénység stb. őket

Üzlet-megnyitás! Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint helyben, a főtéren a volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitom, és azt teljesen uj árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban, a legolcsóbb árak mellett kaphatók: selyem-, gyapju-, és mosó divat-szövetek, fehérnemüek, nyakkendők, nap- és esőernyők, függönyök, szőnyegek és butorszövetek. Vászon- és damaszt-áruk. — Különlegesség vizmentes esőköpenyekben.

Szives jóindulatukat kérve, vagyok teljes tisztelettel

Kövendi Kálmán.

magyar nemzettel való őszinte egygyéforrásukat.

Mégis csak egészen másként fog hangzani a külföldiek előtt is és sokkal édesebben zeng a mi fülünkbe, ha pl. Neumann helyett Neményit, Rauch helyett Radót, Grünhut helyett Radványit, Kürschner helyett Köncölt hallunk.

Elképzelhetetlen, kogy az ő magyar lelkőknek is kellemesebben ne csendüljön a a tősgyökeres magyar név. Azért legkisebb kétségünk sincs az iránt. hogy — mihelyt a hitközség lelkes magyar főrabbija a névmagyarositásra megadja a példát, nem marad egyetlen német név sem a hitközségben; minden hive sietni fog őt követni, hogy nevőkkel is teljesen magyarokká legyenek.

És mivel ilyen erősen hiszünk és bizunk az ő lelkesedésökben, egész csomó nevet válogattunk össze a magunk magyar nyelvérzéke szerint. Az összeválogatásnál arra is tekintettel voltunk, hogy a nevek kiirásánál az a hagyományos „y" sehol ne kisértsen és hogy azok magyarosan hangzó tősgyökeres magyar nevek legyenek.

Itt adjuk sorban.

Angyal, Arató, Abonyi, Ajkas, Alpár, Arany.

Biró, Bakó, Bárdos, Bölönyi, Botó, Buzás, Barna, Bedő, Boros, Babó, Babos, Berkes, Bercsényi, Bogár, Boncz, Bojtor.

Cakó, Ciglányi, Cövek, Csondor, Csendes, Csigó, Csányi, Csapó, Cserjés, Cseresnyés, Csontos, Czák, Csók.

Dalos, Dobonyi, Darás, Dömény.

Előd, Erős, Ercsényi, Ebergényi.

Faragó, Fejes, Farkas, Fördős, Fehér, Ferke, Fekete, Felejtő, Fonyó, Fürtős, Falvas, Furányi Fűcsényi, Fenyő, Fenyves, Fondor, Füzényi.

Gárdos, Gadó, Gerő, Gárdonyi, Gombos, Gorzó, Gombás, Gajzágó.

Halász, Halmos, Hajnal, Harmat, Hortoványi Hajgató, Hetényi, Házas, Hajagos, Havas, Hideg Holós, Harsányi.

Illés, Iványi, Ihász, Irtó, Irinyi, Izményi, Irányi, Igaz.

Jámbor, Juhász, Javas, Jós, Jákó, Jólcsányi, Jártanyi, Járvás,

Kacor, Kilényi, Kajdos, Kádár, Kondor, Komor, Köncöl, Király, Kardos, Kustányi, Karikás, Kerecsenyi, Karap, Kedő, Káposztás, Kónyi, Kárász, Kutas, Kocó, Kacsó.

Lakatos, Ladányi, Lankás, Lengő, Latos, Lubinyi.

Markos, Martos, Mérő, Mustos, Merényi, Markotány, Mosonyi, Márvány,

Nádas, Neményi, Nagy, Náményi, Nyirő, Nyakas, Nyalka, Nyerges.

Orosz, Ormós, Oltoványi, Orostonyi, Ojtó, Ormányi, Ösztó, Ollós, Őrmény, Öcsényi, Ötvös.

Pap, Püspök, Peres, Perényi, Péter, Pál, Polonyi, Pergő, Pordányi, Pajkos, Pados, Páros, Piros, Pető.

Radó, Radványi, Redő, Rojtos, Rátonyi, Rozgonyi, Rigó, Romhelyi.

Sütő, Sáros, Sivó, Salgó, Sólyom, Somló, Sidó, Surányi, Sajó, Sándor, Selymes, Simán, Seres, Szelényi, Szegő, Szücs, Szőcsényi,

Torkos, Tar, Törő, Török, Tikos, Turzó, Tomber, Tarcal, Toronyi, Tömén, Turányi.

— Uzonyi, Ujj, Ujjas, Utas, Ürményi, Üzbég, Ügyes, Ügek.

Veres, Vágó, Vitéz, Varsányi, Virág, Villám. Vágyó, Vigyázó

Zuárd, Zrinyi, Zajzon, Zömotor, Zágonyi, Zoltán, Zalán, Zengő, Zsedényi, Zsongor, Zsebő.

A szegények gyógyitása.

A „ZALA" 23. számának vezércikkjével kapcsolatosan közölt és *Augenfeld Fülöp* kórorvos ur által irt felszólalásra vonatkozólag a következő sorokat kaptuk:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

A „ZALA" 23. számának a *„Szegények gyógyitása"* cimü vezércikkben egyik városi kültanácsosra is van hivatkozás — és mivel csekélységem mint „szegény-gondnok" vulgo: „koldusbiró" hivatalos működéssel megbizattam, — találva is érezhetném magamat: van szerencsém tehát a következőkben tisztelettel válaszolni.

Mindenekelőtt megjegyzem, hogy ezen vezércikknek minden mondatát egész Augenfeld orvos ur „sürgős" stbi recept igéjéig — az én egyszerü kültanácsosi felfogásommal — szinarany igazságnak tartom, s az igen tisztelt cikk irójak nézetét osztom. Azonban Augenfeld orvos ur a többi után azt is mondja, hogy a rendelvényre ráirta: „Sürgős, életveszélyes, kérem receptjét ideiglenesen láttamozni" Tehát nem egy, de esetleg több receptet is.

Ha ilyen megjegyzéssel a recept nekem mutattatik be, az elsőt okvetlen láttamozom. Hivatkozhatom a gyógyszerész urakra, hogy hasonló megjegyzésü rendelvényt nemcsak a városházi hivatalos helyiségben, de ha éjjel a lakásomon mutatták is be, a nyilvántartási napló és kiállitandó bizonyitvány számával utólag elláttam és a gyógyszert kiadattam. És ezt bizonyosan megtenné Csóka Ferdinand kültanácsos-társam is, a ki hasonló esetben a humanitást éppen ugy szem előtt tarthatja, mint én; — sőt ha egyikünk sem volna a városházán, — (mert hát, kérem, mi kültanácsosok, többféle adók, közmunka, legeltető, barmok, tenyész-marhák apa, anyáik stbi összeirása végett-, továbbá épitészeti vizsgálatokhoz, honvédség- és közöshadseregnél előforduló árlejtésekhez, erdészeti munkák kiadása, átvétele, árverések megtartásához, bérbe adásokhoz, temető sirkelyek kimutatásához, templomi gondnokság végett és egyébb kiküldetésekbe menesztetvén, egyikünk sem lehet mindig a városházán) ha ily megjegyzésü orvosi rendelvény a polgármester vagy főjegyző uraknál bemutattatnék-, meggyőződésemből kifolyólag állithatom, hogy az késedelem nélkül érvényesittetnek és a gyógyszer kiszolgáltatható lenne.

Szabad legyen ez uttal az ingyen gyógyszerre szolgáló bizonyitvány kiadása körül követett eljárást röviden közö nőm.

Az ily bizonyitványnak érdemleges kiadására egyedül a polgármester ur vagy helyettese jogosult, amennyiben az ő aláirásukkal válik érvényessé. A bizonyitványt a kültanácsos vagy valamelyik irnok kiállitván tartalmát és számát a nyilvántartási jegyzékbe vezeti; a kültanácsos ellenjegyzi s aláirás végett beterjeszti. — Azt – ugyhiszem — senki sem kivánhatja, hogy minden egyes ilyen bizonyitvány aláirásával a polgármester ur — amugy is tulhalmozott teendőiben zavartassék, -- mert naponként délelőtt is, délután is minden a tanács által kibocsájtott végzés vagy egyébb okmány és ugy bizonyitvány is, a polgármester ur által alá szokott iratni és a feleknek kézbesitetni.

Végre a város szegényei figyelmeztetve lettek, hogy a város által fizetendő és ugy nekik ingyen kiszolgálandó gyógyszerre érvényes bizonyitványt ne akkor szerezzék be, mikor a család beltagja beteggé lesz, vagy haldoklik, hanem az év elején, január hóban. A kiszapott bizonyitvány egy évig érvényos, A városi orvos ur, ha a bizonyitvány előmutattatik, annak számát a rendelvényre vezeti, s a rendelvény kiállitási keletét, a betegség nemét viszont a bizonyitványra irja. Ha azonban a szegények a figyelmeztetést mellőzve, a szükséges bizonyitvány megszerzése előtt orvosi segélyre szorulnak, s ingyen gyógyszert kivánnak és e célból a rendelvénynyel a városházára futnak — ott bizony kérdés tárgya lesz a személyazonosság, illetékesség és egyébb körülmény. Megtörtént már, hogy a kültanácsos a recept érvényesitése vagy bizonyitvány kiadása helyett ismerve az

---

ékesitő erényekre, mi egyedül biztositja a boldogság a napját? Elve minden nemesen érző anyának csakis ez lehet, de ne tévesszük szem elől, hogy a nevelés annyifele, ahány a család.

Az erényes nevelésben keressük a paizsot, melyet egész erővel megragadva, biztositsuk jövőt csemeteinknek, mert az a gyermek s gyermekleány szakadatlanul nem lehet az anya oldalán; be kell tehát szivébe oltani a jót és nemeset, mely megvédje minden időben a csábok ellen.

Pl. egyik „fővárosi élmények" sorozatából csak egy pontot iktatok ide:

„Csodálkozva vettem részt a kis lányok (merőbakfischok) táncpróbabaljan, s nem tért a tejembe, — de ily korán egész bálszerü mulatság a kis lánykáknak! a kis gavallérok csakugy ronantak egyik-másikhoz felkérni, azokat a világ átkos kormányzója, az érdek még nem fási otta el szivüket lelküket – a blazirtság sötét nyoma még nem ütött tanyát az arany ifjuság homlokán... Ah! mily kedves kép ez.. „a fiatal embereknek fele pedig mar elment" — mondja egy szomszédnő, mert nem jutnak táncosnéhoz, no de kárpótolják magukat, hisz tizenegy bál van ma, elmentek máshova...

Másnap az óvókisasszony jön:

„Ma okvetlen tessék kis-Ilonkát az ovodába küldeni, mert farsangi ozsona és tánc lesz"...

De ezt már meg kell nézni, lemegyünk a kicsi kével.

Az ovoda már tele, — teljesen báli diszbe öltözött csepp lánykákkal, matrózgal éros paranyi fiucskákkal. Az ovónő egyike leül citerázni, a másik hegedüvel kiséri, s a már sorokba állitott angyalsereg egy megadott jelre a magyarpalotást jártában táncolni kezdi; végül dalra fakadva kisérik a lépéseket.

„Ritka buza, ritka árpa, ritka rozs,
Ritka kis lány takaros stb."...

Ez az ártatlan kép kibékitett, s meggyőzött arról, hogy az aranykornak miért ne lehetne egy-egy jobb napja, szigoru korlátok s a tisztesség határai között. Még a fiatalságnak is lehet mulatságot szerezni. Nem jó volna, ha az megmételyezné a lelket. Csak szivébe kell önteni, de kellő időben mindazt, mikkel az élet csábjai ellen vaspáncélként védheti magát...

Ne higyje senki, hogy talán féltucat leányom van. Cak bizonyos téves véleményt ohaj ottam eloszlatni.

Tritoma Uvária.

Japán népmese.

Az egész világ népeinél sem találni a hitregék, tündérmesék s népmesék oly halmazát, mint Japánban. A japániak népköltészete összhangzatos viszonyban áll a benszülöttek vidám, életvidor jellemével. A japáni nép, mely a kulturának utat engedett hazájában, s oly hamar fogadá el a müvelődés szabályait s szokásait, hogy népélete, népköltészete, népviselete az enyészet veszélyének van kitéve. A japáni népmesék beható tanulmányozása igen érdekesnek mutatkozik, miután az európai népek gyermekszobai történeteivel feltünő hasonlatosságot tanusit. Hamupipőke s Hüvelyk-Matyi-féle történeteket minden jól felszerelt japán háztartásban találhatni; ha az ember azon eredeti papirboritéku könyveket, melyek, minden gyermekkel megáldott család házának gyékényfedett pailóin tekszenek, megszemlélni nem sajnálja. Igen furcsák azon szines papir-füzetkék, melyek a japáni ákombákkal irt népmeséket tartalmazzák. Azt állitják, hogy sok európai dajkamese eredete keleten keresendő, honnan oly sok keleti szokással bevándorolt. Azon népmese, melyet alább közlünk, egy ódon könyvben foglaltatik, melyet Jeddo egyik utcájában találtak. Ezen könyv, melynek csak egyik kis részét képezi a népmese, következő cimmel bir: „Az ifjuság száz oktatási órái jámbor kedélyűek számára." Szószerinti forditásnál áthághatlan akadályokkal találkozunk, mert az eredeti szöveg telt mindenféle excentricitással, de a szöveg szelleme hiven van visszaadva. A népmese a következő:

A két bambuszfa.

Jeddo öblének kies partjain, az illatos azaleák, iris és kaméliák bokrai közt két bambuszfa áll,

illetőnek vagyoni viszonyait (mert erre feltétendő a fősuly) a recepten rendelt gyógyszerek kifizetésére utasitotta a kérvényezőt.

A személyazonosság, vagyoni viszonyok, életrajzi adatok megállapitására az Orvos Urak nincsenek hivatva, ez a városi küllanácsosoknak a kötelessége; ezeknek ismerete és véleménye szerint adatik ki a városi szegénynek a város által fizetendő gyógyszer igénybe vehetésére, a szegénységi bizonyitvány és ennek bemutatása alapján az Orvos Urak által is ingyen gyógykezeltetik.

Ennyit kivántam Augenfeld Orvos Urnak a jelzett vezércikkbe foglalt közleményére megjegyezni.

Tekintetes Szerkesztő Urnak,

Nagy-Kanizsán, 1898. márc. 21.

őszinte tisztelője:

THOMKA ENDRE,

c. kültanácsos.

Politikai szemle.

Országgyülés.

I.

„Napirend előtt" kezdődött héttőn a — napirend.

Legelsőnek *Bánffy* Dezső b. miniszterelnök állott fel szólásra és arra kérte a Házat, hogy a kvóta-küldöttség tagjainak megválasztását a szerdai ülésre tüzzék ki.

A második napirend előtti szónok *Arányi* Miksa volt, a ki *Polónyi* Géza szombati monstreinterpellációjára adta meg a maga részéről a választ.

Kevés szerencséje volt a harmadik „napirend előtti" orátornak *Molnár* János apátnak, a ki annak érezte égető szükségét, hogy utolsó beszéde fura kijelentéseit „*magyarázta.*"

Csak ezek után folytatnatta a Ház az appropriacionális vitát, melynek fonalát *Emmer* Kornél vette föl. A vitában eddig fölhangzott eszmékkel és témákkal kivánt foglalkozni és ezért első sorban a választási visszaéléseket hozta szóba.

Kijelenti, hogy ő fogadalmat tett azirán, hogy ha visszajut a Házba, mindent meg fog tenni a választási visszaélések ellen, bár a választásoknál a furfang és csel nem itélhető el.

Egy ideig Emmer beszédét sürün zavarták a közbeszólások, mikor azonban rátért beszédének *tulajdonképpeni tárgyára* az igazi liberalizmus definiciójára, elnémultak a közbeszólások és zajos helyeslés váltotta fel azokat. Ő a szabadelvűséget nem a szabadelvű párt szempontjából itéli meg, hanem azt mint az előrehaladás egyik fokát ünnepelte. Ennek a liberalizmusnak hódol mindenki, ki fölemelkedett fővel akar járni és a ki sohasem téveszti szem elől, hogy a jogeszme a liberalizmus szülöttje.

*Emmer*nek a liberalizmusról elmondott ezen definiciója minden párton, csak éppen a szabadelvű párton nem talált tetszésre.

A jegyző fölhivta *Szinay* Gyulát és *Károlyi* Sándor grófot, de a hivó szóra nem emelkedtek föl a szónokok. Helyettük fölállt *Apponyi* Albert gróf, ki ugy látszik mára tartogatta a leszámolást. A hallgatóságot már fölszólalása első percében lekötötte egy pompás élccel, melyet Emmer egy megjegyzésére mondott.

Harsogó kacagás követte beszédét, a mikor *Darányi* és *Lukács* multkori kijelentéseit összehasonlitotta Bánffy báró klassikus Platóidézetével, melylyel egész hellén-műveltségét állitotta annak idején sikra. Igy aztán nem lehet azon csodálkozni, ha a Bánffy-kabinet minden szakértelem hiján van, mivel egész idejét a fantazia köti le, már pedig fanta iát és szakértelmet Bánffyektől csakugyan nem lehet kivánni.

Ezen parittya-lövöldözések után fölvontatta az adatok, bizonyitékok és érvek nehéz ütegeit, melylyel bebizonyitotta, hogy az ország viszonyai minden téren rosszabbodnak és hogy az országnak áldozatai az elért eredményekkel semmiféle arányban nem állanak.

Roppant hatásosak voltak beszédének azon részei, melyekben kimutatta, hogy 1878. óta a közös monarkia keretében Magyarország érdekében semmi, Ausztria érdekében pedig minden megtörtént és rámutatott arra a célzatra, hogy a küszöbön levő kiegyezési tárgyalásoknál Magyarországot ujabb hátrahatétel fogja érni — nagyobb financiális áldozatok mellett. És ha ez megtörténik — mondá — *ez nem a nemzet akaratát fogja bemutatni, hanem a nemzet jelenlegi állapotát.*

Beszéde végén foglalkozott Tisza István gróf beszédével és Bartha Miklósnak ebben történt közbeszólásával. Zugó éljenzés követte a kétórás beszédet.

A szokásos szünet után *Erdély* Sándor, az igazságügyminiszter pattant fel mérgesen.

— Méltóságomon alulinak tartom, hogy Apponyi vádjaira reflektáljak, csak az igazságügyi kar reputációja érdekében jelentem ki, hogy a jászberényi birákat felkértem, hogy szivességet tesznek nekem, ha nem szavaznak reám.

— *Oh, higyje, a ki hiszi!* — mondja zajos derültség között *Lukács* Gyula.

Horánszky Nándor, kire Erdély beszédében szintén célzott, felállt és igy szól:

— Soha biróról nem beszéltem, mindig hatósági közegekről, feleljen a miniszter ur arra, igaz-e vagy nem, hogy a jászberényi választásnál a pénzkezelője — a megyei főszámvevő volt?

A miniszter hallgat, de felzudul az ellenzék:

— Erre feleljen! Ehhez mit mond?

Apponyi is értelmezi a maga szavait, mire *Percel* Dezső belügyminiszter szólalt fel, — a sorban a harmadik miniszter, ki Bánffy helyett beszél. — Miután Apponyival szemben védelmezte a maga eljárását a jászberényi központi választmánynyal szemben, bővebben indokolta az utolsó időben kiboczátott rendeleteit majd pedig a néppárt szónokai ellen fordult és megismételte egy régebbi mondását, hogy a néppárt tulajdonképpen — elkeresztelés, mert az antiszemita, reakcionárius, vagy ultramontán, csak nem néppárt. Végül a szocialista izgatásai szemben bejelentette, hogy április végére föl lesznek állitva a csendőrőrsök, mely megnyugtató kijelentéssel befejeződött az emóciókban épen nem szegény ülés.

II.

A keddi ülés a néppárté volt. — Az ülés elején *Polónyi* Géza reflektált *Arányi* Miksa hétfői személyes felszólalására.

Utána *Lepsényi* Miklós, a fanatikus pater remegő hangja sivitott végig a teremben. Öklére szoritotta kezét, hajlongott és a fejet hol a vállai közé huzta, hol meg a magasba nyujtotta.

— Puszták lettek a templomok! — rikácsolja.

— Nem csoda, mikor ilyen papjaik vannak! vágták feléje az ellenzék padsoraiból.

Fanatikus dühvel, kapkodva és rendszeretelenül támadt össze-vissza, a miért azután egyszer jobbról, máskor balról zugták le a rikácsoló pátert.

A kormány sajtópőrökkel üldözi a néppártot...

Zarándyról beszéljen! hömpölygött felé viharosan a közbeszólások forró áradata.

— A szocializmust a zsidók csinálják, ez ellen egyetlen orvosszer

— A papi javak felosztása! véli a negyvennyolcas *Polcner* Jenő.

Juriss Mihály erre roppant dühbe jön. Az öreg papocska nagyot üt ökével a padra, ugy kiabál Polcnerre:

— A magáét oszsza, ne a mienket! A magáét!

Végre negyed egy után kijelentette Lepsényi, hogy nem fogadja el a költségvetést

Még *Emmer* Kornél szólt, személyes kérdésben cáfolta meg Lepsényinek azt az állitását, mintha ő mandátumát a visszautasitott néppárti voksoknak köszönhetné.

— Lepsényi ur négyszáz visszautasitott voksról beszél. Ebből a négyszázból igaz — huszonnégy és ennek is az enyém volt a felé.

A jobboldal meghelyeselte *Emmert*, az elnök pedig öt percre felfüggesztette az ülést.

Szünet multával a legfanatikusabb néppárti után a legmerevebb néppárti következett. *Lepsényi* után *Asbóth* János.

De csak addig volt rideg a nemes Sir John *Asbóth*, a mig az ő „gyönyörüen képzett" vezérének, ifj. *Zichy* Jánosnak a tételeit védelmezte. Menten felmelegedett azonban, mihelyt az antiszemitizmusról beszélt. Itt még élcelődött is a nemes Sir John.

---

az egyik sudár, magas és friss, a másik kisebb, gyengebb, hajlékony és erőtlen. Az erős ekként szólt a gyöngehez:

— Szeretném tudni, mire volnál te hasznos, a leggyöngébb szeláramlatnál te lehajlitod koronádat s bánatosan nyögsz; nézz meg engem, én nem bánom, ha szél vagy vihar jön a tenger felől, mindennel dacolok és érzem erőmet.

Gyönge társa szerényen és nyájasan viszonzá:

— Igen, mink mindketten hivatásunknak megfelelően vagyunk alkotva, te belőled erős karó lesz, mig belőlem ..

— Karó! ismétlé a másik megvetőleg, — mi nem jut az eszedbe, én árboc leszek egy junkén (khinai barka), az én életemet képezi: büszkén és szabadon a nyilt te geren hajókázni,

— És én legfeljebb uj-évkor valamely házat fogok diszitení, ha belőlem valamely hasznot vehetnek.

— Ne számits arra, — viszonzá az erős boszusan, — belőled legfeljebb gyékények vagy bambusz eső-köpönyegek kerülnek ki, te semmi jóra sem születtél!

Midőn igy beszélt, nagy szél kerekedett, mely az apró szegény növényeket mind mind összetépte, csak az erős bambuszfa állt érintetlenül, gyöngén hajlitá koronáját, mintha mondaná: „Csak folytasd, vihar, romboló müvedet, engem az nem bánt." A gyönge bámbuszfa folyton nyögött és sohajtott, sajnálta azon sok gyönge virágját, melyet tőle a vihar elrabolt.

Idő mult idő után. Egyik reggel ácslegények jöttek e vidékre.

— Orra! — kiáltották föl, — ime egy szép törzs Hinasi junkéjének; hamar kezükbe vették fejszéiket s levágták.

— Hurrah! nem mondtam? suttogá büszkén gyönge társának, — jobb, mint évről évre ezen unalmas parton busulni és sóhajaidra hallgatni.

Levágták ágait és koronáját, s néhány nap mulva mint árboc vigan hajókázott a pompás junkén a tengerőbölben.

Azalatt a gyönge, vékony bambuszfa mindig erősebb lett; a gyermekek messze vidékről jöttek hozzá árnyékában játszani, öt megénekelve, körülötte táncoltak s „ezüst-fának" nevezték el.

Egy szép napon titokzatos suttogás volt az azaleák, kamélják közt, mint soha sem előbb

— Mi baj? — kérdé a bambuszfa társait.

S erre elmeséltek neki, hogy Tofa császári herceg számára ezen a helyen nagy palotát fognak emelni s e miatt minden fát, bokrot, virágot innen eltávolitanak.

— Oh jaj, oh jaj! — panaszolá a bambuszfa, — bárcsak nagy lettem volna, legalább árboc lehettem volna egy junkén, most pedig össze fognak vágni, hogy talán a herceg fürdőszobáját fütsem.

Jöttek végre a kőmüvesek, hogy a rombolási munkát elkezdjék, a legszebb virágokat ide s tova hányták a parton, a bokrokat gyökerestül kiszakitották, a bambuszfa reszketett, midőn barátja sorsát látta s remegve gondolt arra, mikor kerül reá a sor. S már közeledett a veszedelmes ember fölemelt fejszével, hogy a halálos csapást reámérje, de ekkor a csengő gyermekhan egész kokórusa csengé:

Oh, ne bántsa ezüst-fánkat!

Az ember eltávozott a fejszével és a bambuszfa meg volt mentve A gyermekek gondosan kiásták a fát s egy szép kertbe ültették, honnan pompás kilátás volt a tengerre.

Egyszer borzasztó orkán keletkezett, habozva verődtek a hullámok a parthoz, mindenfelől lehetett látni junkékat, melyek oly hamar, amennyire csak lehetett, a kikötőt törekedtek elérni, gonosz órák voltak ezek a kert fáinak és növényeinek, de a gyenge bambuszfát a biborvirágzatu irisek egész sora védte. Következő reggel a komoru kinézésű volt a part: vitorlák, eltörött árbocok, sőt emberi holtak is feküdtek ott, melyeket a bősz tenger a partra vetett, s ezek között a szép kertben levő gyönge bambuszfa egykori erőteljes társára ismert, mely kettétörve s jelentékenyen megsérülve feküdt ott. Midőn a partőrök öt a kert mellett elvitték, ő is ráismert egykori társára s bánatte jesen suttogá:

— Oh, csak meg lettem volna elégedve egy karó szerény sorsával!

Tüzelő fává apritották szét, mig társa még sok éven át növekedett s pompásan kiterjeszkedett és ha körülötte dicsekedésről, büszkélkedésről, gőgről beszéltek, előszeretettel mesélte el az eltört junkeárboc tanulságos történetét.

Sz. V.

— Én nem tagadom, hogy a néppárton vannak antiszemita velleitások; de tisztelettel kérem, hol — nincsenek?

Derült a néppárt, Asbóth ur pedig tovább elméskedett.

— Nemcsak mi vagyunk antiszemiták, maguk a gazdag zsidók is lenézik a szegényebbet, sőt a régi gazdagok az ujabbakat.

Ahogy kilogyott az elmésségekből, megint ünnepélyes lett az egyetlen monoklis képviselője a néppártnak. Ünnepélyes lett és unalmas. Egy-egy felvillanását a derültségnek azonban mégis elérte. Ezuttal azonban a — jobboldal derült, a mikor Asbóth János a jobb szeme elé szurva a monoklit, azzal a nyilt kéréssel járult eléje: legyen szives és határozza el a — reviziót!

— Sürgős? kérdi egy maliciózus hang.

Kossuth Ferencről is barátságtalanul szólt a néppárti diplomata, nem ismervén el róla többet, mint azt, hogy „nem kávéházi politikus."

Majd kérdéseket adott föl:

— Igaz-e, a mit Zichy János gróf mondott, hogy a polgári házasság megcsökkentette a népben a családi élet szentségének érzetét?

— Nem igaz! Nem igaz! dörgött jobbról is — balról is a felelet.

Háromnegyed kettő is elmult már, mire Asbóth befejezte a beszédét.

Városházából.

Hirdetmény.

Nagy-Kanizsa város tanácsa részéről közhirré tétetik, hogy Nagy-Kanizsa város 1898. évi házbéradó kivetések lajstroma az 1883. évi 44. t. s. 19. és 35. §. értelmében a mai naptól fogva 8 napon át a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetett, oly célból, hogy a hivatalos órán belül bárki által betekinthető, hogy az ellen észrevételét megtehesse és pedig:

a) Azon adózók, kik az illető lajstromban meg állapitott adóemmel már a mult évben is meg voltak róva, a lajstrom közszemlére kitételének napját — azon adózók, kik a kivetési lajstromban megállapitott adóval folyó évben először rovattak meg, adótartozásuknak az adókönyvecskében történt bejegyzését követő 15 nap alatt irásban a városi tanácsnál benyujthassák.

Nagy-Kanizsán, 1898. március hó 20-án.

NEU ALBERT ellenőr. VÉCSEY polgármester.

HIREK.

Apa és fiu tragédiája.

Letenyén egy fiatal férj, boldog családapa és egy kicsi öt éves fiucska borzalmas halála tartja nagy izgatottságban a kedélyeket. Mély részvettel gondolnak a fiatal szép özvegyre, a legszerencsétlenebb anyára, ki a kiállott nagy izgalmak következtében hagymázos lázban, iszonyatos rémképek között küzd az élettel. Két nap folyik le egyre kiszikkadt ajkairól, de nem felel rá senki; nedves, égő szemeit mereven hordja körül a homályos szobában és a jóbarátok visszafojtott lélegzettel állják körül a hófehér, habos ágyat, nem szól senki, megbénitja nyelveket a nagy fájdalom sirnak, zokognak csak.

Sok sok szenvedésben volt már része ennek a fiatal szivnek, de végre enyhet lelt a szerető férj oldalán és boldogsága akkor lett tökéletes, mikor egy gyönyörü fiucskával áldotta meg őt az ég. Ma már mindennek vége, üres, puszta lett a ház, és a nema csendben a lázbeteg sikolya rezeg végig rémesen.

Mayer István letenyei fiatal gyógyszerész a legboldogabb családi életet élte szép feleségével, kit szülői akarat ellenére tett nejévé. A gazdag ifju kitagadva, üres kézzel állt a világban, de törhetetlen akaratereje nem ismerte a csüggedést és igy csakhamar vagyonra tett szert, s mint gyógyszerész-tulajdonos telepedett le Letenyén. Később megbékültek szülei és ezzel gazdag lett. A fiatal, rokonszenves pár napsugárkiséréről és nemességéről megkapó részletek forognak közszájon az ottani vidéken. A boldog hitves párnak szemefénye, mindenége egyetlen kis fiucskájuk volt, üldözött szerelmük legszebb zálogja.

Ebbe a szép családi szentélybe furakodott be erőszakosan az ádáz végzet romboló keze. Egy mozdulatával rombadöntött mindent: kidöntötte a hatalmas életerős törzset, elseperte az árnyékában bomlodozó kicsi ártatlan virágot és sötétséget, dermesztő sötétséget szürt a szerető hitves a gondozó anya szivébe.

Mayer Istvánné szombaton délután bejött Nagy-Kanizsára. A legvidámabb hangulatban bucsuzott el férjétől, nem sejtette, hogy ekkor csókolta meg őt utoljára, őt meg azt a ragyogó szemü kicsi aranyos csöppséget, a fiát. A szép úri asszony este ott ül a szinházban az első sorban és mosolyogva hallgatta Planquette zenéjét.

Otthon Letenyén azalatt megkezdődött a legzordabb, a legiszonyubb tragedia.

Mayer István tiz óra felé nyugodni tért. Kicsi fiacskájával feküdt egy szobában. Elalvás előtt még olvasott egy kis ideig, alig tovább, mig két cigarettát elszivhatott. Ez a második cigarett olt az okozója borzalmas kimulásának. Még égett, mikor eldobta, aztán ő elaludt. A bolyhos szőnyeg szálai lassu tüzet fogtak és égett láng nélkül, de folyton erősebben. Nehéz fojtó füsttel tellett meg a halószoba. *Mayer* az utolsó pillanatban felébredt álmából, kabultan vánszorgott az ajtóig, hogy segitségért kiáltson *kezé rajta pihent már a kulcson, de ekkor tehetetlenül összeesett* és ott fulladt meg együtt kicsi fiával a szobában.

A ház személyzete csak reggel vett tudomást a rémes katasztrófáról. A hogy a szokott időben nem hallatszott semmi zaj, a szolgáló bár rosszal nem sejtve, de zörgetett az ajtón. Semmi válasz. Igy tartott ez egy felóráig, mig végre kénytelenek voltak az ajtót betfeszíteni. *Mayer* fekete arccal, tágrannyilt szemekkel feküdt az ajtó előtt holtan, a kitódulo erős füst megmagyarázott mindent. A kicsi fiu az ágyban volt, szinten halott. Megpróbálták őket az első pillanatban élesztení, de hiába.

A szerencsétlen hitvest kiméletes módon itt Kanizsán arról értesitették, hogy a kis fia hirtelen rosszul lett, utazzék haza, ha még életben akarja találni. A hir annyira megrendítette, hogy utána elájult. Férje kimulásáról meg ma sem tud semmit a beteg asszony.

Mayer István és kicsi fia halála nagy részvétet keltett mindenfelé. A holttetemeket beszentelték és kedden délután vasuton hazaszállitották a családi sirboltba.

— **Kinevezés.** A vallás- és oktatásügyi miniszter *Hoffmann* Mór nagykanizsai polg. iskolai igazgató cimmel felruházott tanitót a IX. fizetési osztály harmadik foko zatába nevezte ki.

— **Az utolsó nap.** Csendesen, minden feltünés nélkül, a sablonos ünnepi ceremóniák elkerülésével zárták be szombaton a *népkonyhát.* A tavaszi napsugár meleg ragyogásában fürdött az utca zajában minden, világos felöltőkkel cserélték fel a nehéz téli kabátokat, és itt-ott egy egy napernyő tünt fel, alatta mosolygó szép asszonyfej. A népkonyha hosszu üvegfalain is befurta fejét a napsugár, kicsi fiuk és leánykák gyorsan szürcsölgették az utolsó tál levest, azután siettek ki, ki a langyos levegőre Hosszu négy havi áldásos működés után szombaton bezárták a népkonyhát. Tiz éve már, hogy e nemes, igazi emberbaráti intézmény városunkban fennáll és e tiz esztendőben alig pergett le csak egy két nap, melyen *Vidor* Samuné, a népkonyha nagylelkű elnöknője meg nem jelent volna a kicsikék között. Fáradhatatlan kitartással ennek szentelte legtöbb idejét és ebben hű kisérője volt *Klein* Illésné a szerénységéről és áldozatkészségéről ismert élelmezési gondnok. Sorban jöttek a kicsi kis iskolás fiuk, bucsuztak; illendőséggel szépen meghajtották fejüket, mégegyszer betekintettek a hosszu nagy asztalra, mintha egy kissé fájt volna némelyiknek megválni attól a helytől. *Rosenfeld Lajos,* kollegánk, a népkonyha buzgó, tizéves titkára, nagyon elérzékenyült, az ő ismert humora cserben hagyta, szótlanul nézte a kis gyámoltalanokat, aztán összeszedte a sok irást és komoran lépkedett ki az ajtón. Fordult a zárban a kulcs; csak még egy utasitást adott: vegyék le a kapu homlokzatáról a nagy táblát a közel jövőig, mert majd novemberben nyilik meg ismét a népkonyha. Ez évben 122 nap alatt étkezett 21507 gyermek, 3251 felnőtt, összesen 24758 — egyén. A gyermekek ellátása kizárólagosan csak a népkonyha pénztárát terheli. A felnőttek közül 1100 kapott ingyen ebédet utalványok ellenében; fizetett 2151. Átlag étkezett naponta 203 egyén. Legtöbb étkezett december 3-án, 308 egyén.

— **Betegsegélyző pénztár.** A nagykanizsai kerületi betegsegélyző pénztár 1898. évi március 27-én vasárnap, d. u. 3 órakor a „Kereskedő Ifjak Önképző Egylete" helyiségében tartja rendes évi közgyülését melyre a munkaadók, valamint a biztositott tagok meghivatnak. Tárgysorozat: 1. Igazgatósági jelentés a lefolyt évről. 2. A felülvizsgált zárszámadások előterjesztése, melyek a tagok által a „Kereskedő Ifjak Önképző Egylete" helyiségében betekinthetők. 3. Az igazgatóságból sorrend szerint kilépő 8 tag helyett mások, vagy ezek ujbóli, továbbá a választott biróság, valamint a felügyelő-bizottság megválasztása. 4. Netáni inditványok. (Kivonat az alapszabályokból: 33. §. A közgyülést képezik: a) a nem biztositott munkaadók; b) a pénztárnál biztositott tagok, kivéve azonban a gyakornokokat, tanoncokat s azokat kik nem birnak önálló keresettel.)

— **Tavasz.** Beletévedt egy meleg szivárványszinü napsugár a télbe és végig csókolta szerelmes ajkával az ébredő földet. A kávéházak előtt felállitották a magas vasoszlopokat, a szürke sodronyhálón megpihen egy kis időre a tavaszi verőfény, hozzátapad szerelmes ajkaival a fák galyaihoz és enyhe csókja nyomán rügy fakad, a sárgazöld rügyből valami sejtelmes édes illat árad szét, belekavarog a langyos levegőbe és magunkba szivjuk a haldokló tél az ébredő tavasz első leheletét. Mosolygás mindenütt, fenn a kék égen, a levegőben, a korzó asztfaltján sétáló asszonyok, leányok bársonyos arcán. Tarka, változatos, derüs a kép. Az első hófehér ruhán, ott valahol a gyorsan dobbanó, pihegő kicsi szív fölött szemünkbe csillan az első márciusi ibolya. Sötétkék szirmain talán annak a szép, szerelmes leánynak örömkönnyei ragyognak. Megkábít a világosság, mesét szövünk a kis ibolyához, nem regényt, a tizenhatéves szivnek, az ifju tavasznak nincs még regénye, idill csak, hangulatos, ragyogó, virágot fakasztó kis idill. Ilyen bolond álmokra csábitott sok lelket künn az utcán a télbe tévedt első napsugár. Igy volt ez vasárnap is. — Szürke, nehéz felhők takarták el hétfőn a tegnapi ragyoglás. Dideregve esőernyő alatt siettek tova egymas mellett az emberek a csatakos utcán. Ez volt az első hivatalos tavaszi reggel. A kalendárium—gyárosokra akart csak bizonynyal ráfolni az ifju évszak hivatalos első napja; nagyon haragudhatik rájuk.

— **Öngyilkosság Petőfi-ezredében.** E cimen az O. H. a következőket irta tegnapi számában: „*Rosenberg* Zsigmond Nagykanizsáról való 24 éves közkatona, ki a Pozsonyban állomásozó 48. gyalogezredben szolgált — mint levelezőnk jelenti — ma szolgálati fegyverével lőbe lőtte magát. Amint látszik Petőfi-ezredében ma sem sokkal kellemesebb a katonáskodás, mint jó Petőfink idejében!"

— **Megörült.** *Benedek* János, zala-apáti körjegyző, alig gyógyult fel hosszantartó, sulyos betegségéből, mint nekünk irják, egy még veszedelmesebb betegségbe eset — megörült. Környezete csak akkor lett figyelmessé bajára, mikor a szerencsétlen fiatal férfiu egy borotvával életveszélyesen megcsonkiotta testét.

— **Az utolsó zsur.** Ólmos, szürke novemberi délután volt, a nehéz köd beleölelkezett a csatakos aszfaltba és lomhán hömpölygött végig az utcákon. A kaszinó lépcsőházában a pici topánkák zaját felfogta a szőnyeg. Jöttek sorban a mamák, a papák és a kedves, fürge kis zsurkisasszonyok. És azután minden vasárnap együtt ült a kerek asztaloknál a vidám zsurtársaság. — A tova vonuló bárányfelhők mögül e öbukkan a napsugár és kacagva mosolygva halkan végigtáncol a földön. A komor utcák képe megváltozott, e even képet ölt és a korzón feltünik az

első rózsaszinü ruha; izgatja csábitgatja a lelket valami, édes hangulat; ki, ki a falak közül, az utcára. A langyos, enyhe levegő szétépi, elmossa a zsurok villamos fényben uszó illusiót, a szép, a kedves zsurt, temeti a szebb, a mosolygóbb tavaszi napsugár. Vasárnap délután utoljára jöttek össze ez évadban ozsonára a kaszinó disztermében. Ez alkalommal kivételesen 6 órakor kezdődött, de az asztalok szorongásig megtelettek, alig volt elég hely. Ez a zsur tulajdonképpen már szoáré volt, mélyen belenyult a hajnali órákba. Ez volt egyik legkedvesebb leghangulatosabb zsur. A szépen összeválogatott műsort élvezettel hallgatták és minden egyes szém után felhangzottak a tapsok. *Krausz* Józsa „*Simon Judit*"-ot szavalta szépen. *Ledotszky* Mici Suppe és Massenet egy egy dalát énekelte el kedvesen. Zongorán kisérte *Ledofszki* Ernő *Hofrichter* Emma, *Práger* Ilona hegedüjátéka volt a műsor egyik legszebb, kiváló műérzékkel előadott része. Zongorán *Bőhm* Emil kiserte a kisasszonyokat. *Ollop* Imre ügyes kuplei derültséget keltettek. Végül Gabányi Árpád „*Hipnotizmus*" című párjelenetet adta elő dr. *Engel* Sándorné és *Bőhm* Emil. Dr. Engel Sándorné meglepő közvetlenséggel játszotta szerepét, tiszta, értelmes, világos volt a beszéde. Bőhm Emil méltó partnere volt. A szép műsort tánc követte. A kedélyes zsur, mely táncvigalommá változott át, a reggeli órákban ért véget.

— **Égő rezula.** Pénteken délután ugy négy óra körül kinn a mezőkön dolgozó *miháldiak* figyelmessé lettek, mert a közbirtokosság rezulájából szüntelenül nehéz füstoszlopok szálltak fel. A kiváncsiak rosszat sejtve, arra vetik utjukat, és feltevésükben nem csalódtak: a 40 hold területen fekvő 6—10 éves rezula nagy része lángokban állott, és a tüz rohamosan tova harapódzott. A tüzoltók kivonultak, de minden erőfeszitésük kárba veszett, mert az egymásrahajló száraz galyakon recsegve, ropogva folytak végig a tüzes lángnyelvek. A tüzet néhány halászó atyafi idézte elő, kik a rezula kis tavában vetettek ki hálójukat. Egy elvetett gyutaszáltól tüzet fogott a kiszáradt buja fű, maguk ügyekeztek elfojtani az égést, de mikor minden fáradságuk eredménytelen volt, megugrottak. A csendőrség nyomában van már a bünösöknek.

Nyilt kérés. *A március 15. ünneprendező* bizottságokat tisztelettel kéri az *Országos Tört. Ereklye Muzeum Kolozsvárt*, hogy cimére az ünnepek összes soksorositott nyomtatványait (plakát, sorrend, vers, emlékbeszéd leirás stb.) megküldeni szivieskedjenek, valamint a kokárdák, érmek, vagy egyéb jelvények egy példányát. A muzeum ezeket a jövendő számára elteszi és megőrzi.

— **A nagykanizsai általános munkásképző egyesület** március 27-én, vasárnapon délután 3 órakor tartja saját helyiségében évi rendes közgyülését. Tárgysorozat: 1. Jelentés az 1887. évről. 2. Pénztárjelentés. 3. Uj választmány választása. 4. Netáni inditványok

— **Tanitók szőlőgazdasági tanfolyama.** A földmivelésügyi miniszter különös sulyt helyez arra, hogy az elpusztult szőlők felujitásának előmozditása érdekében a néptanitók is hathatósan közreműködjenek. E célból intézkedett a miniszter, hogy a néptanitók részére a mult évben rendezett és sikeresnek bizonyult négyhetes szőlő- és borgazdasági tanfolyamok mintájára hasonló tanfolyamok az idén is tartassanak. Ez évben 12 helyen lesznek ilyen tanfolyamok és pedig: Pozsonyban, Vácott, Egerben, Tarcalon, Beregszászban, Bihar-Diószegen, Nagy Enyeden, Ménesen, Pécsett, Veszprémben, Tatán és vármegyénkben Tapolcán. A tanfolyám célja az, hogy az azon résztvevő néptanitók a szőlő- és borgazdaság terén, különös tekintettel az elpusztult szőlők felu itására, elméletileg és gyakorlatilag kiképeztessenek, hogy e szakmában a népiskolákban s a gazdasági ismétlő iskolákban a tanulóknak kellő oktatást nyujthassanak, s általában az illető községben a szőlő- és borgazdasági ismeretek terjesztése s a szőlőfelujitás előmozditása érdekében hatható-an közreműködjenek. — Az egész tantolyam négy hétre terjed és két részletben tartatik meg, és pedig a tanfolyam első része tavaszszal, a második része pedig őszszel 14—14 napon át. A tanfolyamon mind a két időszakban, tehát az egész négy héten át ugyanazon tanitók vesznek részt. A tanfolyamok april 25-től egész május 7-éig, október 14-től egész 27-éig tartanak. — A tanfolyamokra első sorban olyan néptanitók vétetnek fel, a kik tekintet nélkül arra, vajjon állami, községi, vagy felekezeti iskoláknál vannak-e alkalmazva, oly községben működnek, a hol a phylloxera a szőlőket már elpusztitotta, vagy nagy mértékben pusztitja, s a hol a lakosság első sorban a szőlőmivelésre, illetőleg az elpusztitott szőlők felujitására van utalva. — A tanfolyamokra felvett tanitók utiköltségeik s a lakás és élelmezési költségek fedezésére az egész négy heti tanfolyam tartamára egyenkint 60 frt általányt kapnak.

— **A nagykanizsai kerületi betegegélyző pénztár** vasárnap d. u. 3 órakor tartotta rendes évi *közgyülését* a városház nagytermében. A közgyülést *Halvax* Frigyes elnök nyitotta meg, az évi jelentést *Dobrovics* Milán igazgató olvasta fel. A pénztárnak mult év december végén 2213 tagja volt: 321 nő és 2534 férfi. Orvosi segélyben és gyógyszerben részesült 1048. Tappénzt élvezett 6836 napon át 226 tag. Kórházi ellátásban rézzesültek 121 esetben 2114 napon keresztül, temetkezési segélyben 19 esetben 345 frt. Tagjárulék után befizettek 11916 frt 21 krt: kifizettek tagoknak 7437 frt 38 krt. Künnlevő követelései a pénztárnak 4581 frt 46 kr. Az 1897. évben gyógykezeltetett összesen 1121 egyén 1706 esetben. A lefolyt választások eredménye: Felügyelő-bizottság munkaadó tagjai lettek; Morandini Román, Schapringer Adolf. Választott biróság munkaadó tagjai: Keller Mátyas, Varga János. Póttag: Muzikár Vince Felügyelő-bizottság biztositott tagjai: Fischel Arthur, Komanovics Pál, Hirschl Alajos, Darázsdy Ferenc. Választott biróság biztositott tagjai: Nikicser József, Németh Gyula, Reidinger Gyula, Goenszky Ferenc. Póttagok: Meizen Jakab, Segesdy István.

— **Nőegyleti közgyülés.** *Az izr. jótékony nőegylet* marcius hó 20-án *Vidor* Samuné elnök elnöklete alatt, a tagok élénk részvétele mellett tartotta meg évi rendes közgyülését. A melegh angu elnöki megnyitó után *Rosenfeld* Lajos egyleti titkár felolvasta évi jelentését, melyet a közgyülés nagy tetszéssel vett tudomásul. A jelentés azon részét, melyben *Vidor* Samuné elnő tevékenységéről van szó, a közgyülés lelkes éljennel kisérte. A vasárnapi ozsonnák anyagi és erkölcsi eredményét szintén élénk szavakban ecseteli a titkári jelentés. Az ozsonnák jövedelme ma már meghaladja a 700 forintot és egy árvaalap létesitésére szolgál. Az anyagi eredmény a választmányi tagok áldozatkészségének köszönhető, mert a kellékekről mindenkor a választmányi tagok gondoskodtak. — *Rothschild* Albertné választmányi tag az év folyamában ebbeli tisztségéről leköszönvén, a közgyülés a lemondást sajnálattal tudomásul vette, és Rothschild Albertnénak az egylet körül szerzett érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. — A nőegyletnek 1 tiszteletbeli, 66 alapitó és 295 rendes tagja van; vagyona pedig 12876 frt 14 kr., mely részint helybeni pénzintézeteknél és az izr. hitközségnél, részint értékpapirokban gyümölcsözőleg van elhelyezve. A titkári jelentés a népkonyháról való megemlékezéssel végződött, mely népszerü humanus intézményt 10 év előtt az izr. jótékony nőegylet létesitett. — A *Pénztár-forgalmi és vagyonkimutatás* a tagok mindegyikének nyomtatásban megküldetvén, felolvasottnak tekintetett és a számvizsgaló bizottság jelentése alapján a számadóknak a felmentvény megadatott. A pénztár-forgalmi kimutatásból megtudjuk, hogy a nőegylet a mult évben összesen *2377 frt 16 krt.* forditott jótékony célokra. — A tárgysorozat negyedik pontját 11 választmányi tag választása képezte. Ennek eredménye a következő volt: beadatott összesen 86 szavazat, megválasztattak 3 évre: *Kürschner* Ignácné, *Ebenspanger* Lipótné, *Blau* Lajosné, *Rosenfeld* Adoltné, *Weiser* Józsetné, *Tauber* Alajosné, *Ledofski* Arminné, dr. *Neumann* Edéné, *Pollák* Arminné és dr. *Rothschild* Jakabné (uj), továbbá 1 évre *Grünhut* Alfredné (uj); számvizsgáló bizottsági tagokká: *Rothschild* Samuné, *Grünhut* Henrik és dr. *Ollop* Mór. — Inditványok nem tétetvén, elnök a gyülest bezárta.

— **Nem kaptak több vásárt.** *Tót-Szent-Márton* község még két országos vásárt kért a kereskedelemügyi minisztertől, de mivel a folyamodó községtől számitott 30 kilométernyi körterületen belül levő 28 városban és községben már ez idő szerint 95 országos vásárt és 13 hetivásárt tartanak s igy a vidék köztorgalmi és kereskedelmi igényeiről kelleténél is jobban van gondoskodva, maga a község pedig a kamarakerület jelentéktelenebb községei közé tartozik és sem fekvésénél, sem kereskedelmi- és iparviszonyainál fogva nem alkalmas arra, hogy forgalmi- és kereskedelmi gyúpontúl jelöltessék ki s emellett ugy is van már két országos vására: a soproni kereskedelmi- és iparkamara közös gyülése a kereskedelemügyi miniszterhez teendő jelentésében Tót-Szent-Márton község kérelmének elutasitását hozta javaslatba.

— **Halált okozó babszem.** Zebecken (novai járás) a napokban *Szente* Gábor 5 éves István nevü fiacskája fulladási tünetek között hirtelen meghalt. A megrémült szegény szülők nem sejtették, hogy mi lelte kicsi gyermekőket. Az orvos-rendőri boncolásnál a légcsőben egy babszemet találtak, ez okozta a gyors halált.

— **Elfogott tolvajok.** *Mura-Szerdahelyen* és környékén hosszabb idő óta napirenden voltak a lopások. A gyanu mindenütt *Gerics* János turnisai illetőségü csavargó ellen fordult. A csendőrség figyelemmel kisérte őt és csakugyan sikerült is a notorius tolvajt benne felfedezni. Tegnapelőtt letartóztatták őt és bekisérték a mura-szombati járásbirósághoz *Kecskés* Anna *szent-balázsi* lakost az ottani csendőrök többrendbeli lopás miatt pénteken letartóztatták. A kihallgatás folyamán kiderült, hogy sok egyébb bün terheli a lelkiismeretét. Legutóbb a *kilimáni* kovácsmestertől emelt el egy csomó ágynemüt és ez okozta vesztét. Nem sokáig élvezhette a habos párnak kellemességét, mert feljentették. A helybeli járásbirósági börtönben gondolkodik már az *enyém* és *tied* közötti különbségről.

— **Ostromállapot egy sajtó pör miatt.** *Pécs* szombaton valósággal ostrom állapotban volt. A sajtó biróság ugyanis szombaton tárgyalta *Neuschloss* Ödőn és Marcell-cégnek a pécsi hadapródiskola épité-i vállalkozójának *Smira* Károly kőmüves ellen inditott pörét. Smira volt a pécsi kőmives-sztrájk vezetője s egy röpiratban megtámadta a Neuschloss-céget. A tárgyalás napjára nagy tüntetéseket vártak, a mi tényleg bekövetkezett. A munkások már előzetesen valami tervben állapodtak meg Smira Károly szociálista vezér elitélése esetére, ezért kora reggeltől gyalogos és lovas rendőrök járták be a várost, de különösen a kir. törvényszék környékét, hogy megakadályozzák a csoportosulást. Attól tartva, hogy szemben a munkások tulnagyszámával, azoknak hangosan nyilvánitott tüntetési szándékával nem lesz elegendő a rendelkezésre álló rendőri erő, katonaság kivezényelését kérték. Csakhamar kivonult a 44. és 52. gyalogezred őt zászlóalja, körülbelül 500 ember A katonák oszlopokban állottak fel az utcákon, csak azokat engedték át az elzárt területen, kiknek ott okvetlenül dolguk akadt. A szombati kifizetés után sürü tömegben hullámzottak a munkások az utcákon és nem kis fáradságba került azok eltávolitása, A renitenskedők közül 12-nek letartóztatása is szükségessé vált, a kiket katonák és rendőrök kisértek a városházára, több helyen a zajongó csőcseléket a katonaságnak kellett szuronyt szegezve visszaszoritani az elzárt területről. A kirendelt katonaság még a késő éjjeli órákban is cirkált a városban.

— **Bucsuvásár Somogy-Miháldon.** A kereskedelemügyi miniszter 5371. számu határozatával megengedte, hogy Somogy Miháldon ezentul minden évben és igy már az idén is *Szt. Kereszt fölmagasztalását követő vasárnapon* országos vásár jellegü bucsut tarthatnak, melyen kereskedők is részt vehetnek.

— **Nagy lóvásár Érsekujvárott.** A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület által a f. évben rendezendő XVI-ik nemzetközi nagy lóvásár, mint minden évben, ugy most is május hó első hétfőjén s a megelőző vasárnap délután, vagyis a május hó 1 én és 2-án fog megtartatni. A mult évi vásáron eladatott 500 drb ló. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület lóvásárjai a leghirsebbek az országban. A hazai és külföldi lókereskedők leginkább itt szerzik be szükségletőket. Lakások és istálók az érsekujvári rendőrkapitányi hivatalban rendelhetők.

— **Állategészségügyi kimutatás** vármegyénkben március hó 20 án. *Lépfene*: Szent-Gróth Polgárváros 1 udvar, Zala-Egerszeg 1 udv. összesen 2 község 2 udvar. *Sertésvész*: Dobri, Felső Szemenye, Kis-Csernec, Pálovec, Petőhenye, Türje, Zala Koppány, összesen 7 község.

— Tanoncok vétetnek fel villamos üzemmel berendezett butorgyárom asztalos, kárpitos, és esztergályos osztályaiba.

Helybeliek előnyben részesülnek. — Friedmann Károly és Günsberger butorgyárosok N.-Kanizsán.

— **Eladó ház.** Nagy-Kanizsán, élénk forgalmu utcában levő, jövedelmező bérház, jó menetelü üzlettel, szabadkézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szinház.

Élénk, összevágó előadásban került szinre szombaton Planquette legujabb operettje: a „*Varázsgyürü*". A „Kornevílli harangok" és a „Ripp-Ripp" zseniális szerzőjének ebben a darabjában korántsem találjuk meg azt a jól ismert erős drámai muzsikát, az édes dallamok nagymestere kevesebbet nyujtott, mint a mennyit tőle a zeneirodalom várt.

D' Ennery és Buvani librettója nem egyéb, egymás mellé füzött képek hosszu sorozatánál, melyből hiányzik az egység, de ezért az operett eléggé bájos és utolsó évek egyik legsikerültebb alkotása. *Hidvéghy* (XV. Lajos) a vén, de még mindig pezgő vérü kiralyt a legutolsó részletekig tökéletességgel ábrázolta. Igen szép, kedves, pajzán volt *Tábori* Frida (Michelette) *Mányai* Aranknak (*Renée*) sikerült estéje volt és játékára is nagyobb gondot forditott ez alkalommal. *Sz. Nagy* Imre (Georges) a tőle megszokott precizitással énekelt és játszott. *Erckövy* (Nicolas) sok szép vonást mutatott be szerepében és a harmadik felvonásban Táboriva! előadott duettjét zajosan megtapsolták. A többi szereplők nagyban segédkeztek a sikerült elő adásnál.

Vasárnap d. u. a »*Diurnistát*« adták. *Izsó* Miklós játszotta a cimszerepet és ezt tartalomnelküli siláynyságot is gonddal ábrázolta.

Este: a „*Trilbyk*" került szinre; a szereplők igen sok jóakaratot pazaroltak *Feld* Mátyás dramairó ur e *remek alkotására* (!)

Hétfőn az „Orozlánvadász" ment másodszor. Dacára a darabváltozásnak a nézőtér egé-zen megtelett, és ugy találtuk, hogy az előadás jobb volt az elsőnél. A villamos ivlámpa bizony fel mondta ez este a szolgálatot, a mi sikerült rögtönzésekre adott alkalmat, melyeken a közönség jól mulatott. *Baptiszt* például, dacára hogy urával a *legsötétebb Afrikában* vadászott, ott sem látott olyan sötétséget, mint a kanizsai szinpadon.

— *Kedden*: *Huckstedt* Irén vendégfelléptével a „*Cigánybárót*" adták zsufolt ház előtt.

Az előadás egyike volt a legsikerültebbeknek.

Huckstedt Irén (Saffy) hangja diadalmaskodik minden nehézségeken, énekével sohasem kiüzd; szint, lelket, kölcsönöz a bájos melodiáknak, a pianoi hangulatot keltők, a magas regiszterekben ercesen cseng, könnyedén fut végig a hanglépcsőzet minden fokán. Szinreléptekor egy nagy babérkoszoruval lepték meg tisztelői. Játéktechnikája még kezdetleges, gyakran fél, nem elég bátor, kivált ha teljesen ismeretlen partnerekkel kell játszania. Ez nem *Sz. Nagy* Imrének (Barankay) szól, mert talán ő volt az egyetlen, ki kezére játszott mindenben, a mi édes hangu földinknek. A második felvonás duettjét háromszor kellett énekelniök. *Nagy* Imre kiválo figyelemmel énekelt és a hálás közönség szivesen megtapsolta. *Tábori* Frida (Arzen) több szerencsével énekelt, szépen játszott. Feltünést keltett festői fényes öltözékével, bár ez csak külső-ég, de mindenesetre nagyon finom izlésre vall. *Hetényi* (Zsupán) kifogyhatatlan humorral játszotta szerepét, teljesen elemében volt. A villamos lámpa megint nem reagált és ez ismét talpra esett eksztemporizálásra adott alkalmat. *Erckövyné* Cipra szerepében mutatott be figyelemreméltó, jellemzetes alakitást. *Borsitzky* (Mirabella) szinten sikerrel játszott *Izsó* (gróf Corneró) kezében nem maradt kidolgozatlan egyetlen momentum sem, ugylátszik sokat foglalkozott ezzel a szereppel. Tökéletes, hü alakitásai arra predesztinálják őt, hogy ne csak operettekben játszék nagyobb szerepet. *Erckövy* (Gábor diák) kicsi szerepében is feltünést keltett. A zenekar kitünő volt.

Szerdán: „Kikapós patikárius" került szinre.

Ma, *csütörtökön Sághy* Zsigmond harmincöt éves működésének jubileuma és jutalomjátéka alkalmából „*Dobó Katica*" kerül szinre. *Sághy* Zigmond volt az első igazgató, ki a főváros legelőkelőbb művészeit és művésznőit nálunk megismertette, ezzel annak idején már megnyerte közönségünk meleg rokon-szenvét. Figyelmes közönségünk nem mulasztja el ragaszkodásának egy ujabb jelét adni akkor, mikor a társulatnak egy oly érdemes tagjáról van szó, minő *Sághy* Zsigmond.

Pénteken d. u. Trilbyk (félhelyárakka). Este: Ördög mátkája került szinre.

Szombaton Echegaray hatásos drámáját: a „*Folt, amely tisztit*" adják másodszor. —*lgó.*

CSARNOK

A fehérrózsás leány.

— Elbeszélés. —

Irta: **B . . . . . Sándor.**

Ki nem ismeri a balladát, melynek refrainje minden érezni tudó szivet részvétre lágyit, s minden szembe önkénytelen könyet csal?

„Azon Azrák közül vagyok, kik meghalnak, ha szeretnek!"

Különösen Speigel gyönyörü dallamával, melylyel egy tehetséges ifju zeneköltő hirnevet szerzett ugyan magának, de mely egyszersmind e fiatal szivnek hattyudalává vált.

Soha még két szóval és dallammal beszélő költő nem olvadt össze oly csodálatos összhangban, mint e balladában Heine és Speigel, mintha csak egy szív sajogta volna el a bus történetet, — a szó és dallam ugyanazon percben született egy iker-testvérnek látszik, pedig a genialis német költő már régóta, talán végképp elporladozott akkor már, midőn a felséges Rajna egy zugában megszületett a dal:

„Azon Azrak közül vagyok, kik meghalnak, ha szeretnek!"

Oh mennyiszer hallottam fájó gyönyörködéssel e refrainf, oly gyöngéd, eszményi hangon felsóhajtva, hogy minden ember, ki azt meghallotta, visszafojtott lélegzettel állt meg, hogy mint virág illatát, szivébe szivja a gyöngéd légrezgést, mit az elragadólag bájos hang hullámai szántottak a légben.

1866-ban volt Velencében. A Márkus-térre nyiló paloták egy ablakából szállt szárnyra e dal, a harfa szelid, lágy kiséretével, hogy lábujjhegyen összegyülekező tömeget csaljon az ablak elé, mely néma elragadtatassal mint imát hallgassa e dalt, egy szenvedő, sajgó lélek bus panaszát és egyedüli vigaszát.

Mindenki ismerte a fiatal leánykát, ki bizonyára a nélkül, hogy csak legkisebb sejtelme is lett volna felőle, az est bizonyos órájában mindennap oly égi gyönyörüséget szerzett a Márkuster látogatóinak.

Hogyan is lehetett volna sejtelme felőle, hisz soha sem volt senkinek bátorsága megköszönni neki e dalt, melylyel halvány és szenvedő arca után itélve, csak saját bus sorsát panaszolta el a hallgatag és titoktartó olasz ég csillagainak és a titokteljes, rejtélyes lagunáknak, melyeknek szellői ott ólálkodtak ablakai körül, hogy szárnyaikra kapván a gyöngéd elhaló hanglodrokat, elszálljanak velük messze... messze... ki a szabad Adriára... Talán hozzá, hozzá azon gonosz, vagy boldogtalan valakihez, ki elég bünös vagy szerencs-étlen volt e szegény gyermekleányka szivét halálosan megsebezni.

Sőt még a tömeg, az érzéketlen durva tömeg is ösztönszerüleg sejtette, hogy legkisebb tetszésnyilvánitással sem szabad megtélemlíteni, elriasztani a gyönge beteg madarat, ki enyhületet és vigaszt keresni jött Velence szelid ege alá, s elszajjolva a könnyen szikrát fogó olasz lelkesedés kitörését, csöndesen és zajtalanul oszlott szét, midőn a dal utolsó hangjai s a szelid hárfa utolsó akkordjai elhangzottak

Melaniet, a kedvea beteg leánykát, kinek halvány arcán a halál vágya és közelsége oly ijesztőleg ki volt fejezve, egész Velence ismerte Nemcsak az idegenek, kiknek a Márkus-tér képezi a eendes találkozási helyet, s azt a bűvös szalont, melyről a nagy Napoleon joggal mondta, hogy csak a csillagos ég méltó rá, hogy me nyezetét képezze, hanem a lakosság a nép is, mely bármily terhes nappali munka után sem hajtja fejet nyugalomra addig, mig legalább legalább párszor körül nem sétálja Velence e büszkeségét, gyönyörködve az idegenek bámulásán és hódolatán.

A fiatal leányka a reggel és délután egy részét, ha csak eső, vagy zivatar vissza nem tartotta, rendesen e téren töltötte.

Sokszor láttam őt magam is némán, mély gondolatokban elmerülve hallgatni a habok, meglehet előtte értelmes suttogását és elmerengeni a tova hömpölygő hullámokon, melyek megtörve a part lépcsőin, félénken és jajgatva visszafutnak, hogy talán többé soha vissza ne térjenek.

Feltünő alak volt. Senki sem haladhatott el mellette a nélkül, hogy érdeklődéssel és kiváncsisággal ne tekintsen rá.

Mindig feketébe volt öltözködve, melynek gyásza annál jobban kiemelte arca ijesztő halványságát. De ami különösen szembe tünt, s a fehérrózsás leány nevet adta neki, azon körülmény volt, hogy keblén mindig fehér rózsát viselt. Senki sem is emlitette másképp, mint fehérrózsás leánynak.

Szépnek nem volt nevezhető, legalább a szó közönséges értelmében nem, de vonásai oly nemesek, oly határozottak, oly antikszerüek voltak, mintha csak valamely görög szoborei lettek volna, valamely királynőé, melyek önkénytelen tiszteletre és hódolatra kényszeritének.

Fekete fürtei gazdag hullámokban omlottak alá karcsu termetén, s mintegy gyászfátyolt képeztek komoly és szomoru arca körül.

Mindig egy szomoru és komoly arcu öreg ur társaságában volt, kinek merev és feszes tartása első pillanatra elárulta a vén katonát, s kinek arcára kellett pillantanunk, hogy azonnal megtudjuk, hogy a fiatal leánykának atyja. Oly feltünő volt közöttük a hasonlatosság.

Az atya szemeiből, melyekkel oly aggódólag nézte leányát, azt is azonnal ki lehetett olvasni, hogy teljesen ismeri a veszélyt, mely leányát környezi, s hogy e miatt szivét a reménytelen bánat marcangolja.

Mindenki megértette és tisztelte az aggodalmat és bánatot és senki sem mehetett el előttük egy résztvevő sóhajtás nélkül.

Természetes, hogy mindenki érdeklődött a szép leány sorsa iránt, melynek szépsége oly természetü volt, hogy még az asszonyok is irigység nélkül szemlélhették, s mely a legtétlenebb szivben sem kelthetett félelmet és gyülöletet.

Még a férfiak is csak ugy tekintettek rá, mint valami oltárképre, s egyetlen földi gondolattal vagy vágygyal sem merték volna megsérteni őt.

Élete regényéről lassanként egész mondatömeg keletkezett, melyet az idegenek és benszülöttek szájról-szájra adtak egy másnak.

Különféle, sokszor egymásnak ellentmondó részleteket beszéltek életéről és kilétéről, melyek azonban mindnyájan megegyeztek abban, hogy a fiatal leányka boldogtalan szerelemből származott szivbajban szenved, s hogy nincs messze az idő, midőn e hervadásnak indult gyönge virág örökre lehajtja fejét.

Azt is tudták, hogy a fiatal leánykát a nagy hirü dr. Mancini gyógykezeli, s ez még jobban elszomoritotta azokat, kiket a fiatal leányka érdekelt, mert annak is csakhamar hire futott, hogy a jeles orvos lemondott a reményről, hogy az életnek visszaadhassa, s e lemondásban meg nem másitható halálitéletet látták.

Ha Mancini nem képes meggyógyitani, akkor valóban meg kell halnia! mondák szomoruan mert Mancini a világ legelső orvosa!

Egy szerencsés véletlen alkalmat nyujtott e nagy hirü orvossal személyesen megismerkedni, s én e kitünő szerencsét azonnal kiszákmányoltam, hogy ez oly annyira érdekes leányka sorsa felől többet és bizonyosat tudjak meg.

— Mondja csak, kedves orvos ur, — kérdem tőle a legelső alkalmas pillanatban — igaz-e, — ami közszájon forog, — hogy ön is lemondott már ama bájos fiatal leányka megmentheté-éről, kik honfitársai fehérrózsás leánynak kereszteltek?

Az orvos arca elkomolyodott.

— Nem mondhattam le, — mondá szomorusan — mert soha sem is táplálltamily reménységet. Első pillanatra felismertem betegségét, mely ellen, fájdalom, a tudomány nem ismer gyógyitóvet. A fiatal leányka lélek- és kedélybajban szenved, s ez összetöri idegzetét és fölemészti teste erejét. Minden buzgalmam és odaadásom hasztalan. Pedig annyira érdeklődöm e bájos gyermek iránt, hogy szivesen odaadnék hátralevő életemből egy esztendőt, ha meg tudnám menteni őt. De ér-

zem, tudom, hogy mitsem tehetek, s hogyha valami nem remélt szerencsés véletlen közbe nem lép, menthetetlenül el van veszve. Azon betegségben kell meghalnia, melyet a költők a szív megtörésének mondanak, melyet azonban a tudomány nyelvén a túlságos érzékenység idegességének és láznak nevezünk.

— Tehát semmi remény? – kérdém szomoruan.

— Mondtam már: csak egy véletlen örvendetes kedélyrázkódás menthetné meg őt, de erre, fájdalom, semmi reményem nincs. Komoly, határozott jellemmel bir, melyben semmi könnyelmüség nincs. Nem csak nem keresi, de egyenesen visszautasit minden szórakozást s önkinzó gyönyörrel ragaszkodik fájdalmához, s úgy annyira ki van békülve, sőt várja halálát, hogy azon nagy szeretet nélkül, melylyel öreg atyja iránt viseltetik, meg vagyok győződve, hogy már régen öngyilkossá vált volna. Attól tartok, hogy igy is az lesz a vége, s ez az, ami különösen remeltet. Ha időt tudnánk nyerni, akkor talán megmenthetnük őt, igy azonban, fájdalom, nem táplálhatom azon boldogság reményét, hogy az életnek visszaadhassam öt.

— Szegény atya! — sóhajtám önkénytelenül mert fájdalom, jól ismerem e mihez sem hasonlitható fájdalmat s jól tudom, mit tesz egy bálványzott gyermeket elveszitení! Tud valami részletesebbet élete regényéről?

— Teljesen ismerem, atyja egész bizalommal közölte velem. Sem nem uj, sem, fájdalom, nem is ritka, különösen oly gazdag örökösöknél, a minő e szegény leányka. Szeretett, de csalódott s oly kiméletlen módon s oly minden előkészület nélkül juttatták tudomására kedvese aljasságát, ki öt csak roppant vagyona miatt akarta nőül venni, hogy a szegény gyermek szive megtört e szörnyü csapás súlya alatt. Egy kegyetlen névtelen levél világositotta fel, s midőn a szegény gyermek meggyőződött, hogy a kiméletlen levélnek igaza van, s hogy szivtelen jegyese még az esküvő előtti napon sem átalotta magát régi kedvesével egész nyiltan egy szinházi páholyban mutatni, elájult és agylázba esett. Magához tért ugyan, de fájdalom, csak azért, hogy hosszu fájdalmas betegség emészsze fel öt.

Elképzelhetni, hogy e szomoru értesülés után még nagyobb érdeklődéssel néztem e szegény gyermeket, kivel mindennap találkoztam vagy a Márkus-téren, vagy pedig a nagy csatornán, vagy éppen künn a szabad lagunákon, a hol minden szép napon találkozni lehetett gondolájával.

Egy napon, vagy is egy szép reggelen kimenvén a Triesztből érkező gőzös elé, melylyel egy ismerősöm elöre bejelentett megérkezé-ét vártam, ujra megpillantottam gondoláját az éppen megérkezett hajó köré tolongott vizi fogatok közt.

A hajó tömve volt utasokkal, melyek csak lassan szállhattak alá a keskeny lépcsőzeten. Barátomat várva, magam is közel mentem a gőzöshöz, türelmetlenül várva az utasok lassu kiszállását.

A tolongásban gondolám, a fehérrózsás leány gondolája mellé jutott, ki, mint mindig, most is fekete ruhában volt, keblén az elmaradhatatlan fehér rózsával.

Éppen egy fiatal ember szallt alá a szük lépcsőzeten, gyönyörü fiatal hölgyet vezetve kezén, midőn egy velőt rázó sikoltás hangzott mögöttem.

A fehér rózsás leányka volt, ki hirtelen felugrott üléséről, s miután pár másodpercig rádermedt a gondolába szálló fiatal emberre, oly gyorsasággal, hogy elrémült atyjának nem volt ideje visszatartóztatni öt, a habok közé vetette magát.

A fiatal ember, ki a sikoltásra szintén meglepetve és fajdalmasan fölkiáltott, s minden habozás nélkül maga is a tengerbe vetette magát.

Néhány erőteljes lökéssel szerencsésen elérte a fiatal leányt, ki bár öntudatát elvesztette, de kit bő öltözete még fentartott a viz szinén.

Hirtelen átkarolta derekát, s az ez alatt odaérkezett gondolába emelte.

— Nem köszönöm meg önnek, nyomorult áruló — mormogá az atya, miután leányát a gondolában elhelyezte — nézze ön, mivé tette a szegény gyermeket.

A fiatal ember válaszolt rá valami, de az öreg rá sem hallgatott, s a gondola gyorsan tova siklott.

Elképzelhetni, hogy az esemény hire mily gyorsan elterjedt a városban, s mily lázas hatast eszközölt.

Az izgatottság oly nagy volt, hogy sehol sem beszéltek egyébről.

Az egész város a Márkus-térre sietett, mely csakhamar megtelt kiváncsi és érdeklődő csoportokkal.

A lapok külön kiadásokat rendeztek, melyekben részletesen és a szokásos hozzátoldásokkal beszéltek el a fehérrózsás leány öngyilkossági kiserletét, tudatva egyszersmind azon örvendetes körülményt, hogy a fiatal leányka már teljesen magához tért, jól érzi magát, s dr. Mancini állitása szerint semmi hátrányos következményektől tartani nem lehet.

Az érdeklődés oly általános volt, hogy az az emberek egymás kezéből kapkodták a lapokat, s minthogy mindenkinek nem jutott, a tömegben, többen székre álltak s fenhangon olvasták fel az értesitést, a nép meg hurra és eviva Mancini! kiáltásokkal fogadta a megmentés hirét.

Velence tudja, hogy az idegenek után él és Velence hálás. Szereti az idegeneket.

Es csakugyan a hirlapok igazat beszéltek. A fehérrózsás leány másnap már ujból megjelent a Markus-téren, a megjelenése oly kedvező hatást keltett, hogy a közönség éljenzésbe tört ki megpillantására. A fehérrózsás leány bájos mosolyival köszönte meg a barátságos fogadtatást.

Alig mertem szemeimnek hinni, midőn mosolyogni láttam öt. Hát még mikor elkezdett atyjával vidáman csevegni!

Mily tökéletes átváltozás huszonnégy óra alatt!

Nem sokára uj pár érkezett hozzájuk s helyet foglalt asztaluk mellett.

Meleg kézszoritásokkal üdvözölték egymást.

Es még nagyobb meglepetés volt számomra.

A fiatal ember ugyanaz volt, ki a fehérrózsás leányt megmentette, az öreg katona pedig kezet fogott vele, miután tegnap köszönet helyett nyomorultnak és árulónak nevezte öt!

— Mi történhetett oly hirtelen? kérdém magamtól önkénytelenül és félig hangosan.

— Megmondom én önnek — monda dr. Mancini, ki e pillanatban mellém érkezett és meghallotta önkénytelen felkiáltásomat. — Félreértés történt, s fel van világositva. A jegyes nem áruló, hanem derék fiatal ember, az a gyönyörü nő pedig a testvére. Most már érti, ugy-e? Most már nincs szükség többé az én közreműködésemre, most már megjöttünk itt van az igazi orvos. De nem is bocsátom el őket Velencéből addig, mig csak össze nem adom őket. Ez legyen orvosi honoráriumom.

De beleegyezik-e az öreg?

— Ha beleegyezik-e? Nézzen ön arcára!

Valóban, az öreg katona arca csak ugy sugárzott az örömtől!

Ime van még boldogság is ezen a világon!

Csakhogy, fájdalom, ritka virág.

Olyan, mint az Aloé. Száz esztendeig kell élnünk, hogy csak egyszer is gyönyörködhessünk virágzásában!

Szerkesztői üzenetek.

S. J. Minden egyéb tévedés elkerülése végett kijelentjük, hogy a lapunk multszámában „**N—nn Jozsa**" alatt szerkesztő üzenet, nem szólott **Neumann Jozsának** a polgáriskola negyedik osztályu növendékének. Ez az üzenet nem is helybeli levélre volt válasz.

Irma. Miért ir oly ritkán? Talán harag van köztünk. Lehetetlen. Mi bir Csernovicból? Üdvözlet Margitnak is. A bécsi ut nem késik már soká. *Hallben* mikor kezdődik a szini évad?

G—a. Ugy van, *Gazdy* Aranka székesfehérvári, az édes atyja járásbiró. Az édes anyja vele időzik mindig. Virágvasárnap elhagyja a társulatot. Szombaton fog ismét Mallde szerepében fellépni. Ma és holnap szintén játszik.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

736/898

Haszonbérbeadási- • • • • • • • • hirdetmény.

Az Esterházy hercegi hitbizománytulajdonát képező Zalavármegyében fekvő csobánci uradalomhoz tartozó ugynevezett gyulakeszii gazdaság circa 1251 kat. holdnyi területtel-, továbbá a hegyesdi gazdaság circa 510 kat. holdnyi területtel a hozzátartozó lak és gazdasági épületekkel együtt az 1898. évi november hó 1-től husz (20) egymás után következő évre haszonbérbe adatik.

Az ezekre vonatkozó ajánlatok f. é. április 20-ig alulirott igazgatóságnál Kismartonban (Sopronmegyében) irásban nyujtandók be, ahol a bérleti feltételek is megtudhatók.

Haszonbérbeadó fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tetszése szerint választhasson.

Kismarton, 1898. március hó 16-án.

az Esterházy hercegi javak zárgondnokságának központi igazgatósága.

101—3

Birtok-eladás.

Zalamegyében Borsía község határában egy 800 holdas birtok felszereléssel vagy annélkül eladó. — Bővebbeket a tulajdonosnál, cím a kiadóhivatalban.

110—3

Hirdetések

felvétetnek e lap kiadóhivatalában

Nagy-Kanizsán.

KRIEGNER-féle

Akácia arc-crême 1 frt, szappan 50 kr

TOKAJI CHINA-VASBOR vérszegénység, sápkór, étvágytalanság gyógyítására és gyenge gyermekek erősbítésére kiválóan hatásos készítmény. Kitűnő sajátságaiért belügyminiszteri engedélylyel láttatott el. Egy üveg 3 frt, kr. üveg 1 60 kr

REPARATOR Genex és köszvény ellen meglepően hat külsőleg, melylyel a Szt.-Rókus-kórházban 136 esetben tétetvég kísérlet, ezek közül 129 esetben teljes gyógyulás, 7 esetben javulás éretett el Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr.

Ezen készítmények kaphatók országszerte a gyógyszertárakban

Főraktár Budapesten: 64—6

Kriegner György gyógyszertára a „Magyar korona-ban".

BUDAPEST, Calvintér.

Első Prágai-Sonka

raktár Budapest, Rózsa-utca 1. ajánl legolcsóbb prágai napiárak mellett kiváló finom **Prágai Sonkát,** ugymint hideg felvágottakhoz: Mortadella, nyelvkalbász, libamájkalbász, berlini és frankfurti májka bász és pástétomot jutányos és gyors kiszolgalás mellett. 79—1

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és • • • • virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a **törvényesen** bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

☞ A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával** és a **Mauthner névvel** jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja. 40—17

Homoki szőlőtelepitőknek igen fontos.

A czég 16 év óta áll fenn s most már az országon kívül elterjedt a híre, a mennyiben ma más évek nemes és vadonc csemetét szállít Horvát-, Szlavonország, Bosznia, Cseh-, Morvaország Galicia, Bukovina, Stájerország, Alsó- és Felső-Ausztria, valamint Szerbia, Bulgária Románia és Németország részére. Nemesfa-állománya eszttal 700,000 db; vadonc állománya 10 millió. A czég évenként 4500—5000 rendelőnek küld szállitmányokat. A gyümölcsfaiskola teljesen homoktalajon létesült s igy a főként a homoki szőlőtelepitőknek kincses háza azért, mert mint tudva van a homoktalajból kikerült fa a homokfüldben éppen ugy, mint az agyagos, kövecses talajban, nemkülönben a lapos és magas (hegyes) fekvésnél mindig biztosabban áred meg és fejlődik, mint az más agyagos iszaplerakodáson vagy tulságosan kövéritett talajban állittatik elő. A gyümölcsfajok boldogult Berecki Máté mesőkovácsháni hirneves telepéről valók. Ugy magasdarabban, valamint törpe csemeték megrendelhetők körte, alma, szilva, őszi barack, kajszin-barack, cseresznye, meggy, laszonya, birs dió és sperbél. Az 1—2—3—4 éves, gazdag gyökerű, fajhiteles igen szép csemeték darabja, azok az erősbége szerint 15 krtól 40 krig. A 4—5 éves igen erős koronás sorfa darabja 45—50 kr. Nagybani vételnél az árak külön megállapodás tárgyát képezik. Fentirt gyümölcsfajokból tábla-ültetés folytán 1—2—3—4 éves selejtezett minőségű csemeték is kaphatók, erősség szerint 2—5—7—10—15 krért; melyek gazdag gyökérzetűknél fogva főként nagybani telepítésekben olcsóságuk folytán igen ajánlatosak. Fenti minőségű csemeték vadoncai is bármily számban és erősségben megrendelhetők a fentirt czégnél. A gazdag gyökérzetű vadoncok 1000 azok erősége szerint 5 frt 85 krtól 19 frtig terjed. Nagyobb vételnél 5—10—15 százalék engedmény. — Levél-czim: 56—

Ungváry László

gyümölcsfa-iskolája CZEGLÉDEN.

! Tessék árjegyzéket kérni !

1,000,000 Korona

Egy millió

nyerhető.

A 2 ik magy. kir. szabad. osztálysorsjáték.

50.000 nyereményének jegyzéke.

A játékterv 9 §. szerint a legnagyobb nyeremény

1.000.000 Egy millió Korona.

A nyeremények következőleg vannak beosztva.

Nyeremények:		Korona:
1 à		600,000
1 „		400,000
1 „		200,000
2 „		100,000
1 „		90,000
1 „		80,000
1 „		70,000
2 „		60,000
1 „		40,000
5 „		30,000
1 „		25,000
7 „		20,000
3 „		15,000
31 „		10,000
67 „		5,000
3 „		3,000
432 „		2,000
763 „		1,000
1238 „		500
90 „		300
47350 „	200, 170,	130
	100, 80, 40	korona.

50,000 nyer. és jutalom 13,160,000 kor. ért. melyek hat osztályban kisorsoltatnak.

A 2-ik magy. kir. szab.

osztálysorsjáték

a sorsolási programm szerint **egy millió koronát**, tehát kétszázszor annyi-t a legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint; ennélfogva ezen osztálysorsjáték nagyon előnyös nyerési esélyeket nyujt; és pedig

100,000 eredeti sorsjegy 50,000 pénznyeremény.

A sorsjegyek felének nyerniök kell. Az összes 50.000 nyeremény a mellette álló jegyzékben fel van sorolva, és a kormány ellenőrzése mellett hat egymásután következő rövid időközben kisorsoltatnak, midőn is a nyert összeg a szerencsés nyertesek kezeiben kifizettetik.

Eredeti sorsjegyeket következő eredeti áron adunk el:

Egész	eredeti sorsjegy	6 frt	— kr.
Fél	„ „	3 „	— „
Negyed	„ „	1 „	80 „
Nyolcad	„ „	0 „	75 „

Az összegnek postautal-ányon való vétele után azonnal megküldjük a rendes eredeti sorsjegyet az első kezekben érvényével. Kívánatra utánvéttel is küldjük a sorsjegyeket.

Minden sorsjegyküldeményhez az eredeti hivatalos programmot is megküldjük és minden hozzánk intézendő azonnal megkapják az eredeti hivatalos lajstromot.

Gyakran szerencsét kockáztatnak merész vállalatokba, a midőn a kilátásba helyezett nyeremény nagyon kérdéses. Ennélfogva kérjük tanulnunk egy sorsjegy vételével aránylág oly csekély összeget, a mely által kirtelen nagy tőkét nyerhetünk.

Sorsjegykészletünk nagyon csekély és gyorsan elfogyhat, tehát ajánljuk, hogy a rendelményeket ne késsünk és kérjük azokat, lehetőleg azonnal, azonban mindenesetre **legkésőbb f. é. márczius 30-ig** hozzánk beküldeni.

Fehér Lajos és társa

az osztálysorsjáték főárusítói

Budapest,

Gizella-tér 5. szám.

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.

25. szám. Nagy-Kanizsa, 1898. március hó 27-én. XXV. évfolyam

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztővel értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr
Félévre 6 korona (3 frt — kr
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Bérmentetlen levelet csak ismert nevesből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.
Ez ügyben, valamint a hirdetésekre vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

Templom és politika.

Nagyon tanulságos dolgok történtek legutóbb a magyar képviselőházban.

Molnár Jánost, a harcias komáromi apátot elkapta a fékezhetetlen néppárti szenvedély és eldörögte, hogy „éljen a keresztény reakció!“ Kijelentette kihivó modorban, a törvénynyel csak amugy könnyedén packázó dölyfösséggel, hogy igen is be fogják vinni a templomokba is a harcot, a szószékről is hirdetni fogják az egyedül üdvözitő polititikát: a néppárti elveket.

A néppárti vezérnek és bajnoktársainak erre a nyilt kijelentésére a sajtó utján most már bajos dolog volna kadenciát mondani.

Elég szomoru volt az is, hogy körülbelül 2—3 éven át a vallás megvédését hangoztató néppárttal szemben az istentagadónak, valláseltiprónak kikiáltott szabadelvü sajtó volt kénytelen védelmezni a nép hitéletét és a hitélet ápolására rendelt szent helyeket, a templomokat. A szabadelvü sajtónak kellett hangoztatni, hogy a néppárti papok ne vigyék be a templomok tömjénillatos levegőjébe a békebontó politikát; hagyják meg Isten házát imádság házának; ne profanizálják azt olyan igék hirdetésével, melyek csak a gyülölet magvait hintik a nép lelkébe; melyek csak arra lehetnek alkalmasak, hogy megrenditsék a vallás magasztos, fölemelő, megnyugtató erejébe vetett bizalmat.

Azok a tisztelendő urak, — akik a néppárt lobogói alatt akarnak a vitézkedő anyaszentegyház bajnokai lenni, akik a vallás magasabb érdekeiért ilyen szellemben kivánnak küzdeni, — nem hiszik, nem akarják hinni, hogy a nép vallásossága szent és sérthetetlen a legszabadelvübb eszmék, törekvések küzdői előtt is; nem akarják elhinni, hogy a magyar nemzet politikai küzdő terén nem lehet, nem támadhat soha egyetlen olyan eszeveszett párt, mely bármely vallás igaz érdekeinek megtépését, de még csak megröviditését is célul tüzné. A vallás szent és sérthetetlen minden magyar politikai párt előtt, még a néppárt előtt is; csak azok előtt a néppárti papok előtt nem, akik a vallásosságot a templomokban, a szónoki székekről politikai igékkel akarják táplálni, élesztení; mert ezzel a vallást egyenesen megszentségtelenitik és a templomokba egyenesen maguk vonszolják be a vallást, a boldogitó hitet megtépő, pellengérre állitó és kikacagó ördögöt. Majd meg fogják látni, hogy milyen pusztitást végez ott a gyülölet becsempészett ördöge a nép hitéletében! Majd meg fogják látni, hogy a politikának ott elvetett szele milyen templomokat rázó, hitpusztitó vihart zúdit nemcsak az ő fejőkre, hanem (fájdalom!) mindnyájunk, az egész nemzet fejére.

Még eddig csak szórványosan fordult elő ez a templomi politizálás; s a szabadelvü sajtó minden ilyen esetben védelmére is kelt a megtámadott templomnak és vallási életnek. De most már Molnár János apátnak parlamenti harci riadója után a sajtó hatalmas befolyása is valószinüleg gyönge lesz a templomrontó politikusokkal szemben. A vérszemet kapott templomi politikusokkal most már valószinüleg a vallási élet törvény szerint hivatott őrének: az államhatalomnak kell érvényesitenie a maga erejét. Hogy ez meg is fog történni, az iránt legkisebb kétségünk sincsen. Ez az államhatalomnak olyan kötelessége, melynek teljesitésében őt támogatni éppen a vallási élet magasabb

TÁRCA.

A mai Bécs.

III. A társaságból.

Vacsora elmult, de a theás-csészék még nem jöttenek.

A háziasszony ezen felvonásközt felhasználta, hogy utolsó parancsait osztogassa Mademoiselleneket, kit ma konyhaügyi segédének nevezett ki s egy-két anyai utasitást adjon a ház másodurnőjének: Kätherl kisasszonynak, a finom teritékek, findzsák és hasonló házi ereklyék ki- s berakosgatása körül.

A vendégek a szük baráti kör legszükebbjéből kerültek ösze.

Az ebédlőben három indifferens férj parázs tarokkhoz ült. Tehát a szalonban maradt három asszony — mindhárom anyós előtti korban, no és egy ur, aki szalmaözvegyi vendégszereplésekre látogatott ide. Még egy ur volt odabenn. Ezt csak a kathedráról szólitják rendszerint urnak — (tavaly óta) — családi s intim vendégkörökben még mindig „Du Hans.“ Egyébiránt hallgatott, de nem, mert „jó gyerek“ volt, hanem mert fölöslegesnek vélte gondolatait ily profán körökben közprédára bocsátani.

Megmondjuk jó előre: ezen expozició fejlődéséből semmi hatásos felvonásvég nem származik. Értjük „Du Hans“-ot és Kätherlt. Ők hadilábon állnak. Mért? Tessenek lejebb olvasni.

Keresztházalgás folyt. Márhogy egyik asztalvégtől a másikig két tárgyról beszélgettek. A doktorné a szalmaözvegygyel jövő évi nyaralásukról, és a másik két hölgy — no miről — cselédekről váltottak szót, közbe-közbe a két fél odavetett valamit a másiknak is, mert ilyenkor két nyelv és fél fül jut egy-egy személyre.

„Doktorné, te rummal iszod? — kiáltott be a háziasszony átatlanul a másik szobából, a pohárszék mellől.

„Kérjük az összes mellékleteket, — veté vissza a szemfüles szalmaözvegy mindnyájuk nevében. Jött a tálca, ibrik, meg egyéb apró holmi.

S a theával együtt az eleven háziasszony egységes társalgást is hozott a körbe. Elég volt egy kérdése, hogy felrevetve a szüségbeli thémákat közös napirendre térjen a zajos ház.

„Meine Herrschaften“ (demokrata megszólitások lebbszebbje!) ki hallott a holnapi Ibsen premiéről a * szinházban.

Hans urfi mondott volna valamit, de a háziasszony önmagának s a társaságának feleletet adva, folytatá:

— Sógorom, a Pressétől, nyakrafőre dicsérte.

— Megbocsátsz, Elza, de az effele naturalista urak...

Kätherl jött, tehát nem lehetett befejezni a mondatot, melynek elhallgatott részében jókora csalfa őszinteség maradt eltemetve.

Kätherl ujból kiment cognacért (hát erről már szabad tudnia?) s a szalmaözvegy vette föl azt a bizonyos vörös fonalat, mely végighuzódik a társalgáson.

Ibsent csak a feleségem ismeri, azért kellett — tevé hozzá önironiával — most is idegenes Abbaziára elitélnem.

Most már Kätherl jelenléte sem állithatta meg a beszéd folyamát, mert a vita emelkedő szenvedélyében megfeledkeztek róla. Egyébiránt vajas szemlyéket kenegetett, s látszólag senkire sem figyelt.

Ibsen .. gyujtó szikra a theatromania fölélesztésére. Akit egyik sem ért meg — arról mindenki kedve szerint beszélhet, és mindig igaza lesz. —

— Rettenetes, borzasztó, remüldözött a kis szőke Hannchen. Olvastam sokat tőle, de meg nem nézném.

— Mért nem? felelt a háziasszony — a * szinházban mindent megnézhetsz.

— Nem, nem akarom leroncsolni az eddigi élvezeteimet.

Ez nini, most „Du Hans“ szólt kösbe, akiről azt hitték, hogy csak a csokoládés szeletkéket szereti!

— Ilyen a bécsi publikum. Ha teleszitta magát a mi szinészeink kiálhatatlan modorával és valami igazán művészi dolog nyujtatnék neki, tüntetőleg lekritizálja.

— Nézd csak — fordult feléje a szalmaözvegy mig a többiek ámulatukban szinte még theát inni is elfelejtettek — nézd a harcias ifjut! Hölgyeim, ez megnyilatkozás volt! Ime a modern

Üzlet-megnyitás! Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint helyben, a főtéren a volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitottam, és azt teljesen uj árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók: selyem-, gyapju-, és divat-szövetek, női felöltők, fehérnemüek, nyakkendők, nap- és esőernyők, függönyök, szőnyegek és butorszövetek. Vászon- és damaszt-áruk. — Különlegesség vizmentes esőköpenyekben. Nagy választék uri gyapjuszövetekben. Gyári raktár gráczi és insbrukki Loden-kelmékben, bicikli, vadász és utazó ruháknak. Teljes tisztelettel **Kövendi Kálmán.**

érdekei szempontjából minden politikai pártnak szoros erkölcsi kötelessége.

Azért szinte érthetetlen előttünk az, a mi a képviselőháznak március 23-iki ülésében történt, mikor *Pichler Győző* függetlenségi képviselő kijelentette, hogy Molnár apátnak nincs igaza, ha azt állitja, hogy szabad a templomban politizálni. Pichlert ezért a saját pártjából hurrogták le.

Miért?

Mert egy ellenzéki, néppárti képviselővel szemben állást foglált olyan értelemben, a mint azt a szabadelvüpárt részéről is megcselekedték.

Hogyan? Hát az ellenzéki morál azt követelné, hogy a szabadelvü pártnak még olyan álláspontját sem szabad védelmezni, amelylyel a minden párttal közös érdeknek, a vallás magasabb érdekének sérthetetlenségét, megőrzését kivánja biztositani?

Ezt mi innen, — az objectiv itéletre alkalmasabb távolságból — nem birjuk megérteni. Elszomoritónak tartjuk, mint puszta jelenséget is. Ha pedig azt látnók, hogy elvi álláspontul fogadják el, teljesen megrendülne bizalmunk az ellenzék parlamenti szereplése iránt.

Mert mikor a kormányon levő szabadelvü párt részéről azt a köteles törekvést tapasztaljuk, hogy az emberek lelki életének, a nemesitő hiterkölcsöknek védő várait: a templomokat a politika invaziójától meg akarja minden áron átalmazni: akkor minden parlamenti párttól, még a néppárttól is, azt várjuk, hogy a kormányon levő pártot ebben, az egész nemzet közös érdekét képező kötelességteljesitésben a párttekinteteket háttérbe szoritásával, egész oda-adással támogassák. Mert nem lehet Magyarországon olyan párt, mely be nem látná, hogy a vallási élet legpusztitóbb veszedelme lenne az, ha az istenimádás szent helyei, a templomok, kortestanyákká sülyesztetnének. Ezt csak a néppárti papok nem látják; akiket egyébként a józan, természetes eszü magyar nép imáiba ajánlunk, hogy könyörögjön le megtévedt lelkökbe egy kis világosságot.

Politikai szemle.

Országgyülés.

I.

Szerdán megválasztották a kvóta-kommisszió. Egészen a régi maradt, csak a Házból kinrekedt Josipovich Géza helyett választottak be egy másik horvát képviselőt. E választási aktus után folytatódott az appropriacionális vita. Az első szónok *Sághy Gyula* volt, ki a kormányt, a második: Pichler Győző, a ki a néppártot támadta. Beszédét sürüen szakitották fel be a néppártból közbeszólások.

Szünet után Sima Ferenc birálgatta a kormány tényeit.

Sima beszéde után az elnök — minden várakozás ellenére — berekesztette a vitát.

De ekkor fölemelkedett a miniszterelnök, hogy elmondja a maga nagy beszédét. Apponyi, Horánszky és Kossuth beszédeivel nem foglalkozott, ellenben reflektált Sima Ferenc, Mócsy Antal és Asbóth János megjegyzéseire. Csak a szociializmusról és antiszemitizmusról mondotta el véleményét. E közben többször is kijelentette, hogy minden vád, melyet ellene és a kormány ellen fölhoztak, alaptalan. A három millió csak „röpke szó," melynek nincsen semmi komoly alapja. Rohoncy is csak hallomás után beszélt erről.

Majd a néppártot fenyegette meg. Eljárásával, melylyel leront minden tekintélyt, csak azt fogja elérni, hogy idővel majd a papi tekintélyt is le fogják rontani a nép között.

Beszéde végén büszkén hivatkozott eddigi eredményeire és nemzeti politikájára, melylyel kiérdemelte magának a nemzet bizalmát.

Utána két helyreigazitás hangzott el. *Asbóth* János, kivel a miniszterelnök foglalkozott, kijelentette, hogy az ő mai és régebbi beszédei között nincs semmi eltérés.

Kubik Béla pedig, kinek egyik közbeszólását a miniszterelnök kemény kifakadásra használta fel, csak annyit jelentett ki:

— Ha a miniszterelnök ur becsületszavára mondja, hogy nem adott egy kormánypárti képviselőnek sem semmiféle választási költséget, elhiszem.

II.

Csütörtök a záróbeszédek napja volt. A nagy tüzzel megindult appropriacionális vita végéhez ért.

Hegedüs Sándor előadó, a szokotnál hosszabban vette igénybe a zárószó jogát. A pénzügyi bizottság régi előadója nem tudott kizökkenni a régi kerékvágásból: ragyogónak, rózsaszinnek festeni mindent, financiákat, gazdagodást, közállapotokat... Az ellenzék csöndes mosolygással hallgatta, csak egyszer jött ki a nemzeti párt a sodrából, akkor, mikor Apponyi Albert grófot a közigazgatási reform elleni obstrukció szándékával vádolta.

Zichy János gróf szavai értelmének rövid megmagyarázása után Horánszky Nándor záróbeszéde következett. Szokása szerint alapos, okos és hazafias beszédet mondott, a melynek éle leginkább a pénzügyminiszter multkori beszéde ellen irányult. De előbb „lesöpörte" a törmelékeket a vita anyagáról; bebizonyitotta, hogy az Apponyi ellen emelt obstrukciós vád csak misztifikáció; foglalkozott a kormánynak szociális politikájával, a mely az erényt a törvények nyakának kicsavarásában találja és a rend helyreállításából, a mely a legprimitivebb kötelesség, különös kormányzati erényt csinál, a melyben kimerül egész guvernementális principium.

Ujból behatóan, meggyőzően bizonyitotta be adórendszerünk meddőségét és egyoldalusságát; rámutatott a zaklató szisztemára, a mely különösen az italmérési adó behajtásánál nyilvánul; és ismét, de talán még realisabban tárta fel azt a gazdasági hanyatlást, mely az ország nagy eladósodásában nyilvánul. Konstatálta, hogy adatait meg nem cáfolták és igy jogosulatlan a vád, hogy tulsötét szinekkel festett. Ő figyelmeztetni akarta az országot a nehéz helyzetre, a melyben van; azzel szemben a pénzügyminiszter ugy tünteti fel Magyarországot, mint valami tőkegyüjtő országot, a melynek népe nagy tőkelegeket rak félre... Ez az eljárás, nem mondja, hogy kisebb méretü hazaárulás, de mindenesetre — meggondolatlanság. És ha a pénzügyminiszter nem ment be az állitólagos „kelepcébe", az arra mutat, hogy nem birt *megküzdeni* a földadattal...

Lukács László pénzügyminiszter érezte a beszéd lesujtó hatását és rögtön fölállott, hogy megpróbálja azt eloszlatni. De sokáig nem jutott szóhoz a Horánszky beszédét honoráló éljenektől.

— Öt percet! öt percet! kiáltották balfelől.

Szilagyi azonban nem adhatta meg a szünetet, mert a pénzügyminiszter már beszelni kezdett. Beszédének tendenciája oda irányult, hogy visszatérjen a végzetes lejtőről, a melyre multkori beszédével lépett. Ő nem mondotta, hogy az ország gazdasági állapota virágzó. Azt sem mondotta, hogy a fogyasztási adók emelkedése hü kifejezője az adózási képességnek és a jólét fejlődésének. Ellenben hosszasan foglalkozott Apponyinak és Horánszkynak azzal az eszméjével, hogy a birtokosok terhein az állam könnyitsen. Szóval óvatosan kerülte ma a kényesebb kérdéseket.

---

iskola sokat igérő növendéke. Pardon nagyságod! — fordult a Hans jelenlevő mamájához, mintha ezzel őt sértette volna meg.

A mama kedélyes hölgy volt. Elvetőleg intett kezével, s mosolyogva jegyzé meg: hagyja csak én is ilyen voltam lánykoromban; én Wagnerért éltem-haltam, ezt itt meg Ihsenért. Most bizony jobban szeretek valami less operettet.

... ami nem terem már Bécsben — egészité ki »Du Hans«, mert nincs, aki előadja.

No már ez több a soknál. Több a büntőnyél, sulyosabb a botránynál. Van valaki, aki elvet minden tekintélyt, letagadja az egész világ kisisteneit!

Ami ezután következett már nem társalgás, hanem vita volt. Kezdődött a „mai fiatalsággal" a mely nem ismer tekintélyt, letagadja a szépet, szóval ujra szeretné festeni az egész világot. „Du Hans" egyesegyedül képviselte a kisebbséget, de annál erélyesebben. A többiek már-már beláttak, hogy ebből a gyerekből a modern iskola beszel, s ezt tudvalevőleg jó társaságban nem lehet partolni. Előhozakodtak érvekkel, de Hans ürfi állott, ellenezte valamennyit.

A szamaszvegy eszrevette, hogy ideje másrő beszélni. Belsőleg tartott a lecáfoltatástól, ami lerontotta volna szinházügyi tekintélyét, melyre féltékeny volt. De külsőleg ezt nem szabad mutatnia, a dekórum kedvéért Kellő időpontban átvitte a beszédet a mult hetek szini ujdonságaira.

— Itt is egy lukott darab; amott is! Attól kell tartanunk, hogy nemsokára kihal a szellem a világból. A multkor egy francia ujdonságot néztem végig (tekintetét tétovázón hordja körül, amit a háziasszony eléri s Kätherli diszkréten kiküldi valami édességért) ...s mondhatom sohsem jöttem még annyira csalatkozva a szinházból.

— Talán nem volt eléggé borsos — kérdé ravasz mosolylyal egyik hölgy.

Mért is kellett a ház kisasszonykájának oly hamar megtalálni azt a nyalánkságot! Három hölgy kiváncsisága maradt kielégitetlen gyors jötte miatt.

Az elbeszélő gyorsan feltalálta magát s mintha mo dókáját folytatná, átszellemült arccal beszélt tovább:

.. Oly isteni énekest mint ez a V. mégse szabadott volna könnyű szerrel elereszteni, — ilyen embert, kit talán soha sem tud az opera helyettesiteni...

„Du Hans" itt közbeszólt, — a gonosz.

— Bizony kár Käthe nagyságom, hogy nem tartottátok jobban vissza a keddi előadás után, midőn kocsijába akart ülni.

A megszólitott végtelenül zavarba jött, midőn látta, hogy fölött titkát igy adják tudtára azoknak, kiknek lenkevésbé volna szabad tudni romantikus vállalkozásáról! Bizony ő is segitett megéljenezni azt az isteni énekest bucsufellépte után a kis szinpadi ajtónál, ő is tolongott a rajongó tisztelőnők közt, hogy az ünnepelt tenorista közelébe juthasson. Balszerencséje vitte oda Hansot is, a ki értette módját, hogyan kell hallgatási dijat követelni. A dij megtagadtatott — s a semmirekellő most boszulja meg magát!

(Azt kérdik, hol volt Mademoiselle az eset alkalmával? Az első sorban, a legelső „mulier extatica"-k közt.)

A kinos jelenet már-már veszedelmes véget ért, midőn a tarokkozó férjtirász egy ügyetlen ultimo következményein okulva, a játékot abbahagyta és a kis szamonba jött a többihez.

A háziur jó kedvet mutatott. (Biztos veszteség, gondolá a háziasszony.) Amennyire szolid termete megengedte, tanclépésben járt elül s a legujabb operett férfiháznasát dudolva köszöntött be:

„Im a három cimbora, cimbora" „Kärtherl ülj a zongorához, játszd el a cimborák nótáját" unszolá a papa.

Ilyenkor játszik ő vigat, mikor annak a..... Hansnak szálankint szeretné kihuzogatni a bajusa rügyeit!

— Hát ez fiatal lányoknak való? szemtelenkedek »Du Hans«, — mosolylyal a hölgyek felé pillantva.

Ezek összenéztek, Kätherl vérig sértetten sietett ki a szobából. Hans ur papája, szemöldökeit ráncolva rászólt fiára:

— Már megint erkölcsbirót játszol?

— Ibsen tanitványa! toldá hozzá a szalmaözvegy.

„Du Hans"-ban felforrt a fiatalos vita kedv.

— Ha nem is szokás társaságban az öszinteség, de én még nem jutottam abba a korba, midőn hypokri...

— Remélem, nem kivánja, hogy komolyan

HÍREK.

— **Uj anyakönyvvezető.** Városunkban az anyakönyvvezetéssel eddig *Vécsey Zsigmond* polgármester és *Lengyel Lajos* v. főjegyző voltak megbizva, az ebbeli teendők szonban annyira túlterhelték az amugy is igen elfoglalt városi tisztviselőket, hogy a város az államtól egy állandó anyakönyvvezető kirendelését kérelmezte, mely kérelemnek hely is adatván, a kincstár terhére 800 forint évi javadalmazással egy állami állandó helyettes anyakönyvvezetői állás rendszeresittetik és ennek betöltésére pályázatot hirdettek. Ezen pályázat alapján a belügyminiszter kineveze *Horváth* István szentgothardi községi jegyzőt helyettes anyakönyvvezetővé, *Lengyel* Lajos városi főjegyzőt pedig anyakönyvvezetővé.

— **Helyreigazitás.** A „*Betegsegélyző pénztár*" czimü, megelőző számunkban közölt hirbe sajtóhiba csuszott be, a mennyiben ma vasárnap nem a „kerületi", hanem a »*kereskedelmi*« betegsegélyző pénztár tartja közgyülését.

— **Szinházi pánik.** Pénteken este egész zsufolásig megtellett a szinház nézőtere. Géczy István poetikus darabja az »*Őrdög mátkája*« került szinre. A második felvonás végén, mielőtt a függöny leszaladt, valaki meggondolatlanul elkiáltotta: *Tüz van!* Egy pillanat alatt megmozdult a nézőtér, az ajtó felé tolongott a megrémült közönség. A kiabálást, a jajongást tulharsogta a szinészek nyugtató szava, hogy nincs baj, nem történt semmi. Tüzről, égésről tényleg szó sem volt, és nem lehet a kanizsai szinházban, mert a szinpadon gyufát gyujtani tilos és erre nemcsak az ügyeletes tüzoltók, hanem a szinházi rendszabályok elég biztonságot nyujtanak. Az öltöző egyik kályhájának a léghuzata rossz volt és igy egy kis füst szállott ki, a miből a merész fanatizáju ismeretlen férfiu azonnal tüzet csinált A rémület alig tartott egy percnél tovább, mindenki elfoglalta ujból helyét és a darabb minden zavar nélkül tovább folyt. A népszinmü humoros részletei eloszlatták csakhamar a közönség lehangoltságát és sokat tapsoltak Szalkay nak, sőt az utolsó felvonás után sokáig tapsoltak *Gazdy* Arankának. — Ezzel egyidejüleg figyelmeztetjük a rendőrséget: intézkedjék mielőbb, hogy az ugynevezett *szükség-lámpák* a szinházban rostély alatt a falhoz legyenek erősitve, mert ezek csak ugy szabadon állanak.

— **Önsegélyző szövetkezeti közgyülés.** A nagykanizsai tiszti önsegélyző szövetkezet 1898. évi április hó 3 án délután 2 órakor Nagy-Kanizsán, a polgári iskola helyiségében tartja évi rendes közgyülését. A közgyülés tárgyai: 1. Jelentés a lefolyt üzleti évről. 2. A felügyelő bizottságnak az évi számadások és mérleg iránti jelentése s ennek kapcsán határozat a nyereménynek miképeni felosztására vonatkozólag. 3. Az elnök és a sor szerint kilépő 5 igazgatósági tag s. p. Gózony Sándor, Hajek József és Knortzer György, ugy az időközben elhalt Rothmann Béla, valamint az eltávozott Fagyas Lajos urak helyett ujak, vagy ugyanazok; ugyszintén 3 felügyelő-bizottsági tag megválasztása. 4 Netáni inditványok. — A közgyülésen előterjesztendő inditványok, — a közgyülést 24 órával megelőzőleg — irásbelileg a szövetkezeti elnöknek benyujtandók. A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadások a szövetkezet helyiségében az üzleti órák alatt betekinthetők.

— **Virághullás.** *Grosz* Miksát és nejét sulyos csapás érte, kicsi öt éves leánykájuk *Jolánka* tüdőgyuladásban meghalt. Temetése ma délelőtt lesz. A kicsi koporsóra a nádor-utcai óvoda növendékei koszorut helyeznek.

— **Ováció Gazdy Arankának.** Rég tapasztalt érdeklődést tanusit a közönség a jelenleg itt működő szintársulattal szemben, melynek tagjai között van néhány kiváló igazi tehetség. Csak azt sajnálják, hogy alig ismerkedett meg jobbjaival, már is le kell arról mondani, hogy továbbra is láthassuk őket. Virágvasárnap többen eltávoznak, köztük *Gazdy* Aranka is, ki első felléptével megnyerte közönségünk általános szeretetét, és azóta minden alkalommal, mikor csak játszik zajos tüntetésekben van része. Tegnap esté egyik legjobb szerepében lépett fel, „*Folt, a mely tisztit*"-ben *Matildot* játszotta. Ez alkalommal az „*Irodalmi és müvészeti kör*" egy hatalmas babérkoszoruval lepte meg a fiatal tragikát. Hallomás szerint viharos tüntetésre készült a közönség tegnap este, a melylyel *Gazdy* Arankának akart örömet szerezni.

— **Hatalozás.** Reszvettel vettük a gyászhirt, hogy *Klein* Lipót zalaberi nagybirtokos, gelsei Gutmann Lászlóné édes-atyja hosszu szenvedés után Meránban elhunyt. A boldogult a közéletben nem játszott szerepet, de birtoka a magyar vendégszeretetnek alandó otthona volt, hol nemcsak a megye, hanem az ország jelesei gyakran és szivesen találkoztak. Az elhunyt főleg jótékonyságával vált ki és ha Nagy-Kanizsán a gelsei Gutmann család látogatására lejött, mindig bőkezüen emlékezett meg humanus intézményeinkről. — A család gyászjelentése a következő: Klein Lipót ur zalaberi nagybirtokos, márczius 23 án áldásdus, nemes, önzetlen életének 69-ik évében Meranban elhunyt. Az alutirottak a megboldogultban a leghübb szerető férjet, a legjobb fivért és a leggyöngédebben szerető atyát és nagyatyát gyászolják. A drága megboldogult földi maradványai Bécsben, vasárnap márczius 27-én délelőtt 10 és fél órakor fognak a Centralfriedhof izr. osztályában örök nyugalomra helyeztetni. A mélyen gyászoló család: Klein Lina, neje. Klein Nándor, fivére. Gelsei Gutmann Róza szül. Klein, leánya. Gelsei Gutmann László, veje. Gelsei Gutmann Irma, Géza, Edit unokái.

— **Érettségi a katonaságnál.** A közös hadügyminiszter a honvédelmi miniszterrel egyet értőleg érdekes ujjitást hoz be a katonai akadémiában. A hadügyminiszter ugyanis kimondja, hogy a katonai főreáliskolákból a katonai akadémiába átlépő növendékeknek érettségi vizsgát kell tenniök. Ennek az ujitásnak az a célja, hogy a katonai főreáliskolák egyenlők legyenek a polgári főiskolákkal: az egyetemekkel s igy megszünjék az a vissaság, hogy ha valamely katonatiszt, a ki hosszu éveket töltött iskolában, a katonai szolgálatokat elhagyva, a polgári pályára lép, ne legyen hátránytalan a kezelési szakban kisbirvatalnokoskodni, hanem nyitva legyen számára a fogalmazási szak s katonai képesitését olyannak tekintsék, ha akadémiát végzett, mintha egyetemet végzett volna. Ennek megfelelően az érettségi vizsga a szükséges tantárgyakat mind felöleli. Az első katonai érettségi vizsgát már az idei tanév végén, julius hónapban megtartják.

— **A balatoni halászat.** A balatoni halászati társulat tegnapelőtt tartotta Keszthelyen évi közgyülését. Felolvastatott az igazgatói jelentés, melyből kitünt, hogy az 1897. év mostohább volt az 1896-ikinál, amennyiben a halállomány nagyon fogyott, aminek egyik főoka, a Kis-Balatonon végig vonuló es azt tápláló Zala folyónak szabályozása, a mi által a viz kiömlése a Kis-Balatonba majdnem teljesen megszünt és igy a Kis-Balaton vize tespedve, a nemesebb hal feltételének már nem felel meg. A jelentés kiemeli, hogy a földmivelési miniszter 3,7 millió süllőikrát adományozott és a világosi költötóból és 50.000 ponty poronty lett a Balatonba helyezve, végül fölemliti a jelentés, hogy a mult évben kifogtak a Balatonból 55.442 klg. fogas süllőt, 10,603 klg. pontyot 248.222 klg. kecsegét, 68,913 klgr. gardát, 1646 klg. harcsát, 7831 klgr. csukát, 9266 klgr. őnt, 3754 klg. vegyes halat. összesen 395.769 kilogrammot. A beterjesztett számadások szerint a társulat mult évi bevétele 2385 frt 20 krra, kiadásai 2187 frt 91 krra rugtak. Elhatározta a közgyülés, hogy a somogyi berkekben és bozótokban levő halastavakat a miniszteri leirat értelmében gondozni fogja, de viszont kéri a miniszteri, hogy a halászatra vonatkozó tilalmi időt ott is állapitsa meg arra az időre, mint a balatoni halászatnál.

— **Örült a képviselőházban.** Csütörtökön délelőtt tizóra felé, mikor a karzati jegyek kiadása megkezdődött a képviselőházban, a sok érdeklődő között egy piros képü, szőke bajuszu, simára borotvált, elég jól öltözött férfiu is megjelent az irodában és *Dessewffy* László teremőrt kereste.

Dessewffy épen ott volt, az ismeretlen pedig azzal, hogy ő Csányi János, a ki Dessewffyt Eperjesről ismeri, tiz jegyet kért az ülésre.

— *Hölgyekkel jövök, tetszik tudni*, tette hozzá nagyuri egyszerűséggel, majd magyarázatul még azt is elmondotta, hogy aztán velük ebédelek.

Tiz jegyet nem kapott jó Csányi János, de hármat adtak neki. Beérte ezzel is és távozás előtt még egyszer odaszólt Dessewffyhez:

— *Kérem, ma délután vivok Santellivel, legyen szerencsém.*

Csányi János furcsa viselkedése feltünt mindenkinek és igy senkit sem lepett meg, mikor pár perc mulva az Orient fogadó tulajdonosa azzal jött a Ház irodájába, hogy egy ilyen és ilyen kinézésü, Csányi János nevü embert keresi aki *nálá lakott és közveszélyes őrült*

Az inspekciós rendőrtisztviselő azonnal intézkedett, kiadta rendőreinek a személyleirást, akik Csányi Jánost a Házba való belépésekor azonnal elfogták.

Csányi nyugodtan viselkedett, előadta okmányait, amelyekben Eszláry Sándor VII. kerületi elöljáró egy nagykanizsai hivatalos okmány alapján arra utasitja a Szent János korházat, hogy *Csányi János, nagykanizsai születésű 32 éves pincért*, aki nagyázsi hóborban szenvedő *ön, és közveszélyes őrült, haladéktalanul vegye fel a megfigyelő osztályba*

.. Egy negyed óra mulva Csányi János már a mentők kocsiján ült, a kik beszállitották oda, abba a nagy, szomoru házba.

— **A tolvaj.** K... özvegy, fiatal és szép. Tegnap mint vádlott állott a biróság előtt. A vádlott csinos, de félénk fiatal ember. Lesütt szemeit a mint a biró kérdéseire felel:

— Igaz, — kérdi a biró — hogy napestig ő nagysága ablakai előtt szokott leskelődni:

— Igaz, — hangzik a töredelmes vallomás.

— Igaz, hogy ön ma délelőtt a nagysága szobájába lopódzott, s midőn a cselédek észrevették és zajt ütöttek; elmenekült.

— Ez is igaz, mondja a félénk fiatal ember.

— És mi célból leskelődett az ablakok alatt és mi célból hatolt a lakásba?

— Lopási célból...

A szelidképü biró elkomorodik, a szép fiatal özvegy elsápad.

— És lopott? — kérdé a biró rövid szünet után.

— Első esetben időt loptam, mert ő nagysága nem jelent meg az ablakban; másik esetben pedig csókot akartam lopni, de elszavartak.

---

vegyük, Hans „ur"! szólt a háziasszony, kit feszélyezett a dolog.

„Du Hans"-ból Hans *ur!* Ez bizonyitá, hogy mégis komolyan vették

— Az apja hibája – szólt Haus mamájának, hogy a fiu nem tud kellő tartózkodást, mert otthon egyre vitatkoznak az ifjuság ugynevezett jogairól, s Hans megszokta a kimélletlen birálatokat minden ellen, mit a világ elismert.

Jó, jó, helyeslem az ily vitatkozások elvét — mondá a szalmaözvegy, — de szinházi és nevelési dolgokban már csak hagyja ránk a kritikát tisztelt ifju barátunk.

Hans „ur" tüntetőleg cigarettre gyujtott, mintha jelképezni akarná, hogy neki csak *füst* az ilyen beszéd.

A háziur szerencsés ötlettel vetett végett a feszült jelenetnek:

— Játszunk *pokert*, hölgyeim és uraim. Haus ur is velünk tarthat.

Az ifju közömbösséget tettetett.

— Köszönöm, nem értek hozzá — felelé.

— S ez az ifjuság akar haladni a korral! mondá erre a szalmaözvegy.

— Ibsen és hasonló „bolondok" tanulmányozásától nem értem rá megtanulni — szólt Hans száraz ironiával.

... Az erényhős doktorné élénken kérdé: duplán játszunk vagy egyszerüen?...

Folyt a játék, a hölgyek kacagtak, az urak mókáztak. — Hans még egy tromfot játszott ki, — mely fölért neki házon pokerrel.

Megunta a kibicelést, az ajtóhoz ment s kiszólt:

„Kätherl jöjjön, még egy résztvevő kell a játékhoz!"

Kilef.

— Lári-fári mondja a biró s aztán a panaszoshoz fordul:

— Nagyságos asszonyom, fentartja-e vádját, mely szerint ez a fiatal ember lopni akart?

A fiatal asszony elpirul s zavartan feleli:

— Majd ha tetten érem!

— **A baresi sertéskiviteli** — mint Barcsról irják — meglehetős csendes; a kövér sertésnek helyben alig van ára, mig sovány alig kapható. Sertésvész még mindig van néhány községben és ez az óriási csapás az oka tulajdonképen, hogy a mindig oly virágzó sertéstenyésztés annyira hanyatlott és ennek folytán a kereskedelem is csaknem teljesen megszünt. Hizlalni is alig mer valaki, nagy a rizikó, kevés a haszon. A barcsi sertéshizlaló készlete is alig 1500 drb. Azt remélik az érdekeltek, hogy minden meg fog változni, ha majd az exportvásár megnyilik.

— **Nesei egereket** biztosan és tömegesen kipusztit a Sipőcz István pécsi gyógyszerész által labdacs alakban készitett, évek óta a legelőkelőbb tiszaalmakban, számos gazdaságban és községben páratlan eredménynyel használt *egérméreg*. Hiteles tapasztalatok szerint egy holdra 1—2 kgr. (10-20 ezer labdacs) elegendő. Postacsomagot (körülbelül 5 kgr.) 3 frtért, 100 kgrot 45 frtért küld *Sipőcz István* gyógyszerész Pécsett.

Szinház.

...Sokan pirultak a nézőtéren, a férfiak kényelmetlenül fészkelődtek helyeiken, különösen az olyanok, akik mellé a jó sors és a pénztárosnő kegyelme egy szép leányt ültetett szomszédnak; a másik rész, és ez volt a nagyobb, jól mulatott. Csiklandós darab egy kissé a „*Kikapós patikárius*". Ebéd után, fekete kávé mellett a legbecsületesebb házuál is nagy derültséget, pezsgő vidámságot keltene szellemessége; bizalmas társaságban igen, de nem a vidéki szinházban, hol nagyon jól ismerjük a „*nagyságos asszonyt*", ki előttünk ül és azt a fekete szemü „*varrólányt*", ki a karzat könyöklőjéről sokat mondó pillantásokat szór egy egy korista felé a szinpadra.

Fouragiott ur patikárius, de ez csak mellék foglalkozás, a kémiánál sokkal jobban ért az asszonycsábításhoz. Paulette kisasszony kedves leány. Naiv akár egy tizenötesztendős bakfis és regényes, hóbortos, mint egy harmincéves asszony, pedig csak tizenkilenc esztendős. A nevelő intézetben az imakönyve alatt hevert Maupassant, Zola, Banvile egy-egy kötete és ő felváltva egyforma örömmel olvasta a szentek mondásait és Nana heves kitöréseit. Egyet en mentsége, hogy Fouragiott ur a papája. Paulette kisasszony csak olyan férjet akar, kin k eléggé zajos a multja s annál értékesebb, ha az asszonycsábításban minél nagyobb rekordot ért el. Ferdinand titkára Fouragiottnak, valóságos nőgyülölő. A patikárius mint gondos apa, őt szemeli ki Paulette férjeül. Ferdinand ur furcsa helyzetbe jut, szinte üldözik a nők szerelmükkel, ugyannyira, hogy a gyógyszerész nem hajlandó odaadni leányát. Paulette kisasszony pedig azért nem akar Ferdinánd felesége lenni, mert kisült, hogy neki tulajdonképpen nincs is multja, hogy ő gyámoltalan félénk, anyamásszony ferfi. De az utolsó felvonásban Bertinet asszonynyal lefolyt látszólagos kalandja, a mely előlt Ferdinand rohant, mint a tüzesőtől, meggyőzi Paulette kisasszonyt, hogy leendő férje ért a nőbolondításhoz is; feleségül megy hozzá.

Szalkay (Fouragiott) igen sikerülten játszotta a szürke fejű vivőrt, a gavallér kéjencet, és voltak jelenetei, melyekben megérdemelte volna, hogy hirtelen lefotografálják. *Gazdy* Aranka (Paulette) tehetségének egy újabb árnyalatát mutatta be. Nem az ő egyéniségéhez illő szerep ez, de oly sok apró kedves vonással szinezte ezt a leányt, mennyi egy hivatásos naivának is dicséretére válnék. *Sághy* (Bertinet) mind rendesen, szintén igen ügyesen játszott. *Székely* Gizella (Amandine) oly megkapó realizmussal adta a parizsi grizettet, a mi sejteti az ő tehetségét. Temperamentumos szinésznő és egy kezdőnél nagyon is feltünő otthonossággal mozog a szinpadon. *Erckőey* (Ferdinand) az ügyefogyott, félénk, tiszta lelkü titkár szerepében volt igen jó. *Gyurmann* Alice és *Tábori* Frida nagyban hozzájárultak az est sikeréhez. *Izsó* egy inas szerepben valósággal kabinet-alakitást mutatott be. *Deési*, (Carjol) örömmel látjuk, hogy mint ritkábban van dolga a szinpadon, mert minden számottevő szerepnél csak arról győzi meg a közönséget, hogy neki legjobb helye a korusban van. Ebből a kedves alakból is valóságos figurát csinált. Gazdyt és Gyurmant többször nyilt szinen is megtapsolták.

*

Csütörtökön *Sághy* Zsigmond harmincötéves működésének jubileuma és jutalomjátéka alkalmából »*Dobó Katica*« került szinre.

Az iró, a festő, a szobrász tehetségének, tudásának gyümölcseit papirra veti, vászonra festi, márványba faragja. A szinész a pillanatok művésze, olyan, mint a berki csalogány, örömmel hallgatjuk a dalát. aztán elvész az édes dallam a végtelen légürben, egy ideig ott él még lelkünkben, nem sokáig, aztán már csak mit homályos emlék kisért, befedi az idő finom pora, feledésbe vész a dal, az ajk, melyről lefolytak a szép melódiák. A szinész nagyot teremthet, bámulatosat, az egész világ tapsa ki érheti utján, de eljő az idő, mikor a mult a semmiségbe olvad, a csillagok közül mélyebbre zuhan a földnél.

Sághy Zsigmond annak a kornak gyermeke a melyben hivatás volt szinésznek lenni, a mikor az országot keresztül kasul bolyongó társulatok haz fias missziót gyakoroltak.

Harmincöt év... Sok sok küzdésnek, egymást érő csalodásoknak lehettek tanui a sok ezer napok és a viszontagságok keserü emlékeit elmossa a sok közül egy nap, az a legszebb, az a legboldogabb... Melyik volt ez? azt csak a jó *Sághy* tudná megmondani...

Közönségünk nem volt eléggé figyelmes, holott tőle nagyon is megérdemelte volna ezt. A pálya társai közül is egyedül *Gazdy* Aranka lepte meg a jubilánst egy szép pálmacsokorral. Babérleveleken pihentek a pálma ágak, a végén széles nemzeti szalaggal, melynek egyik rejtett fodra között szerényen húzódott meg a szintársulat kedves tagjának, a közönség kedvencének egyszerü névjegye.

Hogy a nézőtér zsufolásig nem telett meg, ennek részint maga Sághy az oka. Rossz darabot választott, ma már az ilyen éppenséggel nem vonz. A szereplők egytől egyig igen szépen megállták helyüket ebben a minden effektus nélküli darabban, Sághy Zsigmondot pedig telvonások után többször a lámpák elé hivták.

Pénteken d. u. „Trilbyk" került szinre.

Este zsufolt ház előtt az „Ördög mátkája" ment másodszor.

Szombaton „Folt, amely tisztit" ment másodszor. —*lgó.*

A biztositó közönség figyelmébe.

Az egész biztositó közönség, és különösen az elnökletem alatt álló Hazai általános biztositó társaság igen nagy számu, és a magyar nép szinejavából álló ügyfeleinek teljes megnyugtatására, örömmel hozom köztudomásra, hogy mind azok az ellenséges hirsztelések, melyek a „Hazai" jövője iránt kétséget akarnának támasztani, a melyek mindig tulzottak voltak, immár egészen elvesztették minden alapjukat.

A „Hazai" mely az üzletszerzés terén szép sikereket ért el s a magyar közönség páratlan rokonszenvének örvend, a belső ügyvezetésben elkövetett, de még idejekorán felfedezett, alaposan megvizsgált és immár legnagyobb lelkiismeretességgel jóvá is lett hibák folytan valósággal némi veszteségeket szenvedett. Az igazgató tanács nyomára jövén a hibáknak egy percig sem takargatta, hanem a legnagyobb szigorusággal gyökeresen kiirtotta azokat; az eddigi vezérigazgatót elbocsátotta s a belső ügyvezetésnek olyan rendszeresitésétől gondoskodott s élére olyan szakférfiut állitott, hogy a „Hazai" ma méltán foglalhat helyet a legbiztosabb alapokon működő biztositási vállalatok sorában.

Legjobb bizonyága ennek az, hogy az „Első magyar általános biztositó társaság" e régi, nagy anyagi erejü s nagy tekintélyü honi vállalat mely ennekelőtte a „Hazai" ellen a leghatalmasabb versenyt fejtette ki, most e testvér magyar vállalatnak érdektársává és részesévé lett. A „Hazai" igazgatótanácsa elnökletem alatt maga hivta fel az „Első magyar általános biztositó társaság"-ot hogy a „Hazai" egész ügyvitelét és összes könyveit korlátlan és legszigorubb vizsgálat alá vegye. Az „Első magyar" részéről cégvezetője Szende Károly ur teljesitette is a legalaposabb vizsgálatot, melynek eredménye alapján a két honi társaság közt nemcsak a legjobb viszony, de állandó belső összeköttetés is jöhetett létre.

Az „Első magyar általános biztositó társaság" a „Hazai" részvényeinek tekintelyes részét tulajdonául szerezte meg, a igazgatásunk ujjá szervezéséhez segédkezet nyujtva, egyik elsőrangu tisztviselőjét Poll Imre urat, ügyvivő igazgató gyanánt a „Hazai" rendelkezésére bocsátotta.

Ezzel a „Hazai" további önálló működése semmiféle csorbát nem szenved, ellenben életerős vállalatunknak jövendő fejlődése és virágzása, valamint helyes, körültekintő és takarékos igazgatása jobban biztositva van, mint volt valaha.

Magam ugy mint eddig ezentul is, mint elnök fogok közreműködni a „Hazai" vezetésében.

1898. március 19-én.

Kossuth Ferenc
elnök.

Közgazdaság.

Az Első Magyar Általános Biztositó Társaság ma tartotta meg az évi közgyülését gróf Csekonics Endre elnöklete alatt. Az elnök a közgyülés megnyitása után felhivta Jeney Lajos igazgatót az igazgatósági jelentés előadására, a melyből a következőket emeljük ki:

A mult esztendő üzleti eredménye, tekintettel a rossz termésre, csak közepszerűnek mondható, de a társaság üzletének uj szerzeményei mindamellett az örvendetes fellendülést bizonyitják. A társaság tűz- és szállitmány-osztálybeli dijbevétele 6,083.116 forint 72 krajcár volt; a jégbiztositási ágazattal 1,742.690 forint 78 krajcár dijbevétel éretett el. Az életbiztositási ágazatban ért el a társaság legnagyobb eredményt, amennyiben az uj szerzemény 19,219.438 forint 49 krajcár volt, tehát 2,239.690 forinttal több, mint az 1896-ik évben. Másként áll a dolog a 447.932 forint jégosztályi veszteséggel. A jégosztály ugyszólván megrontója a társulat jó eredményeinek. A társaság kebelében alakult Magy Gazdák Jégbiztositó Szövetkezetét, amely már 2 millió forint veszteséget okozott, nem is fogják ujból megalakitani s csak bizonyos ideig tartják még fönn. A társaságnak a mult évben 615.913 forint 39 krajcár tiszta nyereménye volt, amelyből 131.730 forint 51 krajcár jut az életbiztositottak nyereményrészül, igazgatósági nyereményosztalékra 48.954 forint 80 krajcár, a tisztviselők nyereményosztalékára 13.477 forint 46 krajcár, a tisztviselői nyugdijalapra 12.318 forint 25 kr. Minden egyes részvényre 160 forint osztalék esik a nyereségből. Jeney igazgató felolvasta ezután a felügyelő-bizottság jelentését is, amelyek az igazgatósági jelentéssel s a zárószámadásokkal együtt a közgyülés tudomásul vett s jóváhagyott, azután pedig megadta minden irányban a fölmentést.

Az elnök bejelentette ekkor, hogy az osztalékot, tekintettel a március 15-iki ünnepre csak 16-ikán, azaz szerdán fizetik ki. Majd bejelentette, hogy báró Lévai Henrik vezérigazgató lemondott s a nyugdijaztását kéri. A közgyülés figye-

Fényképészeti műtermemet, mely a legjobban van berendezve, ajánlom a n. érdemü közönségnek. — Kitünő segéderőkkel is rendelkezvén, a legmagasabb igényeket kielégitő művészi kivitelü képeket készitek. — A t. hölgyközönségnek öltöző is áll rendelkezésre. Számos látogatást kér

Singer Sándor

fényképész és festészeti műterme Nagy-Kanizsán.

a nagykanizsai takarékpénztár épületében, földszint.

Különlegesség: Olajfestmény, Platinotypia és Aquarellek

lembe véve Lévay nagy érdemeit s azt a körülményt, hogy negyven évig volt az intézet szolgálatában 15.000 forint évi nyugdíjat szavazott meg. Jóváhagyta a közgyűlés utóbb azt a javaslatot is, hogy a nyereségből 8425 forint fordittassék közhasznu célokra. Az elnök megemlékezett végül Bittó Kálmán és Jálics Kálmán elhunytáról, mire megejtették a választásokat. Elnök lett ujból: gróf Csekonics Endre alelnök: gróf Nádassy Ferenc; választmányi tagok: gróf Andrássy Gyula, gróf Bánffy György, Burkhardt-Belavári Konrád, Berzsevicy Albert, Hatvany-Deutsch Sándor, Gicey Sámuel, gróf Kazátsonyi Jenő, Németh Titusz, báró Nikolits Fedor, Schöller Pál lovag, báró Schossberger Nándor, Szegedy György, Szitányi Géza, báró Üchtritz Zigmond, Teleszky István, gróf Wenkheim Frigyes, gróf Zselénszky Róbert. Igazgatósági tagok lettek: Báró Harkányi Frigyes, Jeney Lajos, Ormódy Vilmos, báró Schossberger Zsigmond, gróf Zichy Nándor. Felügyelő bizottsági tagokul megválasztották gróf Batthány Gézát, Hajós Józsefet, Jekelfalussy Lajost, László Zsigmondot és báró Radvánszky Gézát. Végül Thuráci György részvényes a részvényesek nevében köszönetet mondott az igazgatóságnak, felügyelő bizottságnak s választmánynak sikeres működéséért, mire aztán a közgyűlés véget ért.

IRODALOM.

— **A szabadságharc története Világosig. 1848** Ünnepe van a magyarnak. A haza ujjászületésének, történelmének legdicsőbb korszakának: 1848-nak félszázados évfordulóján szegény és gazdag, szolga és ur, hatalmas és elnyomott mind-mind egybeolvad egy szent érzelemben. Az emlékezet szárnyain vissza-visszaszállunk a nagy idők nagy eseményei közé s szemeink előtt elvonulnak a hősök dicső alakjai. Már félszázadja, a mégis, mintha csak tegnap lett volna! Eszméik, törekvéseik a mai ideáluink, küzdelmük a mai dicsőségünk gyökeresünk a mi javunk; mert az igazság örök! Csak a szenvedés egy jobb jövő reményében volt egyszülött az ő oszlályrészük. E küzdelmek, e szenvedések történetének ismerje m nden magyar, hadd lássa, mire volt képes az erős honszeretet, mily csodákat müvelt a honfiui áldozatkészség! Ez meritusa belőle tanuságot a jövőre nézve! E hazafias cél lebegett a „Werbőcy" könyvnyomda részvénytársaság előtt, a mikor elhatározta, hogy a na y idők történetét áttekinthetően, kimeritően és vonzó előadásban megiratja a magyar olvasóközönség számára olykép, hogy az emlékmű még a legszegényebbekre is hozzáférhető legyen. Ez szen kitűnött célt fényesen szolgálja az előttünk fekvő díszes kiállitásu mű, mely 64 oldalon át érdekesen, friss közvetlenséggel ismertati a szabadságharc eseményeit ugy, hogy az olvasó tisztán képet nyer a nagy idők lefolyásáról. A mindvégig érdekes szöveget a legszebb képek nagy sokasága diszíti (csaknem 100 kép). Itt látjuk a szabadságharc főbb szereplőinek képmásait, a nevezetesebb csaták rajzát, többé egykoru falragaszt és levelet, mindeneket a leggondosabb kivitelben. Ezen felül a könyv egy táblázatot tartalmaz, mely időrend szerint sorolja fel a szabadságharc eseményeit, azok keltének megjelölésével.. Már magából e táblázatból megtanulhatjuk e nagy napok történetét. A szép füzet, mely igazán méltó emléke a dicső időknek, csak 40 krba kerül hogy még a legszerényebb kunyhó lakói is megvehessék. Kapható minden könyvkereskedésben. Megrendelések a Werbőcy könyvnyomda Részvénytársaság czimre (Budapest, IV., Vármegye-utca 11. sz.) intézendők.

Megjelent a Stampay-féle 224 lapos, 15 kros csinos kötésű énekeskönyv IV. kiadása. Tartalma: több száz ének, sok ima, a temetési szertartások, a paszitók és jelképes ministrációk. Utóbbi közlemény csaknem megbecsülhetlen találmánya a szerzőnek, mivel abból a gyermekek egy-két óra alatt önerejükből megtanulhatnak ministrálni. Finom bőrtámasz kötésben 25 kr. 11-ik könyv és sok gyönyörü ének orgona kottája ingyen. Kapható a szerzőnél Köbölkuton, Esztergommegyében.

NYILTTÉR.

Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk

Henneberg selyem 75 krtól

4 frt 65 krig méterenként — csak akkor valódi, ha közetlen gyáraimból rendeltetnek, — fekete, fehér és színes, — a legdivatosabb szövés, szin és mintázatban. **Privát-fogyasztóknak** postabér és vámmentesen, valamint házhoz szállitva, — **mintákat pedig postafordultával** küldenek,

HENNEBERG G. selyemgyárai

(cs. és kir. udvari szállitó) **Zürichben.** (1)

Magyar levelezés. Svájcba kétszeres levélbélyeg ragasztandó.

Köszönetnyilvánitás.

Bécs, 1898 február 22.

A „Nemzeti" Balesetbiztositó részvénytársaságnak Budapesten.

Tordai cellulosegyárunk igazgatója Vauvert Nils Ouchesne ur f. évi február hó 5-én vadászatról visszatérve egy véletlenül elsült puskalövés által megölettett.

A „Nemzeti" balesetbiztositó-részvénytársaság Budapesten a tényálladék felvétele után azonnal bekérte a szükségelt okmányokat és csak vételével haladék nélkül kifizette készpénzben a teljes biztositott összeget, azaz 30.000 koronát, miért is készségesen ragadjuk meg az alkalmat a „Nemzeti" nek gyors és előzékeny eljárásáért teljes elismerésünket kifejezni.

Kiváló tisztelettel

Tordai cellulosegyár
Schoeller és Társa
p. p. Neufeld Károly.

A „Nemzeti" balesetbiztositó-részvénytársaság Budapesten (Erzsébet-körut 13. sz.) biztositást nyujt mindennemü baleset anyagi következményei ellen, ugymint egyes egyéneket (polgár és katona), gyári és iparvállalati alkalmazottakat (munkások és tisztviselők), valamint bárkit, hivatás teljesitése közben vagy azon kivül utazás alatt, vadászaton vagy bármely más alkalommal érhető baleset ellen a legszabadelvübb biztositási feltételek és a legjutányosabb dijtételek mellett.

Közelebbi felvilágositást a legkészségesebben nyujt: a „Nemzeti", az „Első magyar általános biztositó", a „Magyar francia" és a „Bécsi biztositó" minden fő- és alügynöksége az ország bármely helységében.

Megbizható és ügyes ügynökök felvétetnek.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

5238
tk. 897.

Hirdetmény.

P.-Pata Kürtös község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakittattak s ezzel egyidejüleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII., és az 1891. XVI. tczikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik; az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárásu telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganatositattak.

Ez azzal a felhivással tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15 és 17. §§-ai alapján ide értve e §-okinak az 1889. XXXVIII. tczikk 5 és 6-ik §§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészitéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §. és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886: XXIX. t.-cikk 22. §-a alapján történt törlések érvényteleségét kimutathatják, e végből törlési kereseiüket hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napjáig

bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után inditott törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2., hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-usnak az 1889. XXXVIII. t.-c 5. és 6. §§-aiban foglalt kiegészitéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondásai éini kivánnak, irásbeli ellentmondasukat hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napjáig

bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3., hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakitása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülirt esetéken kivül az 1892. XXIX. t. cikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve vélik, — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napján

bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az átalakitáskor közbejött téves bevezetésből származó bárminemü igényeket jóhiszemü harmadik személyek irányban többé nem érvényesithetik, az emlitett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesitő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerü másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság

Nagy-Kanizsán, 1897. október 3-án.

112 1—3 GÓZONY SÁNDOR,
kir. tanácsi albiró.

Fontos házi asszonyok részére.

VALÓDI BOROSTYÁN-KŐ PADLÓ-FÉNYMÁZ

legtartósabb padló-fényesitő különféle szinekben, valamint

gyorsan száradó szesz-padló-fénymázak

SCHRAMM CHRISTÓF

lakk- és fénymáz gyáraiból **Bécs** (Simmering), **Offenbach** a Majna m. (Rohrmülle), **Berlin SW.**

Továbbá **mosható zománcz festékek** elegáns szinárnyalatban mindennemü házi tárgyak részére;

Bádog és **fényező-lakk** játék- és fényezett-áru gyárak részére.

Bőrlakk, fényezettlakk, és **etiquettenlakk**, valamint mindennemü lakk az összes iparágak és használati mód részére.

Különlegesség: **hintó- és szánlakk** — vasutak, vaggon és hintógyárak, kocsigyárak, fényezők stb. részére.

Raktárak: *Fesselhofer József, Neu és Klein, fűszerkedőknél Nagy-Kanizsán, és Strahia testvéreknél Csáktornyán.*

10—1

Tanoncok

vétetnek fel azonnal a villamos üzemmel berendezett butorgyárunk kárpitos, asztalos és esztergályos osztályaiba.

Helybeliek előnyben részesülnek.

Friedmann Károly és Günsberger
butorgyárosok Nagy-Kanizsán.

736/898

Haszonbérbeadási hirdetmény.

Az Esterházy hercegi hitbizománytulajdonát képező Zalavármegyében fekvő csobánci uradalomhoz tartozó ugynevezett gyulakeszii gazdaság circa 1251 kat. holdnyi területtel, továbbá a hegyesdi gazdaság circa 510 kat. holdnyi területtel a hozzátartozó lak és gazdasági épületekkel együtt az 1898. évi november hó 1-től husz (20) egymás után következő évre haszonbérbe adatik.

Az ezekre vonatkozó ajánlatok f. é. április 20-ig alulirott igazgatóságnál Kismartonban (Sopronmegyében) irásban nyujtandók be, ahol a bérleti feltételek is megtudhatók.

Haszonbérbeadó fentartja magának a jogot, hogy a beérkező ajánlatok közül tetszése szerint választhasson.

Kismarton, 1898. március hó 16-án.

az Esterházy hercegi javak zárgondnokságának központi igazgatósága.

101—3

Birtok-eladás.

Zalamegyében Borsía község határában egy 800 holdas birtok felszereléssel vagy annélkül eladó. — Bővebbeket a tulajdonosnál, cim a kiadóhivatalban. 110—3

Kerestetik

a taranyi henger-gőzmalom részére f. évi aprilis 24-re egy értelmes és több évi gyakorlattal biró **főmolnár**. — Bizonyitvány-másolatokkal felszerelt ajánlatok a taranyi urodalom főbérnökségéhez Tarany, Somogy-megye, — intézendők, honnan a feltételek az illető tudomására fognák adatni.

HIRDETÉS.

Megbizást nyertem hat darab nagykanizsai takarékpénztár részvénytársulati részvénynek az eladására.

Venni szándékozók sziveskedjenek a beigérendő ár megjelölése mellett ajánlataikkal hozzám fordulni.

Dr. Lágler Alfréd ügyvéd.

114—2 **Sopronban.**

Jelszó:

Kevés haszon, nagy forgalom!

Üzletünket

a mostani viszonyokhoz alkalmazva, oly módon rendeztük be, hogy **bámulatos olcsó áron legjobb minőségű és legdivatosabb árukat** adhatunk el; u. m.:

	Mértéje		Mértéje	
Nagy raktár jó mosó Creton	ezelőtt —.35	kr.	most —.20	kr.
Nagy raktár jó mosó Creton	ezelőtt —.40	„	most —.26	„
Nagy raktár jó mosó Creton prima	ezelőtt —.50	„	most —.35	„
Nagy raktár divatos **gyapju Delain**	ezelőtt —.65	„	most —.45	„
Nagy raktár divatos **gyapju Delain**	ezelőtt —.70	„	most —.50	„
Nagy raktár divat selyem	**ezelőtt 1.50**	„	**most —.75**	„
Nagy raktár divat selyem	**ezelőtt 2.—**	„	**most —.98**	„
Nagy raktár divat selyem	**ezelőtt 2.50**	„	**most 1.10**	„
Nagy raktár divatos maradék Creton			—.23	„
Nagy raktár divatos maradék atlasz-satin			—.30	„

Rumburgi vászon maradék különféle árak mellett.

Nagy raktár napernyőkből	**ezelőtt 5.50**	kr.	**most 2.80**	kr.
Nagy raktár napernyőkből	**ezelőtt 4.50**	„	**most 1.80**	„
Legjobb minőségű Chiffon vége			5.50	„
Legjobb minőségű Chiffon vége			6.75	„
Legjobb minőségű gyolcs			4.50	„
Legjobb minőségű gyolcs			6.75	„

Férfi gyapju szövetek bámulatos olcsó áron.

Kivánatra minták küldetnek.

FANTL TESTVÉREK

Nagy-Kanizsán. 102—4

Magyarhonnak legujabb sensátiós találmánya.

Hölgyek részére elkerülhetetlen.

CREME NIOBE.

Egyedüli száraz creme zsiradék nélkül.

A magas m. k. kereskedelmi ministerium által 4251/34. sz. a. szabadalmazott és védjegygyel ellátott, több orvostanári szaktekintélyek, valamint a vegyészeti laboratorium által vegyileg megvizsgáltatván, ez időszerint a legkitünöbb arckenőcsnek nyilvánittatott.

„Creme Niobe"

az ugynevezett egyedüli „Hölgy szépitő szer" specialitás, ezidő szerint felülmul e téren minden egyébb Crémet, megadja az arcnak rögtön a természetes fiinom fehér szint, bársony puhasággal.

Ezen csodaszer nappal a kimenés, de főképpen bálok, concertekbe menés előtt használandó; nem tartalmaz egyáltalán semminemü zsiros anyagot, s igy a használat után azonnal megszárad.

A „**Creme Niobe**" a legjobb sikerrel használható még különféle bőrbetegségek ellen, u. m. szeplő, buborcsék, májfolt stb., valamint vörös orr ellen is, nemkülönben kitünő szernek bizonyult a szél és nedvesség által megrongált kezek bőrének helyreállitása és megfinomitására.

A „**Creme Niobe**" urak részére is kitünő szer, s borotválkozás után a leghatásosabb szernek bizonyult.

1 nagy bögre Creme Niobe két korona. Kis bögre Creme Niobe egy korona. Egyedüli főraktár Nagy-Kanizsán és Zalamegye területére **ALT és BÖHM** cégnél Nagy-Kanizsán.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésekénél alkalmaztatik köszvénynél, csúznál, tagszaggatásnál** és **meghüléseknél** és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem **igazi népszerü háziszer**, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; főraktár: **Török József** gyógyszerésznél **Budapesten**. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni**, az minden egyes üveget „**Horgony**" védjegy és Richter czégjegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Első Prágai-Sonka

raktár Budapest, Rózsa-utca 1. ajánl legolcsóbb prágai napiárak mellett kiváló finom **Prágai Sonkát**, ugymint hideg felvágottakhoz: Mortadella, nyelvkalbász, libamájkalbász, berlini és frankfurti májkalbász és pástétomot jutányos és gyors kiszolgálás mellett. 79—1

Sabaria Kalbászok és delikatesszek.

közölje velünk becses czimét.

LEVELEZŐ-LAP

ugyan

s mi azonnal küldjük Önnek husáraink, füstöllhusaink és mindennemü kalbászfélék árjegyzékét franco díjmentesen!

Sabaria-sonka és disznoxsir.

ELSŐ SZOMBATHELYI SERTÉSHIZLALDA ÉS HUSFÜSTÖLŐGYÁR SZOMBATHELY.

A MAUTHNER-féle hirneves konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb

füszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

40—17

Gutori Földes Kelemen

aradi gógyszerész

Margit Crémeje.

Margit-Crême legjobb arczcréme rövid idő alatt ifjitja és szépiti az arcot.

Margit-Crême egyedüli szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőratka (Mitesser) ellen.

Margit-Crême egyedüli szer bőr pattanások, arc- és kézvörösödés, napbarnitás ellen.

Margit-Crême bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve ez által rögtön fölvétetik és ez okozza azon csodás átalakulást, hogy a a szeplővel vagy májfoltokkal fedett arcz 3—4 nap alatt alábástromfehérré lesz.

Margit-Crême teljesen ártalmatlan, miután nem zsiros, hanem igen finom, hamar felszivó hatással bir. Az arc nem lesz olyan fényes mint más Crémetől, azért nappal is használható.

Margit-Crême nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit-hölgypor fehér rózsa és créme 60 kr.

Margit-szappan 1 doboz 35 kr.

Margit-fogpép 1 doboz 35 kr.

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori **Földes Kelemen** gógyszerész Aradon fölirattal és czimerrel van ellátva.

Hamisitásoktól óvakodjunk.

Főraktár Nagy Kanizsán:

REIK GYULA

gyógyszertárában

A megváltóhoz.

Egy doboz ára:
1 forint 20 krajczár.

Utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után küldetik.

KLYTHIA a bőr ápolására szépitésére és finomitására Puder

Legelőkelőbb öltözéki, bál és társalgó PUDER.

— Fehér, rózsaszín, és sárga —

vegyileg analyzált és ajánlva **Dr. Pohl J. J. Cs. Kir. tanár** által **Bécsben.**

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve vannak. 6

TAUSSIG GOTTLIEB

s.kir. udvari toilette-szappan és illatszer-gyár Bécsben.

Főraktár: **BÉCS**, I., Wollzeile 2.

Kapható a legtöbb illatszer- gyógyszerkereskedésben és gyógyszertárban. N.-Kanizsán: Alt és Böhm, Keleti M. Mór és Kreiner Gyula cégeknél.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz- szállitmány- és jégbiztositási üzlet.

Negyvenedik évi zárszámla 1897. január 1-től deczember 31-ig.

Kiadások.

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tűzbiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	1.649,740	29		
Függőben maradt károk tartaléka	175,175	50		
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	286,245	95		
Jövedelmi adó és bélyegilletékek	134,831	89		
Postabérek	51,776	65		
Adakozások közhasznu czélokra 5.246 frt 28 kr. tartalék levonása után	958	72		
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	551,316	96		
Behajthatlan követelések leirása	9,329	29		
A következő évek készpénz-dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	2.600,000	—	4.799,364	19
II. Szállitmánybiztositás.				
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	57,682	93		
Függőben maradt károk tartaléka	23,365	23		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő szerzési és igazgatási költségek	14,740	09		
A következő évnek készpénz- dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	20,000	—	115,788	25
III. Jégbiztositás.				
Viszontbiztositások és törlések	413,956	37		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	1.559,003	49		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonása után	234,124	05		
Behajthatlan követelések leirása	3,539	32	2.190,623	31
1897. évi nyeremény			319,889	74
			7.425,565	39

Bevételek.

	forint	kr.	forint	kr.
I. Tűzbiztositás.				
Az 1896. évről áthozott készpénz dijtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	3,000,000	—		
467,154,016 frt 50 krnyi kötött biztositások után, valamint a folyó évben lejárt dijrészletekből befolyt dijak 5,886,645'38				
levonva: törlesztett dijak 705,342'33				
viszontbiztositási dijak 820,409'30				
lejárt viszontbiztositási dijrészletek 1.187,458'58 2.713,210'19	3,172,835	29		
Az 1896. évben függőben maradt károk tartaléka	118,130	43	5,290,965	72
II. Szállitmánybiztositás.				
Az 1896. évről áthozott dijtartalék	20,000	—		
18,668,202 frt 24 krnyi kötött biztositások utáni dijak 197,071'33				
levonva: törlesztett dijak 11,946.21				
viszontbiztositási dijak 127,424.59 139,377'80	57,693	53		
Az 1896. évben függőben maradt károk tartaléka	13,353	41	91,046	94
III. Jégbiztositás.				
81.271,097 frt 90 krnyi kötött biztositások utáni dijak	1,742,690	78	1.742,690	78
IV. Egyéb bevételek.				
Beváltott szelvények után, valamint egyéb befolyt kamatok és árfolyamnyereség eladott értékpapirok és idegen pénznemek után	275,373	94		
Társasági ház tiszta jövedelme	25,498	81	300,871	75
			7.425,565	39

Mérlegszámla 1897. deczember 31-én.

Vagyon.

		forint	kr.
Kihelyezett tőkepénzek takarékpénztárak- és bankoknál		1.570,374	28
3.951,800·— Magyar földhitelintézet 4%-os koronaértékű zálogleveleket á 96'75 =	1.951,301 frt 36 kr.		
1.479,000 frt Magyar földhitelintézet 4%-os talajjavitási és szabály. zálogleveleket á 97'75 =	1.439.575 » — »		
1.000,000·— Pesti magyar kereskedelmi bank 4%-os zálogleveleket á 98'75 =	493.750 » — »		
500,000 Egyesült budapesti főv takp. 4%-os zálogleveleket á 97'75 =	344,375 » — »		
424,800·— Budapest fő- és székváros 4%-os korona kölcsön kötvény á 98'25 =	208,683 » — »		
7943 darab Magyar-francia biztositó részvény-társasági részvények á 100.— =	796,300 » — »		
1064 db bécsi biztositó-társaság részvények á 260·— =	281,840 » — »		
15,000·— Pesti Lloyd társ. kötvények á 100·— =	15,000 » — »		
A fenti értékpapirok után az év végéig esedékes kamatok	38,471 » 56 »	5.457,095	78
Leszámitolt, visszleszámitolt és egyéb váltók		882,920	48
A társaság háza		650,000	—
Erzsébet-téri házak jelzálog-kölcsön számla		460,000	—
Különféle adósok:			
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél		919,873	48
b) Maradványok idegen biztositó intézeteknél		375,046	27
Jégbiztositási osztály folyó számlán		246,905	27
Központi pénzkészlet		35,101	66
		10.594,414	62

Teher.

		forint	kr.
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény á 1000 frt	2.000,000 frt — kr.		
Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény á 500 frt	1.000,000 » — »	3.000,000	—
Társasági tartaléktőke		3.000,000	—
Külön tartalék		701,896	14
Tűzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	2.000,000 » — »		
Szállitmány biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	20,000 » — »	2.020,000	—
Tűzbiztositási függő károk tartaléka		175,175	50
Szállitmány biztositási függő károk tartaléka		23,365	23
Különféle hitelezők		452,247	14
Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok		2,663	—
Első magyar általános biztositó társaság »Lévay-alap«		66,491	72
Első magyar általános biztositó társaság »Ezredéves alapitvány«		30,945	—
Tisztviselők nyugdijalapja		555,691	[illegible]
Ormody Vilmos-alap		10,[illegible]	14
Életbiztositási osztály folyó számlán		205,870	[illegible]
1897. évi nyeremény		319,889	74
		10.594,414	62

II. Életbiztositási üzlet.

Harminczötödik évi zárszámla 1897. január 1-től deczember 31-ig.

Kiadások.

	forint	kr.	forint	kr.
Törlesztett kötvények dija	274,396	74		
Visszaváltott kötvényekért	419,854	61		
Halálesetek után kifizetett káresszeg	1.050,907	92		
Lejárt kiházasitási tőkékért	1.292,837	34		
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérités	39,671	99		
Függőben levő károk és dijvisszatérítések tartaléka	241,653	34		
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka	229,137	60		
Évjáradékokért	105,379	19		
Viszontbiztositási dijak	118,923	96		
Bélyegekért	94,827	42		
Irodai bér, postadijak, nyomtatványok, üti- és egyéb költségek	234,507	15		
Tiszti fizetések	86,048	75		
Jövedelmi adóért	8,458	08		
Orvosi dijakért	43,160	62		
Szerzési és dijbehajtási költségek	328,579	86		
Kisorsolt biztositások tartaléka	15,000	—		
Behajthatlan tartozások leirása	14,556	74	4.597,811	11
Dijtartalék az év végén			31.395,283	83
1897. évi nyeremény			296,023	65
			36.297,118	59

Bevételek.

	forint	kr.	forint	kr.
A mult évből áthozott dijtartalék			30.566,266	99
Befolyt dijak: az évben kiállitott kötvények után	480,489	98		
az előbbi években kiállitott kötvények után	4.342,700	45		
a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	15,064	32	4.838,254	[illegible]
Mult évi függőben volt károk és dijvisszatérítések tartaléka			319,325	99
Mult évi függőben volt kiházasitási tőkék tartaléka			230,905	69
Illetékek			197,985	50
Kamatjövedelem			1.335,285	55
			36.297,118	59

Mérlegszámla 1897. deczember 31-én.

Vagyon.

		forint	kr.
Értékpapirok	26.366,007 frt 79 kr ugyanis:		
105,000 Kor. n. é. magyar kir. 4%-os koronajáradék 99 frt 40 krjával		59,290	—
33,700 frtnyi magyar kir. 4%-os aranyjáradék 121 frt 50 krjával		40,945	50
6,475,500 frtnyi magyar földhitelintézeti 4%-os zálogleveleket 98 frt 50 krjával		6.376,397	50
6.395,000 frtnyi magyar földhitelintézeti 4%-os talajjavitási és szabályozási zálogleveleket 97 frt 25 krjával		6.217,199	50
1,418,000 Kor. n. é. magyar földhitelintézeti 4%-os korona-zálogleveleket 98 frt 75 krjával		700,137	50
929,500 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 4½%-os zálogleveleket 100 frtjával		929,500	—
68,000 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 4½%-os községi kölcsönkötv. 100 frtjával		68,000	—
101,000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 4½%-os zálogl. 100 frtjával		101,000	—
90,000 frtnyi kisbirtokosok orsz. földhitelint. 5%-os zálogl. 100 frtjával		90,000	—
300,000 frtnyi magyar takarékpénztárak központi jelzálogbankja 4% zálogl. 100 frtjával		300,000	—
139,000 frtnyi magyar orsz. közp. takarékpénztár 4½%-os zálogl. 100 frtjával		139,000	—
743,000 frtnyi egyesült budapesti fővárosi takarékpénztár 4½%-os zálogleveleit 100 frtjával		743,000	—
29,500 frtnyi magy. jelzálog-hitelb. 4%-os nyereménykölcsön kötvényei 123 frt 50 krjával		36,432	50
Magyar jelzálog-hitelbank 4%-os kölcsön 5 darab nyereményj.-gye 22 frtjával		110	—
280,000 frtnyi magyar jelzálog-hitelbank 4½%-os zálogleveleit 100 frtjával		280,000	—
2.487,400 frtnyi Budapest fővárosi 4½%-os kölcsönkötvények 100 frtjával		2.487,400	—
1.689,500 frtnyi magyar kir. államvasuti szükségkölcsön 4½%-os kötvények 100 frtjával		1.689,500	—
97,400 frtnyi m. kir. keleti vasuti államkölcsön 5%-os aranykötvényei 120 frt 50 krjával		117,367	—
199,800 frtnyi magyar kir. 4%-os földtehermentesitési kötvények 97½ frtjával		194,305	50
6,514000 frtnyi magyar kir. italmérési jog kártalanitási 4½%-os kötvények 100 frtjával		6.514,000	—
Bésztercebánya-bremovai és piski-vajdahunyadi vasuti els. kötvény		980,443	62
40,000 frtnyi ágyesitett államadósság 4½%-os papirj. (május—nov. lejár) 101 frt 75 krjával		40,700	—
518,945 Lire 75 c. olasz 5%-os járadék és kamatai		237,284	15
Találési csoportok értékpapirjai: 62,000 frtnyi m. k. italm. jogkárt. 4½%-os kötv. 100 frtj.		62,000	—
1897-ban esedékes kamatok és elszámolt pénzküldemények		252,532	76
Jelzálog-kölcsönök		193,486	[illegible]
Kötvény-kölcsönök		3.167,628	—
Viszontbiztk. kötvény-kölcsönök		8,430	[illegible]
A központ tartozása folyó számlán		305,670	[illegible]
Vezér- és főügynökségek és mások tartozásai		771,512	[illegible]
		34.7[illegible]	[illegible]

Teher.

		forint	kr.
Dijtartalék	33.034,812 frt 74 kr		
levonva a viszontbiztositási dijtartalékot	641,328 frt 91 kr	31.393,483	[illegible]
Biztosági alap		191,[illegible]	[illegible]
Kiházasitási tőkék nyereménye		540,631	51
Függőben levő károk és dijvisszatérítések tartaléka		341,653	[illegible]
Függőben levő kiházasitási tőkék tartaléka		228,137	[illegible]
Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka		[illegible]	[illegible]
Találési csoportok számlája		68,941	[illegible]
Előre fizetett dijak 1896. évre		3,190	[illegible]
Fel nem vett nyeremények 1896. évről		[illegible]	[illegible]
Kisorsolt biztositások tartaléka		15,000	—
Viszontbiztositó intézetek és mások követeléseit		14,[illegible]	[illegible]
1897. évi nyeremény		[illegible]	[illegible]
		33.997,[illegible]	[illegible]

Budapest, 1897. deczember hó 31-én.

Kaczvinszky János, életbiztositási könyvvivő

Az igazgatóság:

báró Harkányi Frigyes, **Jeney Lajos,** **Ormody Vilmos,** **báró Schossberger Zsigmond,** **gróf Zichy Nándor.**

Szende Károly, a központi könyvvezető főnöke

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben és az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a ff- és segédkönyvekben teljesen megegyezőknek találtuk. Budapest, 1898. március hó 4-én.

A felügyelő bizottság:

gróf Batthyány Géza, **Glizey Samu,** **Hajós József,** **Jekelfalussy Lajos,** **László Zsigmond.**

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.

26. szám. Nagy-Kanizsa, 1898. március hó 31-én. XXV. évfolyam

Szerkesztőség: Városház-épület, Fischel Fülöp könyvkereskedésében.

A szerkesztőnek értekezni lehet naponkint d. u. 4—5 óra közt.

Az intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelenik N.-Kanizsán hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Kiadóhivatal: Városház-épület: Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 12 korona (6 frt — kr)
Félévre 6 korona (3 frt — kr)
Negyedévre 3 korona (1 frt 50 kr)

Hirdetések jutányosan számittatnak.

Bármentetlen levelet csak ismert kezekből fogadunk el. Kéziratot nem adunk vissza.

Egyes szám ára: 10 krajczár.

Felelős szerkesztő: SZALAY SÁNDOR.

Nyilttér petitsora 10 kr.
Ki fizetnek, valamint a hirdetések vonatkozók Fischel Fülöp könyvkereskedésébe intézendők.

A honv. laktanya kérdése.

Ugy értesültünk, hogy N.-Kanizsa város képviselőtestülete előtt mihamarabb napi rendre kerül a honvéd-laktanya kérdése.

A honvédségi létszámot ugyanis századonkint *huszonöt* emberrel fogják szaporitani a jövő évben. A Nagy-Kanizsán elhelyezett *nyolc* század honvédségnél tehát *kétszázzal* fog szaporodni a létszám.

Nagyon természetes, hogy ennek a létszámnak elhelyezésére a most fennálló honvédségi laktanya nem elégséges. Ha tehát azt akarjuk, hogy a honvédségnek ez idő szerint itt állomásozó két zászlóalja városunkban maradjon (ami pedig nagyon fontos kérdés) okvetlenül épitenünk kell.

Minden ilyen városnál, mely a fejlődési processusok korát éli, ha valamely nagyobb méretü alkotásról van szó, két körülményt kell mindig első vonalban megfontolni. Először: a város fejlődési követelményét, másodszor: a befektetett tőke gyümölcsözési biztositását. Minden tervet ebből a kettős szempontból kell megbirálni.

Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete előtt a honvédségi létszám szaporitása folytán ismét napirendre kerülő laktanyakérdésben két terv fog szerepelni.

Az egyik: a jelenlegi honvéd-laktanyának kibővitése. A másik: egy uj honvédségi, első-osztályu laktanya épitése, a Petőfi- és Magyar-utca közötti mező-részen, az ugynevezett Szombatkai-dülőn.

Vizsgáljuk ezt a két tervet egészen tárgyilagosan, de a kimondott kettős szempontból.

Ha a meglevő laktanyát akarjuk kibővíteni, ez a kisajátitásokkal együtt el fog nyelni egy hatalmas összeget. A laktanya azonban ez ujabb óriási befektetés dacára sem lehet első-osztályu (tehát jövedelmezőbb) laktanyává, mert ehhez a katonai részről megkivánt kellékek összesége nincs meg, nem is lehet meg. Megmarad jelenlegi minőségében olyan jövedelemmel, mely a befektetett tőke megtérülését és gyümölcsözését egyátalán nem biztositja, vagyis: maga-magát nem fogja kifizetni soha.

E mellett a város fejlődési követelményéhez semmivel sem járulna, mert az épitkezésnek, a jövőben való tervszerü terjeszkedésnek lendületet nem adna, de nem is adhatna már minden oldalról beépitett helyzete miatt sem, sőt éppen a privát épületekhez való tulságos közelségénél fogva inkább lohasztaná az esetleg most még meglevő épitkezési kedvet is.

A mostani laktanya kibővitési terve tehát sem a befektetett tőke gyümölcsözési biztositása, sem a város fejlődési követelménye szempontjából nem fogadható el.

Nézzük a másikat: egy uj honvédségi laktanya épitési tervét!

Az uj laktanya az ugynevezett Szombatkai-dülőre, tehát a városnak ez időtt még külső területére épittetnék. Megkapná mind ama kellékeket, amik szükségesek ahhoz, hogy első osztályu laktanya lehessen. És mint ilyen: biztos forrásból nyert értesülésünk szerint nemcsak az épitési, hanem a kisajátitási költségeket is teljesen fedezné, sőt még jövödelme fölöslegéből a mostani laktanya értékesitésénél esetleg bekövetkezhető hiányt is pótolná.

A város fejlődésének pedig hatalmas lendületet adna, mert több uj utca-vonalat lehetne ott huzni és tág tere volna az

TÁRCA.

Az emberi haj szinéről.

Irta: dr. Telle.

Semmi sem tünik föl jobban az első pillantra egy szép asszonyon vagy leányon, mint a szép szem és a szép haj. De mig a szem szinétől nem függ annak szépsége, addig a hajnak csupán a szin adja meg a szépséget. Egy sárgás vagy zöldes szem, éppen olyan vagy szebb is lehet, mint a legfeketébb vagy legkékebb szempár, ha kilejezése szép vagy mint a hogy mondják: a »pillantása.« A haj, az egészen más. A Loreley aranyhajától Sheherezáde éjfekete fürjeig minden változatban megénekelték a költők a női hajat, s a poeták szótárában ezer és ezer jelzőt találunk a selyem fürtök dicsőitésére.

Az ihletett s a női szépségtől megittasult bárdok már a ködös előkorban szép regéket mondtak, bűbájos dalokat énekeltek a fényes vöröses hajról, mely örvénybe széditett lengésével, sőt a mai regényekben a vöröses haj aranyszine mindig démoni játékot üz a férfiak szivével. Mire nem képes vinni az embert az Arany haju asszony! A Szajna melletti Babylonban sokáig diadalmámorban uszott az arany haj a második császárság korában.

A divat istenasszonya, mint isten, hatalmas, mint asszony szeszélyes, nem elégedett meg azzal, hogy sokszor őrült szeszélyivel rendelje elő a bizarr, sokszor izléstelen hajviseleteket, hanem még azt is meghagyta alattvalóinak, rabszolgáinak, de különösen rabnőinek, hogy mily szinben viseljék hajukat, a szem után a legszebb ékességet.

A perzsáknál az a szokás, hogy gyermektől kezdve a roskatag aggastyánig, mindenki feketére festi haját s ott világos hajjal járni szégyen volna.

Európában, ma, némely körökben fashionablenak tartják sárgás szőke hajat viselni, oly divat, a mi nem is olyan bizarr, ha elgondoljuk, hogy sok barnavörös haj, minőnek szent Veronikáét festik, igen szép és szelid szőkévé válhatik bizonyos ártalmatlan vegyiszer következtében, s állandóan sárgás szőke marad.

Az első ősz hajszálakat, melyeket a gyöngéd nő szerető férjének szakállából vagy halántékairól kitép, mindig bizonyos melancholikus érzettel fogadják s fájó emlékkel merengnek fölötte s ilyenkor az egymást állandóan szerető szivekben megszólal egy hang, mely mint az őszi letarolt mezőket besüvölti az egész hervadó vidéket; megszólal egy bus hang, mint az esti harang, fájón csendülve a szivben:

„Az élet tavasza egyszer virágzik és többé soha!“

Az az őszülés, azok a szürke hajak! Itt különben időzhetünk egy kevés ideig. Ha egy kissé ki is zökkenünk a poétikus hangulatból, nem veszitünk vele.

Az őszülés gyakran korán beáll, mielőtt a szív tavasza elvirágoznék, s ilyenkor a haj korai szürkeségét öröklés után nyerte, ha ugyan nyeremény az ilyen örökség. Dr. Ruff ismert egy teljesen megőszült tizennégyéves fiut, akinek apja még nősülése előtt teljesen ősz volt.

Kimeritő, nehéz betegségek után, a minők a hagymáz, vörheny, dilteritis stb. gyakran megőszül a haj, s igen fiatal emberek is szürkülnek. Igy egy huszonegy éves vörheny beteg, ki betegsége előtt barna arcbőrű és sötét-barna haju volt, a vörhenyes láz megszünte után csaknem tejfehér arcbőrű s éppen olyan haju lett.

Az ilyen ősz haj azután megmarad, ámbár voltak esetek, midőn a lölépülés után, vagy midőn a test régi erejét visszanyerte, az ősz haj kihullott, s utána a régi szinü hajszálak nőttek.

Az ezüst szin, a hogy galambősz nagyapáinkat festik, az már a tisztes aggkorral jár. És itt előnyben van a gyönge nem az erős felett, a mennyiben a nők sokkal későbben őszülnek, mint a férfiak. Láttam éltes asszonyságokat, pompás hajszinezettel, melynek üde fénye is megvolt. Igaz, hogy különösen idegeknél, nem egyszer gondoltam az illatszerész és gyógyszerész tégelyére, de hát olyan ismerőseim is voltak, akiről megvoltam győződve, hogy nem festik hajukat és mégis oly fekete volt az, mint a hollószárny, noha már hatvan év tavasza, most már ősze repült át felette.

Az sem érdektelen, hogy milyen befolyást gyakorol az elmebetegség s annak neme a haj szinére. A dühöngőknél az előbb puha és sima

Üzlet-megnyitás! Van szerencsém a n. érd. közönséget tisztelettel értesiteni, miszerint helyben, a főtéren a volt Eisinger Henrik utóda cég helyiségében üzletemet megnyitottam, és azt teljesen uj árukkal szereltem fel. — A legnagyobb választékban és legolcsóbb árak mellett kaphatók selyem-, gyapju-, és divat-szövetek, női felöltők, fehérnemüek, nyakkendők, nap- és esőernyők, függönyök, szőnyegek és butorszövetek. Vászon- és damaszt-áruk. — Különlegesség vizmentes esőköpenyekben. Nagy választék uri gyapjuszövetekben. Gyári raktár gráczi és insbrukki Loden-kelmékben, bicikli, vadász és utazó ruháknak. Teljes tisztelettel **Kövesdi Kálmán.**

épitkezésnek a nélkül, hogy az épületekkel a laktanya közvetlen közelébe kellene zsufolódni. A kijelölendő utca-vonalakkal azután biztositani lehetne a város terjeszkedésében a masszív arányosságot s nem keletkeznének afféle szárnyutcák, mint aminők: a Petőfi-, Teleky- és Magyar-utcák is.

Megjegyezzük még, hogy ennek a terjeszkedésnek és a vele járó kisajátitási kiadásoknak be kell következniök akkor is, ha uj laktanyát nem épitünk; csakhogy ebben az esetben a kisajátitási költségek megtérüléséről szó sem lehet; mig ellenben ha uj laktanyát épitünk — amint már hangsulyoztuk — annak jövödelméből az utca nyitásokkal járó kisajátitási költségek is megtérülnek.

Könnyen megitélhető ezekből, hogy a városnak ugy fejlődési, mint tőke-biztositási érdekei határozottan az uj laktanya-épitési terv mellett szólanak.

Erősen hisszük is, hogy Nagy-Kanizsa város képviselőtestülete mélyreható megfontolás után okvetlenül az uj laktanya épitése mellett foglal állást.

Legfölebb az a kérdés merülhet föl egyesek lelkében, hogy mi történik a mostani laktanya-épülettel.

Nos hát ennek a gondja a mi lakbérleti viszonyaink között ne igen aggaszszon senkit se. Annak értékesitése tudomásunk szerint határozottan biztositva lesz. Van azonban egy másik kérdés is, amivel szemben mi-hamarabb igen nagy hasznát veheti a város a mostani laktanyának.

Határozottan mondhatjuk ugyanis, hogy a város körülményein, fejlődési vivődásán aggódással csüngők lelkét már igazán erősen megfeküdte az a gond, hogy hol helyezik el a főgymnásium tanári karát és osztályait, ha megkezdik az uj főgymnásium épitését. Ez valóban nagy és nehéz gond, mert habozás nélkül kimondjuk, hogy a tanitás érdekeinek és a tanári kar megkivánt nyugalmának veszélyeztetése nélkül a főgymnásiumot valami alkalmatlan bérházba kihelyezni nem lehet. E célra alkalmas bérház tudtunkkal nincs is. Az osztályokat szétszórni pedig nem lehet. Ezt a szaktanitás lehetetlenné teszi. Éppen olyan bajos dolog volna a szerzetes-tanárok széthelyezése is.

E kérdés megoldásának nehézségén véleményünk szérint másként átesni nem is lehet, mint ha a honvéd-laktanya és a főgymnásium épitési tervét egymással kapcsolatba hozzuk.

Az egyik terv adjon időbeli előnyt a másiknak, hogy attól azután kiviteli és kényelmi előny biztosittassék emennek. Vagyis: előbb az egyiket, azután a másikat foganatositsuk!

Ha mindakét épületet egyszerre akarnók létesiteni, abból különben is nagy kár háromolnék a nagykanizsai iparosokra és munkásokra, mert ezek nem birván megbirkózni a sürgős munkával és anyagelőállitással, — idegen iparosokat és munkásokat kellene foglalkoztatni s azok vinnék el az épitkezésekből származó kereset egy részét. De kár háramolnék az egyszerre való épitkezésből a városra is, annak egész közönségére is, mivel a vállalkozóknak idegenből kellene hozatniok az itt egyszerre elő nem állitható épület-anyagot, téglát s. a. t. valamint a mesterembereket is, és igy az árlejtésnél meg kellene szoritaniok nagyon a szokásos százalék-leengedést.

Miután a honvédség létszámának fölemelése már 1899 ben megtörténik s akkorra a laktanya-épitésnek meg kell történnie: leghelyesebb lesz, ha képviselőtestületünk elsőben ezt a kérdést oldja meg s megépitteti a laktanyát. Ennek megtörténte után — mikor a mostani laktanya üresen marad — megszabadul a főgymnásium ideiglenes elhelyezési gondjától is; mert a mostani honvédségi laktanyát egy évre szabad rendelkezés alatt tartja s abba a főgymnásiumot és a tanári testületet kényelmesen elhelyezheti. Ezzel egyuttal biztositja a tanitás sikeres, fenakadás nélküli folyását, valamint azt is, hogy az uj főgymnásium egy év alatt az igényeknek teljesen megfelelő módon felépülhet; s igy nem kell sem az épitkezést megszakitani, sem az előadásokat esetleg száradatlan, egészségtelen tanitási termekben folytatni.

Mindezt azért mondottuk el most a honvédségi laktanya kérdésével kapcsolatosan, világos egyszerüséggel, cikornyátlanul, hogy városi képviselőtestületünk érdemes tagjai a tárgy fölött elmélkedve, majdan ne a pillanatnyi hangulatkeltés hatása alatt határozzanak, hanem lelkök igaz meggyőződése szerint fogadják el azt, a mit Nagy-Kanizsa város jövője, fejlődési érdeke megkiván.

Megváltozott életviszonyok.

Minden oldalról halljuk emlegetni, hogy az életviszonyok lényegesen megváltoztak. Ebbe a gyakori emlegetésbe minden alkalommal a panasz keserüsége vegyül.

Csak nagy elvétve akad egy egy olyan ember, aki a megváltozott viszonyokon megnyugszik és nem reklamál vissza semmit abból a póétai erővel festett szép multból, amelyet visszasóhajtani szinte divatos betegséggé vált. Legtöbb ember merengő lélekkel gondol az elszállott multra és szomoruan mondja: »Bizony megváltozott minden!»

Hát ez igaz! De megvigasztalhat bennünket az a tudat, hogy ez mindig igy volt. Emberi gyarlóságunkban fekszik az, hogy mindennek csak akkor tudjuk meg, ismerjük be valódi értékét, mikor már elvesztettük. Az egészséges ember ugy szólván minden pillanatban játszik egészségével, mintha annak abszolute semmi értéke sem

---

haj olyan durva és kemény lesz, mint a serte, s ugy ennek áll, mint mikor az embert borzadály fogja el; a mélabusaknál azt tapasztalni, hogy feltünő gyorsan áll be az őszülés, annak bizonyi ékául, hogy a haj növése és állapota mily szorosan összefüggő az idegrendszerrel.

Egy sápkóros leányt ismertem, kinek haja a hajgyökértől két hüvelyknyire teljesen ősz volt, mig felső részén barna. Ez még jó, mert a világ nem látta, hogy őszült. Egy vérszegény fiatal ember pedig egyes helyein elveszté a hajszinét s feje oly tarka volt, akár egy zebra.

Mindezen állapotok oka a hajtanyai hiányos táplálékában, vagy vérszegénységében, melyek rendesen a testi erőt kimerítő lázas betegségek után következnek, vagy pedig az idegrendszer megbomlásában rejlenek.

Az irodalomban nem egy példáját látjuk a rögtöni őszülésnek, midőn ugyanis rendkivüli nagy idegrázkódtatás következtében az ember megőszült.

De nemcsak a költők festik igy. Gyönyörüen ecsetelik meghatóan sorokban rajzolva a földdult lélek állapotát a megbomlott idegek tusáját, melyek éppen oly diszharmonikusak, mint a hangok, melyeket a megtépett hurok adnak, s aztán, midőn az egy éjszakán át megőszült férfiu lemondását festik: az mind igen szép és megható. De azt mondja rá egy-egy kétkedő, hogy az ilyent csak a költő fantáziája gondolhatja ki, ily badarság nem esheti meg a mai világban. Dehogy nem, melyen tisztelt kétkedők; az életnek, a sorsnak nagyobb fantáziája van, mint egy millió költőnek összevéve.

A tudomány bajnokai, az orvosi kar legkiválóbbjai is állitják azt; mint az elhunyt bécsi tanár Hebra, határozottan mondják, hogy vannak ilyen esetek, midőn valaki rendkivül erős ideg rázkódtatás következtében hirtelen megőszül, e hirtelen alatt természetesen néhány órát értve; de hát egy emberöltőt tekintve, néhány röpke órai megőszülés igazán rögtöninek mondható.

Hebra és dr. Pinius berlini hajspecialista szerint a haj — normális körülmények közt — meglehetős lassan őszül; ősz pedig alulról felfelé. De hát nem normális körülmény közt? Pedig bizony gyakran az élet, s némely ember egész élete nem egyéb, mint abnormális körülmények áncolata.

S csak az a jó, hogy az ilyen eseteket nem jegyezik föl mind; hiszen lenne akkor a szomoruságok történetének dolga.

Mosler s Lundris tanárok Greifswaldban 1866-ban észleltek egy beteget, a ki ott szemük láttára egy több órai örjöngés után teljesen megőszült.

A világtörténelem beszéli, hogy Morus Tamás VIII. Henrik angol király kancellárja, kit zsarnok ura lefejeztetett, halálitéletének meghallgatása után rögtön hófehérré őszült. A krónikákban olvassuk, hogy Ubipertus barát magasabb isteni rendeletből egy éjen át megőszült, hogy elég öreg legyen a püspöksüveg viselésére. Mária Antónia Franciaország szép és szerencsétlen királynéja a Temple börtönében egy éj alatt megőszült.

Számos adat áll rendelkezésünkre, melyek szerint oly emberek közül sokan megőszültek, kik tudták, hogy másnap halniok kell, még pedig a vérpadon, szégyenhalállal, vagy a kikre valami nagy csapás, rémes szerencsétlenség várt.

De talán sok is volt az őszülésről!

Az őszülést a tudomány igy magyarázza: a hajfestény kiveszése. De hát a szép hófehér, vagy ezüstszürke hajat nem-e a festény adja meg? Különben erről vitatkozzanak az orvosok.

A haj őszülését megakadályozni nem lehet, csak elpalástolni. Vannak olyan növényedvek és vegyszerek, melyekkel minden kár nélkül tetszés szerint megváltoztathatjuk a haj szinét.

Szürkülő és gyorsan feherbemenő hajat lehet barnára vagy feketére változtatni, vagy hogy müszavakkal éljünk: a szürkülő hajat feketére korrigálni, magyarul festeni, csakhogy azután mindig festeni kell, nehogy ugy járjanak mint az én vidéki patikárius ismerősöm, a ki java erejében élt még akkor, midőn feje deresedni kezdett, felvén az öregségnek még látszatától is — akkor udvarolt menyasszonyának — ugyancsak festé a haját, koromfeketére még pedig. Mikor a leány az ő felesége lett, s a mézes hetek elröpülése után beállitak az unalmas napok, a mosolygó, játszi verőfény után a komba köd; a jó patikárius megúnta festeni a haját, mert kinek kivánt volna tetszeni unalmas falujában? Idők multak, talán a tükörbe sem nézett, egyszer csak felesége észre veszi, hogy férjének haja

volna, s csak akkor sóhajtoz érte keservesen, mikor már meglepte a betegség. Így van ez minden egyébbel. Egészen bizonyosra vehetjük, hogy abban a korban, melyet mi most visszasóhajtunk, éppen olyan elégedetlenek voltak az emberek a fennálló viszonyokkal, mint mi a mostani viszonyokkal, és éppen olyan sóvárgással tekintettek vissza az elmult életviszonyokra, mint mi.

A folytonos fejlődés, átalakulás örök törvényében rejlik az, hogy életviszonyainknak folytonosan változnia, formálódnia kell a szerint, amint más-más körülmények, állapotok hatása magával hozza.

Hogy azután ezek az életviszonyok melyik minőségükben hatnak lendületesebben az egész emberiség egyetemének sorsára, azt megállapitani mindig a jövő, a történelem itéletének marad fenn. Mert azokat az életviszonyokot ilyen magasabb szempontból sohasem itélhetik meg azok, akik közvetlenül benne élnek. Mi életviszonyaink közül akarhányat nagyon kedvezőtlennek találhatunk a mi közvetlen sorsunk szempontjából, a mik az egész emberiség jövője, közös sorsa szempontjából talán nagyon is üdvösek vagy legalább üdvös eredményekkel fognak járni.

Ha jól meggondoljuk a dolgot, magukban a megváltozott életviszonyok talán nem is szülnének olyan nagyfoku elégületlenséget; mindig inkább az a gyöngeségünk szüli, hogy ezekbe a megváltozott életviszonyokba rémséges nehezen birjuk magunkat beleélni vagy egyáltalán nem is birjuk.

Lényegesen megváltozott életviszonyokkal állunk szemben mostan is. Hogy mik, minő hatások erebményezték ezt a lényeges változást: annak kutatása, kimutatása nem tartozhatik egy rövidebb ujságcikk keretébe. Elég nekünk a különben is mindenki előtt eltagadhatatlan bizonyossággal fekvő tényt konstatálni.

Ma már sokkal nehezebb megélni, sokkal nehezebb a munkája után élő embernek az anyagi egyensulyt eltalálni, mint néhány évtized előtt. Akkor még a társadalmi életben vidámabb volt a hangulat; napirenden voltak az ugynevezett családias összejövetelek; most itt, most ott volt egy-egy hatalmas ebéd vagy vacsora, utána kirándulás vagy tánc. Ez még akkor nem került olyan igen sokba, mert olcsóbb volt minden és sokkal szerényebbek voltak az igények.

De tessék ezt megpróbálni most, mikor az igények szertelenül megszaporodtak, a drágaság nagyobb lett; a jövedelem pedig a régi maradt! Ennek a próbának, ha különösen gyakoribbá válik, okvetlenül anyagi romlással kell járnia.

Ez nem pusztán föltételes állitás; mert tények, szomoru tények bizonyitják ezt is. Csak körül kell tekinteni. Azok az emberek, a kik a megváltozott életviszonyok tekintetbe vétele nélkül tovább folytatják az évtizedek előtti szokásokat a nélkül, hogy régi jövedelmök emelkedett volna: ezt mindig anyagi helyzetök megrenditésével teszik.

Mindebből az következik, hogy mi az életviszonyok változásának gátat sohasem vethetünk ugyan, de rendelkezünk önakarattal arra nézve, hogy a folyton változó életviszonyokhoz alkalmazkodhassunk. Ennél fogva arra kell törekednünk, hogy a társadalmi élet közszelleme is már olyan irányban bontakozzék ki, hogy az esetleg beálló változások alkalmával az uj viszonyokba való beilleszkedéshez szükséges erőket már a társadalom közszelleme megadja mindenkinek.

Az mindig veszélylyel jár egyesekre, ha a társadalmi élet közszelleme olyan, hogy a megváltozott életviszonyokkal való dacolást, kihivó szembeszállást fejleszti s mintegy versenyre izgatja a küzdő anyagi erőket, hogy ki birja tovább, vagy ki birja most is.

Azzal, hogy a mult után sóhajtozunk; hogy a megváltozott életviszonyokkal szemben elégedetlenkedünk: éppenséggel nem változtatjuk meg a helyzetet és magunkon sem segitünk. De ha kellő okossággal arra törekszünk, hogy a megváltozott életviszonyok arányában módosuljon életmódunk is; ha igényeinkkel szépen beletüdünk illeszkedni az uj életkörülményekbe: okvetlenül elérjük az óhajtott eredményt, ha több küzdelemmel is, de tisztességes existenciát biztosithatunk magunknak és családunknak.

---

megváltozott: nem megőszült, hanem megszőlődült. Sima olyan zöldes, mintha békalencsés tóbuktatta volna fejét.

Azért hát ne fessük a hajunkat! Mert még jó szerencse, ha a festés után csak más színüvé változik a haj, de sokkal nagyobb baj az, ha a festék megritkitja a dus fürtöket, s a fejet oly kopaszra tarolja, minő a határ a hűvös ősz végén. Okoz azonban nagyobb bajt is; különösen az olyan festékek, melyek ólom tartalmuak, veszélyesek. Már pedig az a számtalan „salonhajfestő" s más hangzatos czimü festékek jó nagyrészében van ólom, mely mérges hatásu. A chronikus ólom mérgezések, melyeket az ilyféle festékekkel való élés idéz elő, a következő tünetekben nyilvánulnak: a bőr megsárgul, a foghus halványodik és kékesfekete homokszerü anyag rakódik le, a szájból kellemetlen szag terjed s a betegnek mindig lém-iz van a szájában; később lesovánvodik, gyomorbántalmakban szenved, majd elviselhetetlen fájdalmak gyötrik, agya is meg lesz támadva, s ha orvosi kéz nincs jelen, vagy a baj idült, könnyen beállhat a halál.

Egy tisztességes gyógyszerész nem is készit és nem is árul ólommal készült hajfestéket. A sötét színüre festő präparatumok nagyobbára a következő oldatokból állnak: salétromsavas ezüst, pyrogallus sav, kénmáj, kénenypräparatumok, rézvitriol, ecetsavas vas és egyéb. A növényi alkatrészekből készült festékhez, csak dióhéj leve szolgáltat anyagot, valamint a perzsa henna por és az indigó levél-por.

Az ugynevezett „diókivonat" semmiféle összekötöttésben nem áll a dióval, hanem ásványalkatrészekből áll, nevezetesen pyrogallus-savból, vas- és rézchloridból, sósavból és illatszeres vizből.

A kövér olajok, minő a tojásolaj, muskátvirágolaj, patazsir s más egyebek sötétre festik ugyan a hajat, de a sötét szin csak addig tart, mig a haj meg nem szárad.

Vörös hajat szőkévé a kénenyperoxid varázsolja, mely lehetőleg frissen készitendő. Ezt minden fontolgatás nélkül lehet alkalmazni, mivel nem ártalmas, s valóban alkalmas is; azért lehet a nagy városokban annyi csodaszép szőke leányt és asszonyt látni.

Csak az az egy megjegyzésünk van, hogy azok, a kik hajukat festik, örökké a fodrász rabjai lesznek. Azért fontolja meg az ember jól, mielőtt a nagy lépést megtenné. Minden hatodik héten ujra kell festeni a hajat, a szakállat, a bajuszt pedig sokkal rövidebb időközökben, mivel ez gyorsabban nő, mint a haj.

Ha elmulasztjuk az ujra festést, akkor hamar foltos lesz a haj s a karórvendő szemek gunymosolyának tárgya lesz jó magunkkal együtt.

Azért legjobb minden ugy, a hogy van. Lengjen szemünk előtt az imént elbeszélt példa, a zöld haju patikárius, és ne iparkodjunk vele versenyezni. Egy kékszakállu herceg igen érdekes hódító lehetett a maga idejében, de egy zöld haju gavallér napjainkban nem igen fog a szép asszonyok kegyével dicsekedni. Hadd maradjon vörös a haj és szakáll, ha isten ugy teremtette. A Barbarossák mindig érdekesek.

Politikai szemle.

Országgyülés.

I.

Egy egész csomó szenzacióval kezdődött a hétfői ülés. Amolyan apró, szalid szenzaciók voltak ezek: nem viharosak, de annál kellemesebbek.

Az első szenzáció a folyosó volt; a mely ugy megtelt, mintha nem is hétfő volna. Az igaz — hogy szavazások igérkeztek.

A második szenzáció — a napirend vala. A legtekintélyesebb napirend, a mely csak elképzelhető. Nem kevesebb, mint tizennégy pont diszitette a programmot. Elkezetes egyvelegben appropriáció, hódoló feliratok és vicinális vasut.

A harmadik szenzáció — *Mécsy* Antal volt: a ki nem beszélt. Pedig fel volt iratkozva az öreg úr, de letörülközött.

Azután még egyre jöttek a meglepetések; ilyenformán:

— Következik az appropriációs javaslat folytatólagos tárgyalása — jelenti az elnöklő *Berzeiczy* Alberti — Ki van feliratkozva?

— *Sima* Ferenc! — szólt le Lakatos Miklós jegyző.

— Nincs itt! — konstatálja *Olay* Lajos

— *Eötvös* Károly! — hivogat tovább Lakatos.

— Nincs itt! — hangzik megint a feleiet.

Két perc mulva nagy éljenzés zugott fel a jobboldalon. A költségvetési meghatalmazási javaslat részleteiben is meg volt szavazva.

Az appropriációs vita végleg véget ért.

Előbb azonban a néppárti *Buzáth* Ferenc kért szót napirend előtt, hogy szombaton elmondott félreértett szavai értelmét helyreigazitsa.

A Zsigárdy feliratai javaslatának is megkegyelmeztek, csak *Barabás* Béla jelentette ki az igazságügyi-bizottság ellenzéki tagjai nevében, hogy semmi közük ehhez a *jeles fogalmazványhoz*.

Ezután a törvényjavaslatoknak hosszu sorozatát darálták le, minden felszólalás nélkül. Egyes javaslatoknál még az illető szakminiszter sem volt jelen a Házban.

Megint igaza lett annak a mondásnak, hogy mennél hosszabb a napirend, annál rövidebb az ülés. Negyed tizenkettőre letárgyalták a tizennegyedik pontot is.

II.

A képviselőház keddi ülése nagyon rövid ideig tartott. Az elnök bejelentette, hogy *Mandel* Pál alsó-lendvai mandátuma végleg igazolva van. A hétfőn elfogadott öt törvényjavaslatot olvasta föl Molnár Antal jegyző s a Ház e harmadszori olvasásban is megszavazta valamennyit. Ennek végeztével Szilágyi Dezső bejelentette, hogy a szerdai ülésen, a mely tizenegy órakor kezdődik, hét interpellációra lognak felelni a miniszterek. A feleletek közt van az is, a melyet *Polónyi* Géza nak, a Newyork-féle biztositások dolgában tett interpellációjára ad a kormány. Ezt a választ érthető érdeklődéssel várják a honatyák.

Tollfuttában.

Apró kis normalista gyerekek voltunk. Már harminckét esztendeje annak.

Egyik jó tanitónk azt akarta, hogy elemezzük az elmenk; fogós kérdéseket diktált nekünk, a mikre irásban kellett feleinl.

Mi már akkor erős hivei voltunk a *szóbeli* eljárásnak. Ez az *irásbeliség*, amely igen sokszor elütött bennünket a kedves lapdától, sohogysem volt ínyünkre. Legtöbbször ugy történt, hogy inkább a tollszár végét el sitettük a fogainkkal, elmenk pedig elszabadult pillangóként röpködte be a „*mélás*" teret.

Jól emlékezem: egyszer különösen nagy martiriumja volt a tollszár végének.

A fogós kérdések között ez volt a leglogósabb: „*Miért van a cukrásznak fehér sapkája?*"

Tessék erre feleinl!

Ráguk a tollszárat és irtunk különböző feleleteket.

„Hogy mindig tiszta legyen."

„Hogy meglásson rajta azonnal mindep piszkot."

Hogy a hab meg ne lássék rajta, ha keverés közben ráfecsesen."

„Hogy az is olyan legyen, mint a fehér cukor."

Szóval elmondtunk, leirtunk mindent, ami csak a gyermeki fejünkből kikerült.

Mikor felolvastuk, jó tanitónk áldott, szelid arcával édesen mosolyogva nézett ránk.

— Egyik sem találta el. Még egyszer feladom!

Még egyszer megpróbáltuk mi is a tollrágást. Nem sült ki semmi.

Valamelyik furfangos lurkó egyszer fölugrik s nagyot nevet.

— Gyerekek, ne törjétek a fejeteket! Engem ismer a cukrász; elmegyek megkérdezem. Az csak tudja, hogy miért van neki a fehér sapkája.

Ezt nagy örömriadallal fogadtuk.

Neki iramodtunk vagy tizen, el az utcavégi cukrászhoz!

Pajtásunk másodmagával bement, mi pedig szinte visszafojtott lélekzettel vártuk őket a cukrászbolt ajtajában.

Hamar kijöttek.

Összedugtuk fejünket.

— Miért van hát, no?

Egyik kis pajtásunk szinte röstelkedve mondta:

— Azt mondja a cukrász bácsi: azért van a fehér sapkája, hogy föltegye.

Mi nagyobb dolgot vártunk.

— Ez az egész? Iszen ez semmi!

Pedig hát csakugyan ez volt az egész.

***

Az élet nagy iskolájában is kapunk föl fogós kérdéseket. Ezeket már nem fogós, hanem *problematikus* kérdéseknek hivjuk. Mert most már nagy gyerekek vagyunk; mi már nem az emlőket élesitjük, hanem filozofálunk.

És hogyan keletkeznek ezek a problematikus kérdések?

*

A kávéházi asztalnál ül két fiatalember. Egyik kávét szürcsöl, a másik ujságot olvas.

Az ujságolvasó nagyot sóhajt.

(Kossuth Ferenc elegikus hangon beszél a közszellem züllésérol.)

A kávézó felüti fejét s figyel.

Az ujságolvasó tovább olvas. E közben szatirikus mosoly vonul el arcán.

(Mócsy Antal predikál a felebaráti szeretetről.)

A kávézó szemei kidülednek. Felugrik s az olvasó fiatalember e é á l.

— Magas szemtelen, pimasz fráter! Itt a névjegyem. Várom a segédeit.

Sarkon fordul és ott hagyja bámuló asztaltársát.

Az inzultusra többen oda sietnek.

— Ez becsületsértés! Meg kell verekedni!

Hát meg is verekednek.

Ha vér folyt: jó, ha nem folyt: még jobb. A fő, hogy megverekedtek a becsületért.

*

A kávéház egyik szögleti asztalánál ül egy ur és nézi a kasszirosnőt, hogy milyen kedves gondtalansággal rakosgatja a cukorkockákat adagokba.

Egy másik szögleti asztalnál szintén egy ur ül és hol a kisasszonyra tekint olvatag szemekkel, hol pedig arra a másik urra vet szemeiből villámló sugarakat.

Egyszer csak föláll s egyenesen hozzá megy.

— Ön gusztál ugy-é bár?

Az ránéz és bámul. Aztán kérdi:

— Talán ferblizésre méltóztatik hivni. Köszönöm. Nem szoktam játszani.

Erre egy hatalmas ökölcsapás rengeti meg a fehér márvány-asztalt s végig-harsog a terem minden zegén-zugán:

— Maga tolakodó, szemtelen, hitvány, komisz, gazember. Itt a névjegyem. Várom a segédeit.

Sarkon fordul, elsiet.

A többi vendég mind fölsziszszen.

Az ismerősök az inzultálthoz rohannak.

— Becsületsértés! Meg kell verekedni.

Meg is verekednek a becsületért.

*

Kard csattog, pisztoly durran. Egyiknek csak vére hull, a másik bele is harap a fübe a becsületért.

Itt a becsületért, ott a becsületért, amott a becsületért, mindenütt a becsületért.

A józan ész, az élet-iskola mestere, ilyen formában adja föl a komoly, kűzdelmes, céltudatos élet normalistáinak a fogós kérdést: *„Miért van a becsület?"*

És azok minden fejtörés nélkül rá felelik: „Hogy megverekedjünk érte."

A higgadt, józan ész szeliden azt mondja:

— Nem találtátok el. Még egyszer föladom.

Mikor azután az élet normalistái megkérdezik az élet komoly, érett munkásait akik szentség gyanánt őrzik a magúk és mások becsületét, hogy miért is van hát a becsület: ezek csendes, nyugodt hangon azt mondják:

— A becsület azért van fiaim, hogy magunkban is, másokban is megbecsüljük.

Az élet normalistái aztán szinte röstelkedve mondják:

— Hát ez az egész? Iszen ez semmi!

Pedig hát ez az egész: ez a *minden*: a legdrágább kincsecske, a becsülettel szemben.

—y.

HIREK.

— **Uj titkos tanácsos.** Egyházmegyénk fejének báró *Hornig* Károly veszprémi püspöknek a király a valóságos belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— **Eskövö.** *Schlesinger* Izidor helybeli kereskedő vasárnap délután vezette oltárhoz *Haas* Józsa kisasszonyt, *Haas* Manó kereskedő leányát Veszprémben.

— **Eljegyzés.** *Rothschild* Ödön a sárvári Ella malom főkönyvelője, eljegyezte *Korényi* Etelkát Zala Egerszegről.

— **Bischitzné meghalt.** Ezen gyászhir hétfőn a délelőtti órákban már eljutott városunkba is, általános részvétet keltve mindazon körökben, hol az emberszeretet nem ismeretlen fogalom. Hevesi *Bischitz* Dávidné — a humánizmus ezen tiszteletreméltó és kiváló alakja — a nagykanizsai *izr. jótékony nőegylet* egyetlen tiszteletbeli tagja volt, azon kiváló érdemeknél fogva, melyeket ezen egylet és a népkonyha körül magának szerzett. A nőegylet meleghangu részvétiratot küldött a pesti izr. nőegyletnek, melynek az elhunyt örökös elnöke volt.

— **Államsegély.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a csáktornyai alsófoku iparos tanonciskola számára az 1897—8-iki iskolai évre 800 forint államsegélyt utalványozott ki.

— **Gazdy Aranka jutalomjátéka.** Csütörtökön este lép fel utoljára *Gazdy Aranka* a *„Dolovai nabob leánya"*-ban. Job Vilma szerepét fogja játszani ez alkalommal. A fiatal művésznőre itt külön sorokban nem szükséges a közönség figyelmét felhivni, mert az ő neve minden egyes alkalommal nagy számu látogatót vonzott a szinházba. Ez az est lesz a legméltóbb és legzajosabb befejezése az ő rövid ittlétének, az ő kicsi számu, de annál nagyobb sikereinek.

— **Kinevezés.** A budapesti főügyész Jankovich Miksa cs. és kir. 29. számu gyalogezredbeli igazolványos őrmestert a helybeli kir. törv.-székhez fogházmesternek nevezte ki.

— **Halálozás.** *Krámer* Lajos nagykanizsai tanitót mély gyász érte; édes atyja *Kramer* József folyó hó 24-én életének 72-ik évében elhunyt Nagy-Bajomba, hol az öreg ur általános tiszteletnek és szeretetnek örvendett. Özvegyén kivül, kivel 48 évig élt a legboldogabb házasságban, öt gyermeke és számos unokája gyászolja.

— **A kereskedelmi segélyző pénztár közgyülése.** A nagykanizsai *Kereskedelmi Segélyző Pénztár* folyó hó 27-én *Halphen* Mór elnök elnöklete alatt ugy a munkaadók, mint az alkalmazottak szép érdeklődése mellett tartotta meg évi rendes közgyülését. Miután az elnök a határozatképességet konstatálta, *Rosenfeld* Lajos titkár beszámolt az igazgatóság és a pénztár mult évi működéséről. A közgyülés örömmel vette tudomásul, hogy a pénztár most már a kellő mederben működik és hogy hivatásának teljes mérvben megfelel. A pénztár 1897. május havában történt rekonstrukciója alkalmával összeiratott 202 kereskedelmi alkalmazott, időközben bejelentetett 85, kijelentetett 92, jelenlegi tagszám 195. Sajnálattal emlitette fel a titkár, hogy egyes munkaadók a törvény tilalma ellenére az alkalmazottak által fizettetik az egész járulékot, továbbá, hogy egyes cégek alkalmazottjaik után hibátlan csekély fizetést vallanak be; hevesen megtámadta a továbbiban azon cégeket, melyek semmikép nem akarják magukat a törvény követelményeinek alávetni. A közgyülés az igazgatóság jelentését tudomásul vette és utasitotta az elnökséget, hogy a mulasztó cégek ellenében a törvény teljes szigorával járjon el. A zárszámadás tudomásul vétele után megejtetett az uj választás. *Igazgatósági tagokká* választattak 2 évre: a munkaadók csoportjából: Deutsch Lajos, Ledofsky Armin, a biztositottak csoportjából: Erdős Lajos, Friedländer Miksa, Matán Ödön, Natz Frigyes, Roth Jakab, Singer Jenő; póttagokká: Mondschein Béla, Dömötör Sándor és Kovács Gusztáv; a *felügyelő bizottságba* 1 évre: Böhm Emil, Neu Lajos (munkaadók), Kormuth Markus, Weisz Lipót, László Vilmos, Augenfeld Rezső (biztositott alkalmazottak); *a választott biróságba* 1 évre: Polák József, Schwarz Gusztáv (munkaadók), Fenyves Sándor, Stolzer Zsigmond (biztositott alkalmazottak). A választás eredményének kihirdetése után elnök a közgyülést bezárta. — Közvetlen a közgyüles után megtartotta az igazgatóság *alakuló* ülését és megválasztotta: *Deutsch* Lajost pénztárnokká, *Ledofsky* Armint ellenőrré és *Rosenfeld* Lajost titkárrá.

— **Szinházi zenekar hangversenye.** *Schultz* Adolf zenekari igazgató vezetése alatt a szinházi zenekar a Polgári Egylet vendéglő helyiségében hangversenyzett a minapában, igazi műélvezetben részesitvén a termet zsufolásig megtöltő közönséget, mely szivesen venné, ha mielőbb egy második hangversenynyel kedveskednék a szinházi zenekar. Miudamellett ajánljuk a nagytehetségü zenekari igazgatónak, hogy a jövő műsorba néhány vidámabb operettett is

Hölgyek figyelmébe!

Az egyedüli szirtalan arcszkenőcs, feltétlen biztos hatással

A

Árak: 1 nagy korsó 2 kor. 1 kis korsó 1 kor.

CRÈME NIOBE.

Árak: 1 nagy korsó 1 kor. 1 kis korsó 1 kor.

Egyedüli főraktár: ALT és BÖHM NAGY-KANIZSA.

vegyen fel, mert a közönség nagy általánosságban nem annyira műértő, hogy nagy opera áriák folytonos előadásaban, ha ez még oly művészies is — gyönyörködni tudna.

— **Az ifi. munkásképző egyesület** vasárnap délután tartotta rendes évi közgyülését saját egyleti helyiségében. A közgyülést *Fischel* Lajos elnök nyitotta meg, egyuttal lelkes felhivásban kéri az egyesület jelenlegi tagjait: hassanak oda, hogy a taglétszám emelkedjék, különösen az iparos ifjak között, a mennyiben ujabban városunk különböző társadalmi osztályaiból sokan beléptek az egyesület kötelékébe. *Fitos* Imre, a pénztári jelentést mutatta be. A közgyülés igen rövid idő alatt lezajlott. A megejtett választás eredménye: *Elnök*: Fischel Lajos. Alelnök: Zálesz János, Pénztárnok: Fitos Imre. Ellenőr: Klobosza Lajos. Jegyző: Salgó Sándor. Háznagy: Nyári János. Könyvtárnok: Zalai Károly. Választmány: Ofenbeck Vilmos, Nagy János, Muzikár Vince, Eichner Sándor, Ofenbeck Károly, Donászi László, Vidéky János, Weinstein Lipót, Segesdy István, Asztalos Béla, Taraszovits Béla, Keller János, Póttagok: Cvetkó Ferenc, Filipovits Sándor Winkler Gusztáv, Tóth Mihály, Kondor Gyula, Balázsi Károly. Számvizsgáló-bizottsági tagok: Varga Gyula, Bódis Béla, Pusolszki Sándor, Miltényi Gyula, Rosenkrantz Géza.

— **Uj tüzoltó főparancsnok.** A zalaegerszegi önkéntes tüzoltó-egyesület e hó 20-án tartott közgyülésen *Borbély* György állami főgimnáziumi tanárt egyhangulag tüzoltó főparancsnoknak választotta meg.

Titokzatos gyilkosság. Somogy-Szent-Miklós és Bagola között a napokban egy ismeretlen férfi-hullására akadtak. Az orvosrendőri vizsgálat megállapitotta, hogy az ismeretlent egy doronggal verték agyon, aztán levetkőztették. A ruháit nem messze a hullától megtalálták, mely egy olcsóbb, de jó állapotban levő nadrágból és sötétszinü barnaprémes kabátból állott. A megyilkolt 20—21 éves bajusz és szakál nélküli, rövidre nyirott világos gesztenyeszinü haju férfi, — mellette egy nádpálcát és egy féligégett cigarettet találtak még. Ruházatáról és kezeiről következtetve valószinü, hogy iparos lehetett. A vizsgálat feltételezi, hogy a meggyilkolt egyén a Csurgón folyt sorozatról mehetett haza felé s útközben vagy valamelyik ujonctársa, vagy valami rabló áldozatául esett. A tettest nyomozzák.

— **A „Cseléd-otthon."** A helybeli cseléd-ügynek társadalmi uton való rendezésére egy „Cseléd-Otthon" egyesület alakitását vették tervbe. A „Cseléd-otthon"-t jótékonysági alapon, minden üzérkedés és haszon teljes kizárásával akarják szervezni. Egyelőre csak tisztán humanitarius uton. Később fogják a városi hatóságot kérni, hogy az egyesületet ő is támogassa és ho y szabályrendeletet alkosson, mely szerint az összes cselédek és cselédtartók a „Cseléd-otthon"-nak tagjai legyenek. Az egyesület célja, helynélküli cselédeknek családi otthont biztositani, beteg cselédeknek gyógyitásáról bizonyos ideig ingyen gondoskodni: az egyesület a cselédszerzést ingyen végzi s végül a jó magaviseletü cselédeket jutalomban részesiti. A gazda cselédenkint és hónaponkint 25 krt. a cseléd 5 frt bérig 20 krt, 10 frtig 30 krt, 10 frt béren felül pedig 40 krt köteles fizetni. — April hó 3-án vasárnap délután 4 órakor a városház nagy termében tartják az első közgyülést. A szervező bizottság felkéri a város nemszivü hölgyeit, hogy a közgyülésen sziveskedjenek részt venni és a hölgyválasztmányi tagságot megválasztás esetén elfogadni.

— **Szalonka helyett képviselőt lőtt.** Egy somogymegyei szalonkavadászaton kellemetlen kalandja volt Makkfalvay Géza orsz. képviselőnek. Egyik szomszédja a fölrepülő szalonka helyett véletlenül őt lőtte meg. Az apró sörét, melylyel a fegyver töltve volt, négy helyen sebezte meg Makkfalvayt; négy szem furódott testébe. Kettő arcban találta és ezek közül az egyik a nyelvét is megsértette, egy a mellén, egy pedig a lábát sebezte meg. Szerencsére, a sérülés nem volt sulyos.

— **Bejelentett gyujtogatás.** *Barcstelepről* irja tudósitónk: Ugy látszik, nálunk most már minden vasárnapnak meg van a maga tüzesete. Az elmult héten három ház égett le, ma pedig *Korpán* Bálint háza gyuladt ki, de minthogy a gyujtogató előre bejelentette, hogy a házat föl fogja gyujtani, a tüzoltó fecskendő már készenlétben várta a tüzet, hogy azt mindjárt lokalizálni is lehetett. A dolog ugy történt, hogy szombaton virradóra valaki cédulát ragasztott Korpán házának kapujára, hogy, mert az éjjel vonakodott kukoricát adni, másnap az ő és szomszédjának a házát föl fogják gyujtani. A házbeliek azonnal elmentek a jegyzőhöz jelentést tenni, aki óvatosságból kirendelte a fecskendőt, és tényleg délután 6 órakor ki is gyuladt a ház, melynek tulajdonosára azért haragudtak meg, mert a mult heti tüznél segiteni nem akart. A ház teteje teljesen leégett, de a tüzoltóság egész éjjel őrizte a szomszédos házat, melyről szinién bejelentették, hogy föl fogják gyujtani. A tenyegetés ezen részét nem váltotta be a még ismeretlen tettes.

— **Gyilkos vő és feleség.** *Veszprémből* irják a következőket: A szomszédos *Kádárta* község lakosságát kegyetlen, véres büntény tartja izgalomban. A mult péntekre virradóra *Endrédy* János volt községi biró házának udvarán a kutban egy holttestre bukkantak a vizmerők. A fél falu összefutott a hirre, s nyomban kihuzták a holttestet a kutból s abban magára a gazdára, *Endrédy* Jánosra ismerték. A holttesten levő nyomok kétségtelenül tanusitották, hogy Endrédy gyilkosság áldozata lett s holttestét gyilkosai dobták a kutba. A gyanu nyomban *feleségére* és *vejére, Nagy* Jánosra irányult a kik már ezelőtt vagy négy hónappal valami örökösödési ügy miatt ugy megverték Endrédyt, hogy csaknem bele ehalt, — Endrédy hétfőn este 9 óráig a korcsmában üldögélt és innen egyenesen hazament. Később egy legény, a ki elhaladt a háza előtt, az ablakon benézve, a lócán feküdni látta. A szobában levő nyomok mutatják, hogy itt — álmában — verték agyon a szegény embert s holttestét a szoba padlóján és az udvaron végigvonszolták a kutig. Mikor reggel rábukkantak, Endrédy felesége *nem volt otthon*. Később érkezett haza és azt állitotta, hogy egész éjjel nem volt otthon, másut töltötte az éjszakát. *Duschel* Károly csendőrhadnagy, veszprémi szakaszparancsnok több csendőrrel kiment a helyszinére s megindította a vizsgálatot.

— **Önként jelentkezett.** Nehány hét előtt, a Csáktornyán állomásozó ulanus század egyik közlegénye, *Jurkovics* András megszökött. A nyomozás nem vezetett eredményre, de a napokban a megugrott vitéz önként jelentkezett a parancsnokságnál.

— **Halál a kocsikerék alatt.** Bókaházán *Németh* Jánosné 4 éves Mari leánykáját tegnapelőtt egy gabonával terhelt kocsi elgázolta. A kicsi gyermek az utca közepén játszadozott, a közeledő gabonás kocsi kocsisa figyelmét nem vonta magára, igy történt meg a szerencsétlenség. A leányka gerincén gázoltak át a kerekek. Szörnyet halt.

— **Tilalmas a kivitel.** A földmivelési miniszter közzé teszi, hogy az osztrák belügymini zter március 18-tól kezdődő érvénynyel, sertésvész miatt a sertések kivitelét Ausztriába Zalamegye területéről betiltotta.

— **Marozás eredménye Sümegen.** A sümegi járás katona-köteleseinek ujoncállitását 22-én fejezték be. Sor alá került 598, besoroztak közülök 153-at. Távol maradt 50, ismeretlen helyen tartózkodik 15. A katona-köteleseknek bevált 25·9%.

— **Állategészségügyi kimutatás.** Kedvező fordulat állott be vármegyénk területén az állat betegségben. C-upán négy községben uralkodik enyhe sertésvész: Petőhenye, Rátka, Türje és Zala-Koppányban. A többi állatok között járványszerü betegség nincs.

— **A New-York** életbiztositó-társaság, hogy milyen alaptalanul lett megburcolva a napokban, élesen bizonyitja a mai lapunkban közzétett nyilatkozat. A New-York a világ legnagyobb és legmegbizhatóbb biztositó intézeteinek egyike, s jó hirneve és szolidsága miatt közkedveltségnek örvend; minden józanul gondolkozó le tudja szállitani kellő értékükre a légből kapott és felfujt vádakat.

— **Eladó ház.** Nagy-Kanizsán, élénk forgalmu utcában levő, jövedelmező bérház, jó menetelü üzlettel, szabadkézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Szinház.

Nem *voltam* soha szinikritikus és *ma sem vagyok* az, egész egyszerűen, mert nem értek hozzá. Nem tanultam én soha semmit, a volt tanárai nat csak ma nem szeretem, és nem csodálkozom egy csöppet sem, hogy valamikor a literaturából alaposan elbuktam, mert azt hiszem, hogy ma is csak ugy járnék. Egynek örülök: az én volt tanáraim nem irtak soha és ma sem irnak szinikritikákat, legalább Kanizsán nem.

Kritikus! Egy kissé nevetségesen hangzik ez a szó falun, vidéken, ott hol állandó szinházról csak szép álmokat sző nehány bolondos fejü ábrándozó.

Ha modern, szép szinpadot akarok látni, ha jó előadást akarok végigélvezni, Pestre utazom, vagy Becsbe megyek; de azért láttam már itthon is sok sikerült, összevágó előadást s mint *szini tudósító* (korántsem *kritikus*) szólottam már több izben szinészeinkről, de soha a plasztikus *idomról*, a mely véletlenül vatta is lehet.

Csodálatos azonban, hogy sok kisvárosi *volt kritikus* (!) ha véletlenül egyszer bevetődik a nézőtérre, a szép idomokon kívül egyebet nem figyel meg a szinpadon; ir is erről az estéről, csak azért, hogy ezekkel aztán *pázmándiskodhassék*.

Ezt a nehány bevezető sort sokan nem értik meg, de lesznek viszont olyanok is, kik tudják: miért állnak ezek itt. Ide fűztem igazo ásul, mert én nem *voltam* soha szinikritikus és ma sem vagyok az. Lehet, hogy azért vagyok néha *elfogult*, és azért nem irok igen sok rosszat szinészeinkről...

*

Nehány rövid est volt eddig az egész s már is el kell bucsuznunk a társulat jobb tagjaitól. Közeleg Virágvasárnap reggele, szétmegy ekkor a társulat nagyobb része, helyükre ujak jönnek.

Gazdy Aranka is elszerződött egy nagyobb társulathoz. Tiszai Dezsőhöz megy Miskolcra. Közönségünk nagyon megszerette a rokonszenves kedves uri leányt, a tehetséges komoly szinésznőt. Szeretetreméltó volt *Gazdy* Aranka a szinpadon, diszkrét, finom, sohasem hatásvadászó, szerepeit mindig öntudatosság jellemezte; a játéka, a mozdulatai közvetlenek, plasztikusak; néha hatalmasan megnőtt a deszkákon. A mi hibája van, azokat ő maga jól ismeri, elenyésző kicsiségek, hamar leküzdi ezeket. Ki *hét hónap alatt* annyi sikerrel küzdte magát előre, mint Gazdy, annak nyiltsággal bátran jósolhatunk szép jövőt. Ujonc Gazdy csak a kulisszák világában s bizony nem egyszer tekint körül csodálkozva, ha a szinfalak mögötti apróbb csatározások ép előtte folynak le. A lámpák előtt nem haboz soha, ez az ő világa, az a másik, az még idegen előtte, nagyon elkiserte utján a békés, boldog családi ház derüs, tiszta levegője.

Hetényi Elemér, *Gyurmann* Alice. Sz. *Nagy* Imre, *Szepessy* Gusztáv, *Mányai* Aranka, *Gömör* Aurél, a ki mint kiváló maszkirozó tünt ki mindig szintén eltavoznak. A kar férfi és nő tagjaiból szinten kevesen maradnak itt a mostaniak közül. *Deési* pedig mar el is ment. Egy cseppet sem sajnálkozunk ő miatta.

A heti müsoron *„Folt a mely tisztit"*-ben *Gazdy* Aranka aratott ismét zajos sikert. A nézőtér illusztris közönségével volt tele másodszor is. Szinre léptekor az *»Irodalmi és müvészeti kör"* hatalmas szép babérkoszoruját nyujtották fel a szinpadra, a mi kellemesen lepte meg a szinházlátogatók kedvencét. Az első percben a szeretet e váratlan, szép megnyilatkozása nagyon meghatotta a fiatal tragikát, de aztán annál nagyobb ambicióval játszotta is Matild rokonszenves szerepét. A harmadik felvonás végén hatszor a lámpák elé tapsoltak. *Sághy* (Husto) igen kedves volt; müvészi egyszerüséggel, igen szépen játszott. *Gyurman* Alice a hátlan Enriquetával nem tudott tapsokat aratni, a közönség a szivével nézte a darabot, és ilyenkor nem mé tányolja eléggé a müvészetet. *Kocsi* a szobaleány szerepében volt ügyes.

Vasárnap d. u. »Ördög mátkájá«t adták harmadszor.

Este: mérsékelten felemelt, de sokkal nagyobb arányban leszállitott előadásban Verő György látványossága az *„1000 év"* került szinre. Nem a szinészeken, nem is a ruhatáron mulott a siker. Egy kissé merész vállalkozás ekkora szinpadon ily darabot előadni. Több a merészségnél, nem tulozunk, ha azt állitjuk, hogy nevetséges.

Hétfőn: a „Varázsgyűrű"-re került másodszor a sor. A kis *Táborí* Frida és *Mányai* Aranka sok tapsot kaptak.

Hatborzongatóan rémséges: beteg, nyavalyás alakok idegrángató görcsös vergődését végig nézni a szinpadon. Nem a festett világ ez többé, hol illusióba ringat bennünk a biboros palást, a papirmaséból készült arany korona; a hol egy bádoglemez ritmikus gyors hajlítása a mennydörgést, a rostában ide oda hánytorgatott babszemek a szélt és esőt jelzik. Azt hisszük, hogy egy magas kőfallal körülvett óriási épület zord komor folyosóin tolongunk, s az elzárt fülkékből mindenünnen rémséges üvöltés sivító hangjai törnek ki. Fázva, dideregve gyürjük fel kabátunk gallérját, a füleinkbe vattát szeretnénk dugni, oly felemletes a *kórház* folyosóin tolongni, egyedül, egészségesen. Kellemetlen a szinpadról végig nézni a különféle betegségek szimptomáit. Jókai Mór, a költő-király, egyre a szinpadra vágyik, pedig ezen a helyen megköti valami az ő hatalmas szárnyait, nem tud mozogni ezen a téren.

Kedden este került szinre először az ő „*Helvilá*"-ja. Ugy tünik fel, mintha a harminczas évek egyik iszonyatos francia rémregényét forgatnók lefekvés elő't. Felünk tőle, aztán kacagunk a képtelenségeken, de az a beteg leány eltorzult arccal egyre szemünk előtt vergődik, sikongása elhajszolja közelünkből az édes álmot. Nagyon összekuszalódnak ebben a darabban a mese szálai; nincs rendes menete és a mi fő löttébb szokatlan: vannak benne részletek, a hol a szerzőt nem ismerjük többé fel. Az egyes alakok, a nagy hazugságok dacára alkalmat nyujt hatnak a szinésznek alakitásra, de a drámában más is kell. *Gazdy* Aranka a czimszerepet játszotta. Szerepében a fénynek kis leány apróbb vonásaitól az önérzetes büszke nőig minden jellemzetes asszonyi sajátosság összegeződik; ezenkivül a második felvonásban egy iszonyatos betegséget kell bemutatnia. Kedves volt az első felvonásban; a másodikban, mikor a vitus táncot járta ideggörcsben, megborzongatta a közönséget. Iszonyatos volt ezt nézni, nem hálás feladat az ilyen, de a közönség zajosan megtapsolta őt nyilt szinen. A többi felvonásokban a komoly, az életharcában erős akarattal küzdő nőt igen szépen adta. *Sághy* (Meritoris) ellenszenves szerepében is hatást tudott kelteni. Ez a leghazugabb karakter ebben a darabban, de *Sághy* minden részletében megértette az iró intencióit és megkapó realizmussal játszott. *Gyurman* Alic ügyesen vitte előbbre ezt a rossz darabot, sok jóakaratot pazarolt szerepére. *Hidvéghy*, *Hetényi*, *Szepesi*, *Izsó* és *Göndör* sikerült játékukkal nem tudták a közönséget ama nézetében megingatni, hogy ez a darab rossz.

Az előadást a városi szegénypalap javára tartották és a nézőtér alaposan szegényesen nézett ki, már t. i. közönség nem igen volt ez egyszer.

Szerdán: a „Diplomás kisasszonyok"-at mutatták be először.

Ma *csütörtökön* *Gazdy* Aranka jutalomjátékául »*Dolovai nábob leánya*« ketül szinre.

—lgó.

TANÜGY.

— Hivatalos. —

A „Zalamegyei Ált. Tanitótestület" elnökétől.

59/898. sz.

A „Zalamegyei Ált. Tanitótestület" tek. járásköri elnökeihez

Igen Tisztelt Elnök ur!

A „Néptanitók Lapja" f. é. márc. 24-iki számából értesültem csak, hogy a „Magyarországi Tanitók Országos Bizottsága" alakuló közgyülését 1898. ápril 7-ikén d. e. 10 órakor fogja megtartani Budapesten, a VI. ker. Felső-Erdősori közs. elemi népi-kola tornatermében. Az ott közöt meghivó szerint az elszálásolási és esetleg utazási kedvezményben részesülni óhajtóknak marc. 27-ikéig jelentkezniök kellett volna. Ezre nézve azonban 3 nap alatt intézkednem a leggyorsabb eljárás mellett sem lehetett.

De mivel óhajtandó volna mégis, hogy megyei tantestületünk ezen alakuló ülésen képviselve legyen: kérem igen tisztelt Elnökurat, hogy — amennyiben a vezetése alatt álló járási kör a képviseltetés jogát gyakorolni kivánja — a „Zalamegyei Ált. Tanitótestület" által küldhető 5 képviselő közé egyet a járáskéri választmány utján, saját járási köre tagjainak sorából ki elölni s őt a szükséges igazolványnyal ellátva, a jelzett alakuló közgyülésre felküldeni méltóztassék.

Nagy-Kanizsán, 1898. március 29.

Kartársi üdvözlettel:

Szalay Sándor s. k.
megyei tantestületi elnök.

Közgazdaság.

A mütrágya használata.

A trágyázás alapját minden okszerűen vezetett gazdaságban az istállótrágya képezi. A mütrágya rendeltetése az istállótrágya hatását fokozni. Az istállótrágya feladata kettős: elsőben táplálja a növényeket, másodsorban javitja a talajt. Bár az istállótrágya az összes növénytápanyagokat tartalmazza, még sincsenek a tápanyagok kellő mennyiségben és kellő arányban benne. A mütrágyának tehát feladata, hogy az istállótrágya hiányát pótolja, s főképen az egyik vagy másik tápanyagot, mely különösen nagy termeshozamnak elérésére szükséges, juttassa a talajnak. Az istállótrágyának a talájra gyakorolt jóhatását azonban a mütrágya nem pótolhatja, ez okból csak nehány kü ö leges esetben volna lehetséges kizárólag mütrágyával gazdálkodni. Tisztán mütrágyával gazdálkodni csak tőzegtalajokon és kivételesen humuszdus talajokon volna lehetséges, egyéb esetekben a mütrágya csak mintegy kiegészitesül használtassék az istállótrágyának s azzal vagy egyidejüleg, vagy ami még jobb: felváltva használandó. A növénytápanyagok, melyeket mütrágya alakjában juttatunk a talajnak, a foszforsav, nitrogén és kálium. Ezeknek mennyiségétől és alakjától, melyek a mütrágyában foglaltaknak, függ annak értéke, minél nagyobb egy mütrágya tápanyag tartalma, annál értékesebb. Mind ö é mennyi mütrágyát használjunk? Ez több körülménytől függ és pedig: a talajtól, a talaj trágyázási állapotától, az e óvetemény ől és a termelni szándékolt növényfeleségtől.

1) A talaj. Nehéz, nedves és hideg talaj sok foszforsavat, kevés nitrogent, még kevesebb káliumot, s sok esetben káliumot egyáltalán nem igényel. Könnyü, meleg és száraz talaj sok nitrogént, kevesebb foszforsavat és káliumot igényel. Humusz dus talaj sok káliumot és foszforsavat igényel, s helyes vetésforgónál (hüvelyesek termelésénél) vagy zöld-trágyázás melletti kevés nitrogén, vagy egyáltalán semmit sem igényel. Tőzeges talajok főképen foszforsavat és káliumot kivánnak, végre a mészben gazdag talajok sokkal jobban hálálják meg a mütrágyát, mint a mészszegények. A talaj trágyázási állapota. Jó erőben levő termőtalaj, mely rendesen részesült istállótrágyában főképen foszforsavat, s csak nagyon kevés nitrogént igényel. Kimerült termőtalaj ellenben mindig meghálálja a három legfontosabb növénytápanyaggal való trágyázást.

2) Az elővetemény. Repce, lóhere, csillagtüri, bükköny, borsó és egyéb hüvelyesek után főképen foszforsavastrágya adandó, s semmi, vagy nagyon csekély mennyiségü nitrogén. Burgonya, répa, vagy kalászosok után, ellenben több nitrogén, kevesebb foszrorsav s esetleg még kálium adandó.

3) A termelni szándékolt növény. Kalászosoknál a fősuly a foszforsavra, azután pedig a káliumra fektetendő. Nitrogén rendszerint nem szükséges többnyire nem is fizeti ki magát.

Répánál, burgonyánál és egyéb gyöknövényeknél a fősulyt a nitrogénre kell fektetni, s mellesleg a foszforsavat is figyelemben kell részesiteni. Káliumot, ha szükséges már az elővetményhez adni. Tengerinél, repcénél és egyéb olajos növényeknél erős nitrogén és foszforsav trágyázás igen jól fizet. Ha az utóvetemény lóhere, répa vagy burgonya, akkor már az elővetményt valamivel erősebben trágyázzuk meg foszforsavval s ekkor adjuk mindjárt a kálit is, ha a talajban kevés van. A mütrágyákat egyenletesen kell elhinteni és sekélyen alászántani esetleg jól beboronálni. Nem célszerü a mütrágya kiszórását a vetéssel egyidejüleg eszközölni, jobb azt vetés előtt elvégezni. A szuperfoszfát, chilisalétrom és kénsavas-káli különösen tavaszi trágyázáshos ajánlhatók. Thomas-salakot, kénsavasammoniakot, chlorkaliumot, érékeinitot inkább ősziek alá használjunk.

Retekre, lucernásoknál egyáltalán minden olyan esetben, a hol hosszantartó hatást akarunk elerni, a foszforsav trágyákat használjuk. Hogy vajjon a szuperfoszfát állati vagy ásványi eredetü-e az teljesen mindegy.

Az Első Leánykiházasitási-Egylet, m. sz. f. hó 20-án tartotta meg számos tag jelenlétében XXXV. rendes évi közgyülését. Miután Schwarcz Armin elnök kimutatta a közgyülés határozatképességét, amennyiben 202 tag 1406 jutalékrészt helyezett letétbe, előterjesztették a jelentéseket. Az előterjesztett jelentésből kitetszik, hogy az 1897-ik kezelési év is nagyon eredménydus volt, mivel 7281 uj, jobbára a legfiatalabb korosztályhoz tartozó jutalékrészt irtak be, megjegyzendő, hogy a fiu-biztositási osztályok is jelentekeny szaporodást szolgáltat ak. Esedékessé vált biztositások fejében 135,306.13 frtot, tehát 74,213·44 forinttal többet fizettek ki, mint az előző, 1896 évben. A jelentekeny kifizetések dacára 390 7 9·84 frtnyi kezelési telesleg éretett el, amely összegből a mathematikai díjtartalékhoz 251,712·03 frtot csatoltak. A díjtartalék ennélfogva 1,608,203·29 frtra emelkedett. A fenmaradó 148,009·81 frt az alapszabályszerü alapok erősbitésére fordittatott, amely összeggel azok 296,808·36 frtra egészittettek ki, igy tehát az évi mérleg 1.904,211·65 frt főösszeggel záruk. Az alapok fedezetüket nyerik jó kamatozásu budapesti házakban, amelyek 7642 frt leirása után 755,654·35 forinttal vannak a mérlegben kimutatva, továbbá 4½%-os elsőrendü biztonságu értékpapirokban 425,440·30 forinttal, takarékpénztári betétekben 469,313·57 frttal, végre saját kötvényekre adott kölcsönökben és kint levő követelésekben

Dr. Alexander Bernát a felügyelő tanácsa elnöke előterjeszti a tanács jelentését és inditványát a felmentvény megadására, majd a főjelentést és az igazgatóságnak abban kifejezésre jutott inditványait jóváhagyólag tudomásul vették és a felmentvényt egyhangulag megadták. A jegyzőkönyv hitelesitésével Marffy Károlyt és Singer Davidot bizták meg. A felügyelő tanácsba választattak: dr. Alexander Bernát, Basch Lajos, Heger József dr., Simonyi Zsigmond, Weil David J. ismét és Wertheimer Albert (uj). Miután még Hevesi József tag inditványára Schwarcz Armin elnöknek, ki huszonkilencz év óta áll az intézet élén, továbbá az egész igazgatósági testületnek és Kohn Arnold vezérigazgatónak élénk éljenzés mellett köszönetet és elismerést szavaztak, elnök a gyülést bezárta.

IRODALOM.

— **Budapesti Napló, az ujságirók lapja.** Az a tizennyolc magyar ujságiró, aki hogy függetlenitse magát minden politikai befolyás és minden vállalkozó tőke nyüge alól, megalapitotta a maga ere éből minden vállalat mellőzésével a szerkesztőség saját tulajdona gyanánt a **Budapesti Napló**-t, mesés sikert ért el. A lelkes kis csapat most közel két év leforgása után a szabadelvü magyar közönségnek legkedveltebb ujságszolgáltatója lett. Magával kozván fényes a jóhirü irói neveket, bámulatos szorgalommal és kitartással gyüjtvén mindennap ösze mind azt, ami a szerkesztőség, a lap szabadelvü és feltétlenül minden irányban független politikájának, nemzeti érzületének és magas iskolának minden huszonnégy órában ismétlődő bizonyságát adja: — a **Budapesti Napló** ma már nemcsak keletkezésének történetében uj és eredeti, de a közönség szimpatiájának gyors felköltésében is eddig nem látott példát mutat. És minden szám arra vall, hogy a **Budapesti Napló** alapitói megérdemlik ezt a támogatást. A **Budapesti Napló**-nak friss és meghiszkető értesülései, lelkes, temperamentumos komoly, tartalmas, hatásukban valósággal szenzációs politikai cikkei, a melyek nyomatékossá teszik a politikai sulyra döntő jelentőségü ujság véleményét, tárcarovatának magas irodalmi valtozatos, gazdag informativ anyaga, kitünő értesülései, kimeriti, ötletes, változatos, eleven rovatai s mindenrendü közleményeinek változatossága és folyton gyarapodó bősége napról-napra ékesszólóan tanuskodnak arról, hogy a **Budapesti Napló** fényesen megfelelt a legvérmesebb várakozásnak is, a mely megjelenését megelőzte. A Budapesti Napló szerkesztősége és olvasó-közönsége közt pártfogásul meleg és szives viszony fejlődött ki. Naponkint jelentkezik ez a szerkesztői üzenetek rovatában. A **Budapesti Napló** szerkesztősége, amely csakis addigi munkásságára, kirlapirói sikereire hivatkozva és a közönség szimpatiájára appellálva, fogott hozzá bátor vállalkozásához nem csalódott önbizalmában és nem csalódott a közönségben, az ely nagy szeretettel karolta fel ügyét az első perctől fogva. Es hogy a közönség se csalódjék benne, arra a folyvaté, szakadatlan buzgósággal és lelkesedéssel törekszik. A szerkesztőség, amelynek belső magja: Vémi József, főmerkesztő, Braun Sándor, felelős szerkesztő, Abrányi Emil, ifjabb Abrányi Kornél, Clair Vilmos, Cserti Gyula, Erős Gyula, Fái Béla, Gergely István, Holló Márton, Horváth Elemér, Jakovics Pál, dr. Kovács Jenő, Lyka Károly, Márkus József, Márki Adolf, dr. Márton Miksa, Molnár Ferenc, Pekár Gyula, dr. Soltesz Adolf, Svób Tivadar, Thury Zoltán napról-napra egész ere-

jét, egész lelkesedését, összes hírlapírói kvalitásait vissza hareba. Hűséges szövetségese abban a külső munkatársak díszes sorsa, amelyből csak Ágai Adolf, Balogh Pál, Bekeics Gusztáv, Bessenyey Ferenc, Békési Antal, Eötvös Károly, Fesztl Géza, Géczy István, dr. Hagára Viktor, dr. Halász Ignác, Kupa Árpád, Lengyel Laura, Malonyai Dezső, Munkácsy Kálmán, Szabó-Nogáll Janka, Szana Tamás, Szántó Kálmán Tömörkény István és Tutsek Anna neveit említjük most. Ez a rugója a **Budapesti Napló** eddigi példátlan nagy sikerének és biztosítéka jövendő, szilárd existenciájának. És még egy. Annak az újságnak, amely senkié más, csak a szerkesztőségé és a közönségé, amely semmiféle idegen tőke szolgálatában nem áll és csak a maga munkálkodó embereinek, meg a magyar közönségnek, a magyar hazának, a magyar nemzeti ügynek és a magyar szabadelvűségnek az érdekeit szolgálja: ebben a függetlenségében semmihez sem hasonlítható hatalmas erőforrása van. Olvasóink figyelmét újból is felhívjuk a **Budapesti Napló**ra és ismételve a legmelegebben ajánljuk ez újságot. Olvasására az ujdonságok iránt érdeklődőknek és valóságos lelki épülésükre azoknak, akiknek a magyar hírlapirodalom magas színvonalában és magyar írók és újságírók hangyaszorgalmában kedvük telik.

Az e rovatban megemlített mű megrendelhető és kapható Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Szerkesztői üzenetek.

Budapesti előfizető. Szíveskedjék teljes címét közölni úgy akkor privát levélben megírjuk. Egyelőre annyit: asszony.

G. Kezső Vészprém. A levél megérkezett, fel is használtuk. Eddig nem volt érkezésem az írásra. Rendben van minden. Viszontlátásra!

K. Margit. Nem szabad oly kíváncsinak lenni. A férfi név mögött itt egy nő rejtőzik.

NYILTTÉR.

(Az e rovatban közöltekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Folyó hó 26-án a helybeli szinházban kénytelen voltam dr. Steiner Dezső urat, velem szemben tanusitott magaviselete miatt nyiltan inzultálni.

Dr. Steiner ur folyó hó 27-én délután 3 és ¼4 közt hozzám küldte Szonnauer és Fejér urakat, a kik felük nevében elégtételt kértek. Részemről megneveztem segédeimet Brossek és Leonhardt urak személyében. A megnevezett négy segéd ur ugyanaznap este tárgyalt, de nem tudtak megegyezni, mire megbizottaim f. hó 28-án d. e. ¼11 órakor tudatták velem lemondásukat.

Erre részemről felkerestem Hruska és Tilkovszky cs. és kir. hadnagy urakat és segédkezésre kértem fel őket. Ezen két ur volt segédeimmel előbb értekezett és Brossek ur által értesültem, hogy a megbizást elfogadják, de egy óra lejárta után, sajnálkozva ugyan, visszaléptek, minek folytán Szonnauer urat erről rögtön értesitettem és uj segédek megnevezésére 24 órai halasztást kértem. Szonnauer ur levélileg értesitett, hogy ez ügyben nem illetékes, mert már az előző napon visszalépett és igy azonna ellenfelem másik segédjéhez: Fejér urhoz fordultam ezen kéréssel, a ki nekem azt izente, hogy 6 óra után velem beszélni fog, de hasztalan vártam, — mig ½8-kor egy levélben értesit, hogy ½9 óráig elvárja segédeim megnevezését.

Habár Fejér urnak ezen kivánsága a Clair-Codex 65. szakaszával homlokegyenest ellentétben áll, mégis, hogy eljárásomban semmi körülmények közt, még rosszakarattal se találhasson gáncsot, azonnal megneveztem Belusz Lajos és Eperjessy Gábor urakat, a kik el dr. Steiner ur segédei, az időközben belépett Vermess Gyula m. kir. honvéd-hadnagy és Fejér ur tárgyaltak, de eredmény nélkül és a tárgyalás folytatását a következő nap 29-ére, d. ü. ½2 órára tüzték ki. Segédeim néhány perccel a kitüzött határidő előtt az ügyet átadtak Brinski Báró Rajacsich Vladimir és Kosztics Lubud uraknak, ekközben megjelent ellenfelem két segédje és ki elentettek, hogy további tárgyalásba nem bocsátkoznak, és részükről az ügyet *saját felelősségükre* befejezettnek nyilvánitják.

Ezen magatartásuk okát nem akarták megmondani.

Én részemről ezen eljárásra, melyet a két segéd ur (Vermess Gyula m. kir. honvéd-hadnagy és Fejér József urak) saját felelősségükre követtek és melyet a fél, dr. Steiner ur is osztott, csak azt jegyezhetem meg, hogy ha valakinek segédei kénytelenek a fél hibáján kivül lemondani, e miatt a legszigorubb codex és a legszigorubb becsületbiróság sem hozhat diffamáló ítéletet, annyival is inkább, mivel az itt alul következő nyilatkozatból világosan kitünik, hogy segédeim nem a személyem és eljárásom iránti bizalmatlanság, hanem külső kényszer következtében jutottak azon helyzetbe, hogy ez ügyemet tovább ne vezessék.

Ha mindazonáltal Steiner ur és segédei részükről ez ügyet befejezettnek nyilvánitják, ez az ő privát nézetük, melyet gentlemann alighe fog osztani; ha azonban belátnák az ügy inperfect voltát, hogy megmutassam, miszerint náluknál correktebbül gondolkodom, én még mindig hajlandó vagyok a közzétételtől számitott 24 órán belül a fentorgó ügyben bárkinek is fegyveres elégtételt adni.

Lelkiismeretem nyugodt lévén, remélem, hogy minden uri gondolkozásu gentlemann eljárásomat a lovagiasság szabályainak megfelelőnek fogja tartani.

Kelt Nagy-Kanizsán, 1898. március 30-án.

Harkányi Ede Sámuel.

Nyilatkozat.

Alulirottak, mint Harkányi Ede Soma volt megbizottai a közte (Harkányi E.) és Dr. Steiner Dezső ur közt felmerült ügyben, ezennel kijelentjük, hogy Harkányi Ede Soma ur jellemé és correct magatartása ellen semmi kifogásunk nincs és nem is volt és a mellette való segédkezésünk semmifele személyes okok, hanem csak a külkörülmények és privát akadályok kényszere tartottak vissza.

Kelt Nagy Kanizsán, 1898. évi március 29-én.

Eperjesy Gábor s. k.	*Belus Lajos s. k.*
Leonhardt Jenő s. k.	*Brohsek Rezső s. k.*
Hrüchka Zeint s. k.	*Tilkovsky s. k.*
48. Infantr. Regt.	*48. Regt.*

Nyilatkozat.

Az országgyűlésen a New-York életbiztositó társaság realitása ellen emelt vádak folytán, mi, kik ezen társaságnál biztositva vagyunk és biztositási dijban évek óta ezreket fizettünk be, saját megnyugtatásunk céljából legtekintélyesebb európai pénzintézetekről információkat kértünk a „New-York" megbizhatósága és anyagi helyzete iránt.

Ezen kérésünkre nyert információkban saját érdekeink teljes megnyugtatását találván, más ugyanezen társaságnál biztositottak tájékozása végett a hozzánk érkezett információk eredeti szövegét célszerűnek láttuk az alábbiakban közzé tenni.

Budapest, 1898. márciusban.

Örley Kálmán, országgy. képviselő, Dániel Gábor országgy. képviselő, Bornemissza Ádám, országgy. képviselő.

Magyar Általános Hitelbank:

„Értesülésünk szerint a társaság a legnagyobb amerikai biztositó intézeté egyike és nagyon jó hirnévnek örvend."

Pesti Magyar Kereskedelmi bank:

„1 Alapittatott 1841-ben, üzemét fölvette 1845-ben, egyike a három legnagyobb és legrégibb amerikai biztositó intézeteknek. Rendesen dolgozik, hirnevét és pozicióját, mint a három legelőkelőbb társaság egyike, teljesen föntartja.
2. Elsőrendűnek tekintjük
3. Prima."

K. k. priv. Oest. Creditanstalt, Bécs:

„Értesüléseink szerint a társaság szakmájában a legjelentékenyebb társaságokhoz tartozik Amerikában, nagyon szolidan van vezetve és pénzeszközökkel bőven rendelkezik."

K. k. priv. Oest. Laenderbank, Bécs:

„Egyike a legelőkelőbb amerikai életbiztositó intézeteknek, a mely minden kötelezettségeire jó és a melylyel teljes megnyugvással lehet biztositásokat kötni."

Deutsche Bank, Berlin:

„Kérdésére értesitjük, hogy a társaság a legelőkelőbb és legjelentékenyebb amerikai, életbiztositó társaságokhoz tartozik."

Crédit Lyonnais, Párts:

„A New-York alakult 1845-ben.

Biztositási állománya	fcs.	4,545.160.000
Járadékbiztositásai	„	9.000.000
Aktivái	„	1,040.000.000

1897. december 31-én vagyonbefektetései következők voltak:

Ingó értékek	fcs.	556.769,000
Ezek áremelkedése	„	30,096.000
Jelzálogkölcsönök	„	212 910,000
Ingatlanok	„	88.086,000
Készpénz és bankbetétek	„	53,089,000
Kölcsönök ingó értékekre és kötvényekre	„	64.301,000

A társaság rendesen teljesiti kötelezettségeit biztositottjai irányában, jó hirnévnek és jó hitelnek örvend."

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1897. október 1-től.

KANIZSA állomás.

Irány	Indulás Kanizsáról: vonat	óra	perc	idő	Érkezés Kanizsára: vonat	óra	perc	idő
Pragerhof	sz. v.	4	42	regg.	gy v.	5	33	regg.
	sz. v.	2	35	d. u.	sz. v	12	10	d. u.
	gy. v.	12	20	este	sz. v	11	22	éjjel
	v. v.	7	33	este	v. v	7	59	regg.
	gy. v.	12	—	délb.	gy. v	4	56	d. u.
Szombh. Bécs Zala-Eg.	sz. v.	6	05	regg.	sz. v.	11	01	este
	gy. v.	12	20	d u.	sz. v.	3	42	regg.
	v. v.	5	15	d. u.	v. v.	8	04	regg.
	sz. v.	2	05	d. u.	sz. v.	1	35	d. u.
	sz. v.	12	45	éjjel	gy. v.	7	05	este
Budapest B.-Szt.-Gy.	gy. v	5	48	regg.	sz. v.	3	52	regg
	v. v.	9	15	regg.	sz. v.	1	24	d. u.
	sz. v.	2	—	d. u	v. v.	8	55	este
	sz. v.	12	15	éjjel	gy. v.	12	10	éjjel
	gy. v.	5	06	d. u.	gy. v	11	45	d. e.
					sz. v.	8	9	regg.
Barcs Gyékény	sz. v.	4	57	regg.	sz. v.	1	29	d. u.
	sz. v.	2	25	d. u.	sz. v	11	41	éjjel
	sz. v.	7	25	este	sz. v.	11	14	regg.

Laptulajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP.

Hirdetések:

5238
tk. 897.

Hirdetmény.

P.-Pata Kürtös község telekkönyvei birtokszabályozás következtében átalakittattak s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII., és az 1891. XVI. tczikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik; az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárása telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganatositattatott.

Ez azzal a felhivással tétetik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §§-ai alapján ide értve a §-oknak az 1889. XXXVIII. tvcikk 5 és 6-ik §§-aiban és az 1891. XVI. t.-cc. 15. §. a) pontjában foglalt kiegészitéseit is — valamint az 1889: XXXVIII. t.-c. 7. §. és az 1891. XVI. t.-cikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886: XXIX. t.-cikk 22. § a alapján történt törlések érvényteleny ségét kimutathatják, e végből törlési keresetükel hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napjáig

bezárólag a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után inditott törlési kereset annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, határán yára nem szolgálhat

2., hogy mindazok, kik az 1886: XXIX. t.-c. 16. és 18. §§-ainak eseteiben, ide értve az utóbbi §-usnak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5. és 6. §§ aiban

foglalt kielégítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kivánnak, irásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napjáig

bezárólag a kvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3., hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakitása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülirt esetekben kivül az 1892. XXIX. t. cikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogaikat bármely irányban sértve véliik, — ide értve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cikk 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis

1898. évi október hó 31. napján

bezárólag nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmultа után az átalakitáskor közbejött téves bevezetésből származó bárminemü igényeket jóhiszemü harmadik személyek irányában többé nem érvényesithetik, az emlitett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesitő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerü másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint tkvi hatóság

Nagy-Kanizsán, 1897. október 3-án.

112 1—3 GÓZONY SÁNDOR, kir. törzki albiró.

Első Prágai-Sonka

raktár Budapest, Rózsa-utca 1. ajánl legolcsóbb prágai napiárak mellett kiváló finom **Prágai Sonkát**, ugymint hideg felvágottakhoz: Mortadella, nyelvkalbász, libamájkalbász, berlini és frankfurti májka bász és pástétomot jutányos és gyors kiszolgálás mellett. 79—1

KRIEGNER-féle

Akácia arc-crême 1 frt, szappan 50 kr

TOKAJI CHINA-VASBOR vérszegénység, sápkór, étvágytalanság gyógyitására és gyenge gyermekek erősbitésére kiválóan hatásos készitmény. Kitünő sajátságáért belügyminiszteri engedélylyel láttatott el. Egy üveg 3 frt, kr. üveg 1 60 kr.

REPARATOR Ostyas és köszvény ellen meglepően ható külszer, melylyel a Szt.-Rókus-kórházban 136 esetben tétetvég kiserlet, ezek közül 129 esetben teljes gyógyulás, 7 esetben javulás érettett el. Nagy üveg 1 frt, kis üveg 50 kr.

Ezen készitmények kaphatók országszerte a gyógyszertárakban

Főraktár Budapesten: 94—6

Kriegner György gyógyszertára a „Magyar koronában".

BUDAPEST, Calvintér.

A MAUTHNER-féle

hirneves

konyhakerti- és virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban, a törvényesen bejegyzett

medve-védjegygyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapesten Andrássy-ut 23. szám alatt létező **Mauthner Ödön** czég csakis **olyan csomagoknál** vállal teljes jótállást egészen **friss** és **valódi** magvakért, a mely csomagok **ragasztva, a medve-ábrával és a Mauthner névvel** jelölve, ugy a mint a mellékelt rajz is mutatja. 40—17

Birtok-eladás.

Zalamegyében Borsía község határában egy 800 holdas birtok felszereléssel vagy annélkül eladó. — Bővebbeket a tulajdonosnál, cim a kiadóhivatalban. 110—3

Kerestetik

a taranyi henger-gőzmalom részére f. évi aprilis 24-re egy értelmes és több évi gyakorlattal biró **főmolnár**. — Bizonyitványmásolatokkal felszerelt ajánlatok a taranyi urodalom főbérnökségéhez Tarany, Somogymegye, — intézendők, honnan a feltételek az illető tudomására fognák adatni.

Mily elkerülhetetlenül szükséges

a szőllők permetezése

az elmult évadban bizonyult be midőn csakis a permetezett szőllők nem mentek tönkre, Ennek elérhetésére legjobbnak bizonyult **Mayfarth Ph. és társa**

—oszhadalmazotto—

önmüködő

„SYPHONIA"

szőllővessző és növénypermetezője,

mely az oldatot **szivattyuzás nélkül önmüködően** a növényekre permetezi.

Ezen permetezőkből már **sok ezer** van használatban és **számos dicsérő bizonyitvány** mutatja kiünő voltát valamennyi egyéb rendszerrel szemben. 362 1—10

Ábra és leirás rendelkezésre áll

MAYFARTH PH. és társánál

mezőgazdasági gépgyárak,

különlegességi gyár borsajtók és gyümölcs-értékesitési gépek részére.

Bécs, II/1, Taborstrasse 76. szám.

Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselők és ismételadók kivánatosak.

HIRDETÉS

Megbizást nyertem hat darab nagykanizsai takarékpénztár részvénytársulati részvénynek az eladására.

Venni szándékozók sziveskedjenek a beigérendő ár megjelölése mellett ajánlataikkal hozzám fordulni.

Dr. Lágler Alfréd ügyvéd.

114—2 **Sopronban.**

Nyomatott Fischel Fülöp laptulajdonosnál Nagy-Kanizsán 1898.